ДУМИ МНОГО
ДУМА Е ЕДНА

ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК www.duma.bg

70ст.

ЧЕТВЪРТЪК 3 ФЕВРУАРИ 2011 ГОДИНА 20 БРОЙ 28 (5834)

Гергана Алексова: София 2011 - Бюджет на застоя

Стр. 11

Мнозинството спаси Цветанов от комисия за Горна Оряховица

Стр. 3

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Ударна вълна в арабския свят

Стр. 13

Гласуваме за любим филм на българите

Стр. 25

НЯКОЛКО ДУМИ

Подаръци

Велиана ХРИСТОВА

В ГЕРБ разхитиха пари, дадени на партията им от държавната хазна, и подариха миникомпютри (таблети) на своите министри и депутати. Нищо че преди това ги снабдиха с лаптопи. Техен проблем - ще се следят ли, ще се гледат ли, ще се слушат ли помежду си. Защо обаче, вместо да хвърлят на вятъра народна пара, не я дадоха на младите български учени от БАН, които само преди месец им показаха в парламента подобен миникомпютър, създаден от тях в нашите лаборатории, който струва 5-6 пъти по-евтино и може да прави много повече неща от таблета на Apple. Само че българските учени нямат с какво да произведат своя миникомпютър, щото Дянков им взе парите. А после се чудим защо Европейската комисия ни подреди вчера на опашката на ЕС по иновации.

Че как ще имаме иновации? Министри и депутати иновации не създават. Създава ги науката. Онази наука, която ГЕРБ навря на дъното на мизерията. И както се видя вчера след ресорната комисия на НС, в разрез с елейните слова на Борисов преди ден, никак не се отказва да я обезкости и възседне със закон. Затова иновации България вече никога няма да има, властта ще си дарява скъпи чуждоземни играчки, а нас ще ощастливява с все по-скъп ток, по-скъпа вода, с олио за 5 лв. и хляб за 1,50. В цял свят се знае, че страна, която няма иновации, не печели и неизбежно обеднява. В нея токът и олиото стават златни, а хлябът скача на 10 лв.

Чистят кадри на БСП в общинските съвети

С водена от ДПС атака отстраниха председателите на ОбС в Своге, Костинброд и Горна Малина

Трима председатели на общински съвети от БСП в София-област паднаха в жертва на започналата вече предизборна война. Шефът на ОбС в Своге Александър Манолов бе отстранен от поста на последното заседание на съвета миналия четвъртък. Гласовете против него бяха странна комбинация от сини, жълти и съветници от ДПС. Новородената коалиция успя да събере нужните 11 гласа от 21 общинари за катурването на Манолов. Единственият мотив, с който съветниците поискаха оставката му, бе, че не се отчитал редовно като председател на ОбС. Искането за отстраняването му пък е входирано в общината броени часове преди сесията.

Това е трети опит за сваляне на Манолов, а на върха на атаката стои депутатът от ДПС Емил Иванов, бивш кмет на Своге, а след това и областен управител. Народният представител отдавна е известен с влиянието си в региона, а името му се свързва с незаконни сделки, заменки на гори и земи.

Сега се прегрупират силите и се създават нови партийни картели, а аз станах неудобен, коментира за ДУМА Александър Манолов.

С подобни процедурни хватки Емил Иванов е "убедил" и част от общинарите в Костинброд да отстранят тамошния председател на съвета, който също е от БСП. Същата съдба сполетя и червения шеф на ОбС в Горна Малина. Купуването на съветници и прегрупирането на политическите сили тепърва предстои, а войната ще е жестока, убедени са социалистите от областта.

Стр. 4

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Празникът на мъжката рожба - Петльовден, бе отбелязан вчера и в село Голица, община Долни чифлик. Традиционно за здраве на мъжете се коли петел, с чиито пера се закичват момчета, меси се пита и се приготвя баница. Традицията води началото си от XV век, от времето на османското робство

5
4

Стефан Десподов с наградата на ДУМА

Отличието бе връчено на известния художник при откриването на 36-та Национална карикатурна изложба

Стр. 24

Майките на деца с увреждания нямат права

Ако си приемен родител обаче, ти плащат и трупаш стаж

Стр. 21

ISSN 0861-1343

България

БСП иска разсекретяване на думите на Цветанов

БСП ще настоява всичко, което вътрешният министър Цветан Цветанов е казал пред вътрешната комисия вчера, да бъде разсекретено. Левите депутати ще настояват и за декласифицирането на информацията от подкомисията за контрол на СРС. Цветанов се яви пред вътрешната комисия в НС, за да даде обяснения за борбата с контрабандата.

Оставаме неудовлетворени от това изслушване най-вече заради неубедителните отговори на министъра на почти всички въпроси, които му бяха зададени, обобщи позицията на левицата зам.-председателят на ПГКБ и член на вътрешната комисия Ангел Найденов.

Социалистите обявиха, че не са доволни и от отговорите за контрабандата, и за подслушването на шефа на митниците. Оставаме с впечатлението, че в основата на прилагането на СРС стои преди всичко персоналното напрежение, да не кажа - личната вражда между министъра на вътрешните работи и шефа на Агенция "Митници", заяви Найденов.

Цветанов мълчи като комунист на разпит, коментира пред журналисти и левият депутат Кирил Добрев.

Според Корнелия Нинова от отговорите на Цветанов е станало ясно, че той не е упражнявал никакъв контрол върху използването на СРС. "Зададохме му въпроса той има ли информация за текстовете и разговорите, които са протекли, и тези, които се появиха в публичното пространство, и той отрече да знае за такава информация. На него не му било докладвано и той нямал изобщо такава информация", възмути се Нинова.

След всичко, което чухме до момента, получаваме допълнителни основания да настояваме за създаването на парламентарна анкетна комисия за контрабандата, изтъкна Ангел Найденов.

Самият Цветанов призна пред медиите, че страната все още има проблем с контрабандата, но не пропусна да се похвали с новите акции на МВР.

По повод Деня на лозаря и винаря - 1 февруари, жените социалистки организираха конкурс за "баш майстор - червен винар" сред социалистите в Кърджали. Призът бе спечелен от Георги Мавродиев, дългогодишен ценител и производител на божествената напитка. Жените единодушно присъдиха грамотата за "най-омайно червено вино" на председателя на Общинския съвет на БСП Милко Багдасаров

ГЕРБ дари хората си във властта със скъпа играчка

Министрите и депутатите щели да пестят хартия

Веселка ВЕНКОВА

На редовното заседание на кабинета всички министри са получили подарък от партия ГЕРБ Apple iPad таблет. Миникомпютърчето, подобно на телефон, е преносимо устройство, което предоставя възможност за безжична свързаност в интернет, гледане на видео, слушане на аудио, преглед на поща и пр. и тежи само 680 грама. Идеята на подаръка била да се пести хартия.

Освен за министрите таблети са закупени и за депутатите със средствата от субсидията на партия ГЕРБ. Машинките били оставени при главния секретар на земеделското министерство Росен Желязков, за да могат да им се инсталират програми и да бъдат свързани със сървъра на МС, обясни въодушевено земеделският министър Мирослав Найденов.

Използвам iPad от доста време и знам за какво се използва. Идеята е поетапно да се заменя голямата част от документите, които на всеки МС се ползват, от хартиен на електронен носител, призна Найденов. Колегата му Плевнелиев пък бил изнанадан от този подарък и заяви: "До момента съм получил протокол, без да съм си получил подаръка. Твърдят, че ще го програмират и подготвят за общо ползване", разказа след заседанието на кабинета регионалният министър.

Плевнелиев не вярвал, че този компютър ще му помогне много в работата и предполага, че ще го използва, за да се информира за актуалните новини в медиите. "В моето министерство доста мейли се пишат, но като че ли работата се върши по друг начин - контрол, ясни ангажименти и бой по каската", разказа министърът, като откровено призна, че не е написал едно електронно писмо през живота си.

Според специалисти подареният вариант на таблета е един от най-скъпите и нефункционалните. Преди време младите учени от БАН показаха в парламента създаден от тях многофункционален таблет, чиято цена е поне пет пъти по-ниска.

Съдът отказа намеса за сградата на БСП в Добрич

Дана РУСЕВА

Административният съд в Добрич остави без разглеждане жалбата на ОбС на БСП-Добрич срещу едностранното прекратяване на договора за наем от страна на областната управа. С писмо от 12 януари Желязко Желязков уведоми за едномесечен срок, в който следва да се освободи наетият имот - първи етаж на сграда с полезна площ 117 кв.м и маза от 11 кв.м. Местната централа на БСП е поискала спиране на изпълнението, тъй като в досегашната си база съхранява архив и осъществява цялостната партийна дейност в Добрич и областта.

В посочения срок няма възможност да се наеме друго подходящо помещение, се казва в жалбата. Мнението на социалистите е, че ГЕРБ целенасочено им създават проблем предизборно. От областната управа не предлагат друго помещение. Пак оттам заявиха, че са попитали с писмо МОМН, което е проявило инвеститорски интерес към сградата дали я иска цялата. От управата не казват имат ли отговор и ако да - какъв е той. Ако определението на областния управител се изпълни, от 13 февруари БСП-Добрич е на улицата.

Съдът заявява, че предизвестието за прекратяване на наемното правоотношение не е индивидуален административен акт и не подлежи на съдебен контрол. Определението му може да бъде отнесено към ВАС.

Юбилейна 80-а годишнина на

ЛИАНА РАКАДЖИЕВА

Честито, наша обичана и уважавана майко, сестро, бабо, лельо, приятелко, другарко.

Да си жива и здрава, здрава пак и още здрава.

От роднини и другари

10 души пишат новия закон за БАН

Работна група от 10 души ще разработи предложения за новия закон за БАН, стана ясно вчера. В нея влизат 6 депутати от образователната комисия в НС, 2-ма представители на БАН и двама на Министерството на образованието. Те трябва да изготвят доклад до комисията за промени в Закона за БАН до 1 март.

В новосъздадената работна група влизат депутатите Румен Стоилов от ГЕРБ, Лютви Местан от ДПС, Валя Богданова от БСП, Веселин Методиев от Синята коалиция, Огнян Стоичков от "Атака", Георги Терзийски - независим, решиха депутатите от парламентарната комисия по образование и наука.

Министърът на образованието Сергей Игнатов предложи в работната група като представител на министерството да бъде включен неговият съветник Петър Попов, който е учен от БАН. На следващото заседание се очаква работната група да обсъди различни виждания за отчетността на БАН и за въвеждането на настоятелство на академията.

Еврокомисията обяви, че българчетата са неграмотни

Почти всеки втори български ученик има проблеми с четенето и разбирането на текст на родния му език, съобщи Европейската комисия, която огласи план за справянето с проблема до 2020 г. Резултатите от изследването на PISA бяха потвърдени и от ЕК.

Според данните на ЕК 41% от учениците у нас са неграмотни в някаква степен. Почти всеки втори ученик у нас можел да извършва само елементарни дейности, като да определи основната тема в текст или да намери отделна информация в него. По класацията от 1 до 5 на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие учениците в България защитават само ниво 2.

Анализаторите обаче успокояват, че все пак нашите деца са се представили по-добре от 2006 г., когато цели 51% от тях са се затруднявали с четенето и с интерпретацията на текст.

ЕК отбелязва, че българчетата, които не довършват образованието си, са 38%. Повечето напускали скамейката още в началния курс. От комисията заявиха, че ще вземат мерки да се намали броят на хората, които завършват средно образование за повече от 10 г. Целта им е сегашните 14,4% да спаднат до 10.

Всеки пети деветокласник в Европа обаче не се справя с четенето и писането. За да се справи с проблема, Европейската комисия иска да съкрати наполовина неграмотните до 2020 г. Комисията обяви, че е съставила работна група от 11 души, специалисти по проблемите на грамотността, начело с холандската принцеса Лаурентин. Групата ще има 18 месеца да представи решение на проблема. Препоръките ще бъдат дадени за обсъждане на министрите на образованието през есента на 2012.

Цитат на деня

Има хора, на които никога не може да се угоди, а точно пък такива не искам да са от нашите избиратели, така че все ми е тази какво са казали

Бойко Борисов отговаря на критиките за изпращането на правителствения самолет в Кайро

Мнозинството спаси Цветанов от комисия за Горна Оряховица

16 от ГЕРБ се въздържаха, сините вече пророкуват предсрочни избори

Мнозинството в парламента за пореден път спаси Цветан Цветанов, този път по скандалния случай с лекарите от Горна Оряховица. Създаването на анкетна комисия, която да разкрие истината за бебето и родилката, бе отхвърлено с 90 гласа "против". За комисията гласуваха депутатите от Коалиция за България, Синята коалиция и ДПС. Изненадващо 16 представители от ГЕРБ се въздържаха, но гласовете на останалите гербаджии и всички от "Атака" бяха достатъчни за спасението на вътрешния министър.

Най-яростно случая коментираха сините, които първи поискаха анкетната комисия. Споровете отново бяха около това дали Цветанов при изчитането на СРС от парламентарната трибуна е произнесъл присъда над лекарите, без да изчака експертизата. Големият въпрос, според Синята коалиция, е злоупотребено ли е с информацията за лекарите. Комисията трябваше да проучи и експертизата за бебето, която в крайна сметка заключи, че то е било мъртвородено.

Все още нямаме отговор на най-важните въпроси от Горна Оряховица, категоричен бе Михаил Михайлов от СДС. Иван Костов бе още по-яростен: "Ако има наистина лекари-убийци, някой трябва да ги спре". Бившият премиер смята, че съдебномедицинската експертиза се крие заради този голям гаф - злоупотребата със СРС-та. "Ако НС си затвори очите, трябва да спре да се уважава. Възможно ли е някой да стои на тази трибуна, да казва на последния човек в страната - ти си изверг, ти си убиец на деца", размаха пръст от трибуната Костов. Той призова депутатите да не бягат от тази отговорност, защото по същия начин щели да добягат до предсрочни избори.

Снимка Мариета ТОМОВА

Трябва да се сравни прочетеното от Цветанов и записа на магнитния носител, категоричен бе Михаил Миков

Честта на Цветанов се опита да защити Павел Димитров от ГЕРБ. Тезата му бе, че само прокуратурата може да се произнесе по въпросите, които задават сините. Министър Цветанов не е обвинявал никого, той прочете от трибуната информацията, която е разрешена от прокуратурата, допълни в пълна увереност Димитров.

Левицата пък бе категорична, че ще обжалва решението на прокуратурата, с което се отказва досъдебно производство по случая. Депутатът от КБ Михаил Миков заяви, че трябва да се сравни верността на прочетеното от Цветанов в парламента с това, което е на магнитния носител. Цветан Цветанов постави началото на злоупотребата с информация от СРС-та, обявиха социалистите. Това бе грозна манипулация, създаде се прецедент, който отключи Кутията на Пандора, заяви Ангел Найденов. Според него трябва да има начин да се разкрие механизмът за злоупотреба със СРС-та и как те са се превърнали в единственото средство за придобиване на информация.

Георги Пирински коментира отказа на НС за анкетна комисия като отказ да изпълни свое конституционно задължение. Народното събрание е длъжно да упражнява парламентарен контрол по въпроси от особен обществен интерес, припомни той. Според Андрей Пантев пък става дума за преднамерено принизяване на лекарската професия и абсолютизиране на лекарските грешки. "Не може да си въобразите, че всичко е позволено", обърна се Пантев към мнозинството и добави: "Понякога, за да се извиниш, се иска повече достойнство и мъжество, повече увереност, отколкото ако упорито повтаряш глупави несъответствия".

Левицата се обяви против 1 февруари

С политическа декларация срещу обявяването от правителството 1 февруари за ден на почит към жертвите на комунистическия режим излезе официално вчера парламентарната група на левицата.

От името на социалистите Янаки Стоилов обяви, че много по-необходим на страната е ден на почит към хората, пострадали заради своите идейни или политически убеждения, независимо какви са били те. "Нашата история е белязана от множество примери на насилие. Десетилетие преди 9 септември 1944 година за дълъг период България е в състояние на гражданска война, но няма друг случай, както е в годината преди тази дата, едни българи да получават пари за главите на други българи", заяви той. Стоилов обобщи, че последствията от умишлените грешки на политиците засягат много повече хора, понякога с фатални последици и за самите тях.

"Колко дни на почит на жертвите да обявим, на тези на комунистическия режим вече има, но кой е според правителството денят на загиналите в антифашистката съпротива, кой е денят на подложените на унижение български турци или на най-голямата група пострадали през последните години - жертвите на тежки криминални престъпления, извършителите на които остават неразкрити или ненаказани", коментира Стоилов. "Очевидно българското правителство влиза в ролята на едностранен историк, който използва отминалите събития за целите на политическата конюнктура. Ако вървим след тях - може би в България трябва да си изгради монумент на самоунижението", заяви левият депутат.

БСП и НДСВ разтревожени от режима на ГЕРБ

Управлението на страната е без принципи, без приоритети и ни води към едноличен тоталитарен режим. Тази обща позиция изкристализира след среща вчера между ръководствата на БСП и НДСВ. Сергей Станишев и Христина Христова коментираха, че са разтревожени от ситуацията в страната и че най-вероятно на идващите избори ГЕРБ ще направят всичко възможно да "окопаят" режима си за подълго време.

Въпреки че сме партии с различни платформи, оценките ни за политическата ситуация съвпадат на 100 процента, обяви Станишев след срещата. Левицата и НДСВ се разбрали за съвместни инициативи, подкрепени от няколко групи в ЕП. Залогът за предстоящите избори е много голям, убеден е лидерът на БСП.

Христина Христова коментира и скандалите с използването на СРС-та. Установяваме, че нашите служби за сигурност не могат да опазват своите тайни, което доведе до загуба на доверието на европейските ни партньори, каза председателят на НДСВ.

СЪДЪТ ДОКАЗВА ТРУДОВ СТАЖ СЛЕД 1999 Г.

Парламентът прие на първо четене законопроект за установяване на трудов и осигурителен стаж по съдебен ред. Предлага се да не може да се установява осигурителен стаж на лица, чиито вноски за държавното обществено осигуряване са изцяло за тяхна сметка. Същото се отнася и за тези, които работят без трудово правоотношение. Няма да може да се установява размер на трудово възнаграждение и осигурителен доход. Причината е, че трябва да се докаже, че са били внасяни осигурителни вноски, а това може да стане само въз основа на документи, които очевидно не могат да бъдат представени пред съда - ведомости за заплати, например. Ако такива има, НОИ служебно ще доказва трудовия и осигурителен стаж, поясняват специалистите. Законопроектът предвижда да може да се установява трудов стаж, придобит след 31 декември 1999 г. Ще може да се установява и осигурителен стаж на държавни служители и работници и служители, наети за повече от 5 работни дни. По закона ще се установява и времето, което се зачита за трудов стаж и за трудов стаж при пенсиониране до 31 декември 1999 г. съгласно действащите дотогава разпоредби.

Проучване:

38% от българите искат нова конституция

Близо 38% от българските граждани смятат, че на България е необходима нова конституция. Това показват данни от социологическо проучване на агенция "Сова 5". На мнение, че основният закон не трябва да се променя, са 21 процента от анкетираните. Останалите не могат да преценят.

Попитани дали биха подкрепили подписка за референдум за нова конституция, почти 30 отговарят с "да", а други 13% казват, че вече са дали своя подпис за каузата.

От агенцията уточняват, че при реално пълнолетно население на страната 6 милиона (официалните данни са по-високи) това означава, че 780 000 български граждани са се подписали в подписката за референдум.

Данните са от изследване, извършено между 3 и 10 януари 2011 година.

РЗС въстана срещу Янев

Членове на РЗС поискаха оставките на Яне Янев, Емил Василев и Атанас Семов. Тодор Великов, който вече е независим депутат от разпадналата се парламентарна група на Янев, обяви искането си на брифинг в парламента.

В специално обръщение до Управителния съвет на РЗС Атанас Железчев, Тодор Великов, Илия Илиев и Станислав Филипов от партията поискаха вчера оставката на Яне Янев като председател и като народен представител. Емил Василев трябва да напусне депутатското място, а Атанас Семов не бива да е член на Политическия съвет. "Превратаджиите" настояват на мястото на Василев и Янев да дойдат некомпрометирани народни представители, които да не са замесени в скандали. Според четиримата членове на РЗС само чрез тези оставки щяла да се възстанови и парламентарната група на партията. Атанас Железчев припомни, че Политическият съвет на РЗС се е състоял от 10 човека, 6 от които са напуснали партията. Съдът обаче отказа да ги заличи като членове на ръководството, тъй като трябвало да има предложение от председателя на партията Яне Янев. Юридически "отцепниците" са останали членове, но в оставка.

България

Тихомълком чистят кадри на БСП в общинските съвети

С купени съветници и процедурни хватки отстраниха председателите на ОбС в Своге, Костинброд и Горна Малина

Ралица НИКОЛОВА

За по-малко от 24 часа трима председатели на общински съвети от БСП бяха отстранени с неясни мотиви, задкулисни сметки и "купуване" на съветници. Предизборната битка в малките общини на София-област вече започна, коментира за ДУМА Александър Манолов, който допреди седмица бе председател на ОбС в Своге.

На 27 януари обаче на поредното заседание на съвета правомощията му бяха прекратени с гласовете на 11 от общо 21 общинари. Мотивът бе, че Манолов не е представял два пъти годишно отчет за работата си като председател на съвета. Поводът е абсолютно формален, а искането за отстраняването на социалиста е входирано буквално няколко часа преди сесията в общината.

Начело на атаката срещу Манолов е депутатът от ДПС Емил Иванов, от години известен в района със скандални сделки и заменки. Иванов е бивш кмет на Своге и целият град помни периода 1999 - 2005 година с продажбите на гори и земи под масата, припомнят от левицата.

Самият Манолов разказа за ДУМА, че това е третият опит на Иванов да го свали от председателското място. Просто защото вече не е "удобен", особено в навечерието на местни избори. В крайна сметка на третия път депутатът успял да "убеди" и няколко сини съветници, за да излезе сметката от 11 общинари, които да гласуват "за". В защита на Манолов били дори съветниците от ГЕРБ. "Чистката" всъщност е организирана от бившите партньори на левицата от изборите преди 3 години.

Най-интересното е, че след гласуването за смяната на Манолов "мнозинството" в ОбС моментално се разпаднало. Съветниците дори не успели да изберат нов председател на съвета, въпреки че предложение за такъв било внесено.

Заговорът идва от хората, които със зъби и нокти държат да запазят статуквото в общината. Тези, за които Своге е "частен град", коментира Александър Манолов. Той не е изненадан от предизборната атака, но е убеден, че е загубена само една от битките. Войната предстои през есента, каза той.

Извличаме си поуки от предишни коалиции и се надявам, че ще подбираме по-добре партньорите си в бъдеще, категоричен е социалистът. Той допълни, че на 17 февруари предстои ключова сесия на съвета, за да се гласува бюджетът на общината. При това странно и крехко мнозинство не знам какво ще се случва, коментира Манолов.

ДУМА научи, че Емил Иванов е успял с подобни ходове да отстрани председателя на общинския съвет в Костинброд, който също е от БСП. По същия начин е свален и шефът на общинарите в Горна Малина, също член на левицата.

Социалисти прогнозират, че до есента атаките ще стават още по-ожесточени.

Борисов:

Една неизмазана сграда ни дели от Шенген

Веселка ВЕНКОВА

Ние сме надеждна граница на ЕС и още днес Европа може да ни приеме в Шенген. Имаме само една сграда да доизмажем и се надявам до края на месеца това да стане. С тези обяснения Борисов скастри австрийска журналистка, която изказа предположението, че сме най-корумпираната страна в ЕС и попита как България ще отговори на критериите за Шенген и ще опровергае твърдението.

Това се случи по време на съвместната пресконференция на министър-председателя с федералния канцлер на Австрия Вернер Файман. "Такава констатация трудно може да бъде направена, дори самата дума не сме я измислили ние", сопна се премиерът. Той припомни, че в последния си доклад за България ЕК заявява, че българското правителство има воля за справяне с проблемите, като според Борисов много от препоръките на Брюксел са изпълнени. Границата между България и Турция не е границата между Австрия и Германия - "една табела на бензиностанция", натърти Борисов. Надявам се, че ЕС няма да ни остави сами да се справяме в новата ситуация - политическите трусове в редица африкански страни като Египет и Тунис, откъдето може да се очаква огромен имиграционен натиск, който българската страна е готова да пребори, каза

той. Много по-надеждно се справяме от много страни в ЕС, категоричен бе Борисов. "България е абсолютно готова технически за Шенген", отсече премиерът и посочи, че страната е купила най-добрите гранични катери, хеликоптери, скенери, без да уточнява от кое правителство. Борисов изтъкна пред австрийската делегация, че българските журналисти могат силно да критикуват Австрия заради некоректното отношение на редица австрийски фирми, инвестирали у нас.

Прекроиха петлите за 31-и път

Снимка АВТОРЪТ

Старозагорецът Тенко Калайджиев собственоръчно изпече 48 кравайчета за Петльовден и обяви създаването на нов клуб "Златен петел"

Христо ХРИСТОВ

За 31-ви път бяха прекроени старозагорските петли навръх празника Петльовден, в ролята на статистик влезе дългогодишният зам.-директор на операта и културтрегер Тенко Калайджиев. 48 собственоръчно изработени от него гевречета получиха най-ранобудните посетители от мъжки пол на кафе-аперитива "При кмета", където бе обявен сборен пункт за традиционната прекроителска акция. "Във всеки дом поне един петел!" и "Да не остане курник без петел!", бяха двата лозунга, които Калайджиев издигна в противовес на твърденията, че 2 февруари е ден на "меките китки". Зевзекът напомни, че честването на Петльовден датира още от османското робство, когато, за да спасят мъжките си рожби от еничарство майките колели петел и с кръвта му рисували знак на входната врата. Да се вземат незабавни мерки за опазване на петльовото начало, призова още Калайджиев, който напоследък се чуствал смутен от многото кудкудякане и малкото кукуригане по стъгди и мегдани.

www.duma.bg

кратки

Бензинджия инсценира грабеж

56-годишен мъж е арестуван, след като инсценирал грабеж в софийска бензиностанция. След сигнал за обир пристигналите охранители намерили работник със завързани с кабел ръце близо до касата. "Жертвата" обяснила на полицаите, че около 3.00 часа в бензиностанцията нахлули двама маскирани мъже. Те го заплашили с пистолет, завързали го и взели оборота. По думите му апашите задигнали около 2000 лева и избягали с БМВ. Криминалисти обаче се усъмнили в думите му. Оказало се, че служителят от бензиностанцията е взел оборота от дневната и нощната смяна, заключил бензиностанцията и отишъл в казино в центъра на столицата. Там той проиграл цялата сума. Дал 10 лв на клиент, който да му завърже ръцете. След като клиентът си тръгнал, "жертвата" натиснала паник-бутона.

Кола се заби във варненски автобус

Лек автомобил не спря пред "стоп" на кръстовище във Варна и се заби в автобус на градския транспорт. При инцидента е пострадала пътничка в автобуса. 27-годишен шофьор на "Ситроен" пренебрегнал пътния знак и се блъснал в автобуса. При удара 64-годишна жена паднала в рейса и се ударила в метална дръжка. Пострадалата е с контузия на гърдите. Няма опасност за живота й. Това е вторият случай на потрошен пътник в градския транспорт на морската столица за последния месец.

Жена изгоря с над 6000 долара след телефонна измама

65-годишна бургазлийка е поредната жертва на телефонна измама. По телефона момиче, представящо се за внучката, й заявило, че е блъснато от кола. Девойката казала, че е в болницата и ще я оперират. За интервенцията обаче бабата трябвало да даде 7800 лева. Жената подготвила намиращите се в дома й 1200 щатски долара, 300 евро и 200 лева. След това изтеглила от банката още 4300 щатски долара. Събраните пари бабата дала на непознат мъж, който се представил за пълномощник на лекаря, който щял да извърши операцията.

Източиха горивото на румънци

Автобус на румънци, почиващи в Банско, остана без гориво, след като неизвестни лица източиха течността от резервоара. Румънски турист се оплакал на полицаите в курортния град, че неизвестен е източил дизела на "Мерцедес", паркиран пред хотел. Полицаите установили, че капачката на резервоара на автобуса е разбита и от него са източени 150 литра дизелово гориво.

ПЛЕВНЕЛИЕВ „ОТКРИ" ТОПЛАТА ВОДА

Строителният министър Росен Плевнелиев "неочаквано" се натъкна на водопровод от 1300 м. "В момента, в който копаем, започват да идват изненадите", коментира министърът. Той с изненада "откри" дългата тръба, докато инспектираше ЛОТ 31 от Околовръстното шосе. "Това е огромно нещо, което не е на мястото, на което се очаква да бъде", оплака се Плевнелиев. Той призна, че изскачането на други подобни водопроводи, макар и по-малки, не било изключение. Министърът оправда неинформираността си с липси в подземния кадастър. В същото време Плевнелиев честити на софиянци поредния МОЛ, който ще изникне в столицата. "За нас голямата гордост, голямата новина от днешния ден е, че инвеститорите в "Икеа" ще стартират до май, най-късно юни първа копка на най-големия МОЛ в София", заяви вчера министърът. Новият гигантски магазин ще се намира на Околовръстното и ще е на площ от над 180 хил. кв. метра. Плевнелиев стигна до извода, че 3-те хиляди паркоместа и инвестицията на "Икеа" за 100 млн. евро били знак, че правителството поема конкретни ангажименти и очевидно си ги спазва. "Честито на софиянци! Ще имат огромен нов комплекс, честито на всички, които живеят в тази зона", възкликна Плевнелиев. В следващите два-три месеца той и подчинението му със сигурност щели да си скъсат нервите, докато се изпълнят инфраструктурните проекти по Околовръстния път.

България

ГЕРБ прие здравна карта, която не променя нищо

Леглата пак остават основен критерий за нея, въпреки желанието на министъра

Аида ПАНИКЯН

Дори да влезе в сила, новата Национална здравна карта поне тази година с нищо няма да промени броя на болниците в страната, нито достъпа на хората до здравна помощ. Това стана ясно от изявление на здравния министър Стефан Константинов.

В момента болниците разполагат с 44 411 легла, а на страната са нужни между 30 254 и 43 984. Това се разбра при представянето на поредния проект за Национална здравна карта, обяснен пред журналисти от Константинов за не повече от 30 минути.

В областите Кърджали, Разград, Силистра, Хасково, Шумен и Ямбол болничните легла са под минималния праг 4 на 1000 души население. В 7 области - Благоевград, Кюстендил, Пазарджик, Плевен, Смолян, Стара Загора и Пловдив, са над максимума - 10 072 вместо необходимите 6847. Леглата за активно лечение в страната са с над 4500 повече от нужното. Най-голямо е превишението на леглата за хирургично лечение - 9508, при нужни най-много 7070. Остър е недостигът на легла за реанимация - вместо изисквания минимум 1729 те са 1296.

Със сигурност 57 болници - с над 51% държавно участие и ключови за оказването на медицински грижи, ще сключат договори с НЗОК. Законът за лечебните заведения в момента не предвижда механизъм, който да ограничи сключването на договор с касата на болниците с повече от допустимия максимум или помалко от допустимия минимум легла. Константинов каза, че до няколко месеца ще бъде внесен законопроект, който да регулира всички неуточнени засега критерии. Възможно е касата да отказва договор на болници или области, които имат повече от максималния брой легла. На въпрос на ДУМА означава ли това, че има промяна на философията и в момента целта е да бъдат запазени малките болници, Константинов отговори, че "болниците не трябва да се разделят на малки и големи, а на такива, които предоставят качествена медицинска услуга, и такива, които не могат да сторят това". Идеята му била да има базов списък с болници, с които НЗОК да работи, а останалите да се конкурират и лимитът от нужни легла да не бъде надвишаван.

Националната здравна карта в този вид подсказва на бъдещите инвеститори къде да разкриват частни болници, твърди министърът. Засега няма и механизъм за регулиране наличието на лекари по дадена специалност. Константинов припомни, че макар поначало да не е "привърженик на въздигането в култ на леглата", те си остават основна единица в системата на болничното здравеопазване.

Здравният министърът заяви, че имало резултат от критиките му към методиката на НЗОК, по която ще се плаща на болниците през т.г. Припомняме, че миналата седмица д-р Константинов заяви, че тя бетонира статуквото и представлява пилеене на пари. Тогава и Надзорният съвет на НЗОК отложи заседанието си, на което предвиждаше да приеме въпросната методика.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Хиляди онкоболни остават без лечение

Променената методика за субсидиране на здравните заведения оставя хиляди онкоболни без лечение, за други хиляди пък предвидените средства за изследвания и проследяване на състоянието са крайно недостатъчни. За това алармира управителката на Комплексния онкологичен център във Велико Търново д-р Мария Рачева, председател на Националното сдружение на лечебните заведения по онкология.

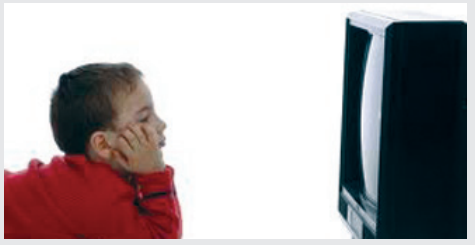
Две предложения за промени в новата методика са отправени до здравното министерство, съобщи Рачева. Ако те не бъдат взети предвид, онкоцентровете ще бъдат затворени, твърди тя. Националното сдружение настоява МЗ да запази парите за преминал болен, за пациенти с ранна диагностика и за постъпилите за долекуване. В случай, че това е невъзможно, лекарите предлагат да се заплаща определена сума на базата на регистриран болен. С тези средства в онкоцентровете ще оперират и лечението на всеки пациент ще се провежда според заболяването, в зависимост от нужните изследвания и процедури. Нови цени за избор на екип са определени в комплексния център в града. 1,29 лв. ще струва избор на екип при цена на клинична пътека до 500 лв. 2,63 лв. ще плащат пациентите за избор на екип и лекар за пътеки от 500 до 1000 лв. и 3,57 лв. - за клиничните пътеки до 2000 и над 2000 лв., информира д-р Рачева. Тя уточни, че цените са съобразени не с реалната сума, която трябва да се плаща, а с доходите на пациентите, голяма част от които са на социални пенсии от 80-100 лв. Приетите от Министерството на здравеопазването цени за избор на екип са от 250 до 950 лева.

Кампания против достъпа на деца до порноканали в хотелите

Альона НЕЙКОВА

Мащабна кампания за законово регламентиране на достъпа на децата до порноканали в хотелите започва у нас. Инициативата предвижда да се събират подписи под специална петиция, която на 28 февруари ще бъде внесена в МС и БХРА. Подкрепа за каузата може да се изрази и чрез гласуване в интернет на **http://citizenspeak.eu/node/5, както и във фейсбук на http://www.facebook.com/home.php?sk=group_169827606396318.**

Никой не обръща внимание на условията, при които настаняваме децата си в хотели и почивни бази, алармират организаторите на кампанията от фондация "Джулай джаз". Свободният достъп в хотелите до канали, предназначени за възрастните, се смята за даденост у нас, като кодирането или ограничаването на

гледаемост на определени канали е оставено на добрата воля и морал на самите хотелиери. Липсата на правила в тази посока не позволява от тях да се изисква да кодират или премахнат подобни канали. Единствената мярка, която успява да се наложи, е драстичното изнасяне на телевизорите от стаите, които ползват децата. Инициативен комитет ще проследи как отговорните органи ще реагират и ще действат за решаване на проблема за достъпа на децата до порноканали.

Снимка БГНЕС

Родилното отделение на МБАЛ в Русе получи като дарение ново оборудване, което включва 20 неонатални легла, 10 масички за повиване, 10 стола за кърмачки и пелени. Това е първата от четирите български болници, които ще бъдат покрепени от кампанията на "Памперс" и УНИЦЕФ

Консулт

Кабинетът промени пет наредби на КСО

Министерският съвет одобри промени в пет наредби, за да ги съобрази с измененията и допълненията в Кодекса за социално осигуряване.

В Наредбата за отпускане и изплащане на обезщетения за безработица началната дата за изплащане е обвързана с конкретен срок - до 7 дни за регистрация на безработния в Агенцията по заетостта. Периодът, от който се определя размерът на обезщетението, става 18 месеца. Премахва се максималният размер на обезщетенията за безработица и се създава възможност за прихващане от отпуснато парично обезщетение за безработица на суми, които подлежат на възстановяване.

Промените в Наредбата за изчисляване и изплащане на паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване са свързани с въвеждането от 1 юли 2011 г. на нов образец на болничния лист, което ще даде възможност за електронно обработване и подаване. Направени са промени и във връзка с увеличаването на периода, от който се изчислява паричното обезщетение за бременност и раждане от 12 на 18 месеца.

В Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж са посочени изискванията за придобиване право на пенсия в общия случай, както и за учители, военнослужещи, дър-жавните служители по Закона за МВР, балерини и танцьори с осигурителен стаж в културни организации, както и зачитането на осигурителния стаж и осигурителния доход на нова група осигурени лица - докторантите. За периодите на обучение, ако не са осигурени на друго основание, те могат да се осигуряват по свое желание и за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт.

Измененията в наредбата за самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина предвиждат отделни минимални размери на осигурителния доход в зависимост от облагаемия им доход за предходни години.

Част от промените в Наредбата за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски, отразяват включването на специализантите като осигурени лица.

Икономика

Продават недовършената сграда на ИПК „Родина”

Дават срок от една година на новия собственик да довърши Синята кула или напълно да я разруши

Веселка ВЕНКОВА

Министерският съвет е обявил за частна държавна собственост имота на бул. “Цариградско шосе” номер 113 А в столицата, известен като високото тяло на ИПК “Родина” или с името Синята кула. Целта е имотът да се раздържави. Сградата е на бившия издателско-полиграфически комбинат на “Работническо дело”. Тя беше вдигната през 80-те години на миналия век и изобщо не е влизала в експлоатация. Теренът с площ от 15 дка, върху който е недостроената и от години рушаща се административна сграда, бе предоставен на НАП. Планираше се в нея да се обединят данъчната администрация и служителите на Националния осигурителен институт. Заради липсата на пари за довършване на сградата и въвеждането ѝ в експлоатация била отпаднала необходимостта от нея за нуждите на НАП.

Правителството вече е възложило на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол да раздържави имота чрез публичен търг. Задължителното условие за продажбата било бъдещият купувач да завърши обекта и да го пусне в експлоатация. В противен случай да го разруши и разчисти терена до една година от сключването на приватизационния договор. Още преди години експерти твърдяха, че ремонтът на сградата, строена през миналия век, вероятно би бил по-скъп отколкото нейното разрушаване и построяването на напълно нова сграда. Имаше и подадени няколко оферти за нейното възстановяване и довършване.

След заседанието на министрите стана ясно и че има опасения да не би настоящият притежател на по-големия дял от “Международен панаир-Пловдив” АД Георги Гергов да нанесе вреди, докато трае съдебната процедура. Това заяви вчера министърът на икономиката и енергетиката Трайчо Трайков. Гергов обжалва решението на Окръжния съд в Пловдив държавата да си върне панаира. Министърът коментира, че се надява на втора инстанция обжалването да мине по-бързо. Трайков изпратил и официално писмо, с което предупредил ръководството на “Международен панаир-Пловдив” да не предприема стъпки, които “да увредят панаира, интересите на данъкоплатците и на изложителите”. От дружеството вчера стана известно, че страна партньор на Международни технически панаир тази година ще бъде Русия.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

От години Синята кула, която никога не е въвеждана в експлоатация, се руши

България ще иска от Русия по-ниска цена на газа

Цената на природния газ за България да бъде по-ниска заради стойността му на международните пазари. За това ще настоява страната ни при договарянето на синьото гориво с Русия, обясни Трайчо Трайков. По думите му отсега нататък цената трябва да се формира на пазарен принцип, а не както досега - в дългосрочен план. “Булгаргаз има мандат с основни точки, които защитава в преговорите. Разговорите стоят в тази посока. Основните моменти са фиксирани в меморандума от лятото на 2010 г. - директни продажби. Водят се разговори по ценообразуващите формули и идеята е те да отразяват по-реалистично движението на горивата на пазарна основа. Исторически цената на природния газ се формира в дългосрочни договори на тръбния газ, тъй като не е имало спот пазар. С развитието на технологиите за втечнен природен газ това стана стока, която може да има всекидневни котировки и това ни дава основание да търсим начини цената да стане порелевантна на движенията на цените. Нашата идея е това да гарантира по-ниски цени”, поясни министър Трайков.

Трайчо Трайков:

И за „Набуко”, и за „Южен поток” може да се намерят пари

И за европейския газов проект “Набуко”, и за руския “Южен поток” може да се намери финансиране, съобщи вчера енергийният министър Трайчо Трайков. На среща с австрийския бизнес премиерът Бойко Борисов заяви, че с колегата му Вернер Файман, с когото са като “съученици в Съвета на Европа”, ще коментират “Набуко” по време на двудневното посещение на канцлера у нас. “Австрия е един от най-големите поддръжници на “Набуко”, каквито сме и ние. Но мога да кажа, че ние сме най-големият поддръжник, защото предложихме да се започне истинското строителство на газопровода с изграждането на българо-турската връзка по спецификацията на “Набуко”. Това беше предложение, което получи подкрепа и от комисията, и от международната компания “Набуко”, тъй като средствата от Европейския съюз по плана за енергийно възстановяване (има 200 млн. евро за “Набуко” за всички страни участници) могат да бъдат усвоени след взимането на окончателното инвестиционно решение, което ще отнеме неизвестен брой месеци”, коментира министър Трайков, който също е имал възможност за разговори с австрийската делегация.

Открихa нелегална винарна в благоевградско село

Открихa нелегална винарна в благоевградско село. Това стана по време на съвместна акция на Изпълнителна агенция по лозата и виното, Агенция “Митници” и ГДБОП на територията на с. Хърсово, обл. Благоевград. Проверката е била по сигнал за нерегламентирано производство и търговия на вина и спиртни напитки. По време на проверката в помещения на стопанска постройка е установено съхранявано количество бутилирано вино с неясен произход в размер на 3850 л Установени са и 6 съда за ферментация с вместимост 3200 л всеки, пълни с вино в процес на ферментация с гроздови джибри. В друго помещение на стопанската постройка са открити около 150 л спиртни напитки, от 40 до 67 алкохолни градуса, в съдове с различна вместимост.

След извършване на проверката са взети проби за анализ от всеки съд за ферментация и всяка партида бутилирано вино, като след това съдовете за ферментация са запечатани и пломбирани, а бутилираното вино иззето, съобщиха от МЗХ. Контролиращите са съставили констативни протоколи срещу нарушителя, като съответно той ще бъде санкциониран от компетентните органи.

ДФЗ приема заявки за помощи при складиране на свинско

Държавен фонд “Земеделие” (ДФЗ) събира заявления за складиране на прясно и охладено свинско месо като част от интервенционната схема, прилагана от Европейския съюз от 1 февруари заради диоксиновата зараза на месо в Германия, засегнала сериозно европейския пазар. За финансовото подпомагане могат да кандидатстват физически или юридически лица, регистрирани по ДДС в Европейския съюз. Периодът на складиране може да бъде 90, 120 или 150 дни. Схемата се прилага само за прясно или охладено месо от свине, което не е постъпвало в склад. Размерът на интервенционното подпомагане за периода на складиране е определен от ЕК и е според категорията на продукта.

Всяко заявление за кандидатстване трябва да бъде придружено от валидна банкова или касова гаранция, равняваща се на 20% от сумата на исканата помощ. В случай че кандидатът участва за първи път по схемите за финансиране на ДФЗ, подава общо заявление за регистрация в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) на фонда. До няколко дни всички необходими формуляри за кандидатстване ще бъдат на разположение на официалната страница на ДФ “Земеделие”, както и във всички областни дирекции на институцията. Документи по схемата обаче ще се приемат само в Централно управление на фонд “Земеделие”.

Очакват свръхпредлагане на семена

Дана РУСЕВА

“Не предвиждам драстични промени в цената на семена за пролетниците” - заяви председателят на Националната асоциация за семена Тодор Губатов по време на семинар на тема “Предизвикателствата на пазара на семена пред българските компании през 2011 година”, провел се в рамките на специализираното изложение “Борса за семена и посадъчен материал” , което се провежда в Добрич. У нас ще има достатъчно количество, дори е възможно и свръхпредлагане - казва още Т. Губатов. Това означава търговия под реалната себестойност, коментира той. Процесът не може да бъде регулиран, защото пазарът е свободен и всеки може да внася семена. От друга страна, свръхпредлагането води до прекачествяване на семената, което за различните култури е различно. Рисковете в това отношение са големи особено за семената, които тази година ще бъдат третирани с инсектициди, допълва коментара си Т. Губатов.

НАП ЩЕ ПРОВЕРЯВА 2 МЕСЕЦА ФИРМИ, ОБЯВЕНИ ЗА ПРОДАЖБА

Националната агенция за приходите ще трябва в срок от два месеца да проверява фирми, които се подготвят за продажба. Това реши парламентът, като прие окончателно промените в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. До момента този срок беше една седмица, но не бяха записани в закона възможностите на данъчните за проверка при продажба на дадена фирми. Според приетите промените НАП ще може да проверява не само фирмата, обявена за продан, но и купувача. Целта е по този начин да се предотврати прехвърлянето на фирми на неграмотни, болни и социалнослаби хора.

Практично земеделие

Данъци и задължения

Какво ново влезе в сила от 1 януари 2011 г.

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

ДАНЪК СГРАДИ И ТАКСА СМЕТ

Ако общинските съвети решат ставката, може да бъде увеличена спрямо 2010 г. с не повече от 80%. Това е възможно в резултат на решението на НС да повиши горната граница от 2,5 на 4,5 промила. Плащанията се осъществяват вече само на 2 вноски - от 1 март до 30 юни и до 30 октомври. Предвижда се отстъпка от 5% при издължаване наведнъж.

ДАНЪК ЗА АВТОМОБИЛИТЕ

Може да не се променя. На технически преглед колите ще минават само с документ за платен данък към общините. Вече се плаща на 2 вместо на 4 вноски.

ПАТЕНТЕН ДАНЪК

Ще се плаща по-високият, ако се извършват две дейности. Това не е в сила, ако се практикуват три и повече дейности.

ТУРИСТИЧЕСКИ ДАНЪК ВМЕСТО ДОСЕГАШНАТА ТАКСА

Хотелиерите ще плащат на общините данък за всяко легло в размер от 40 до 120 лева в зависимост от категорията на хотела.

АКЦИЗ ЗА БЕНЗИН И ДИЗЕЛ

Акцизът за 1000 литра бензин от 685 лв. се увеличава на 710 лв. За дизела и керосина увеличението е от 600 лв. на 615 лв./1000 литра.

АКЦИЗ ЗА РЯЗАНИЯ ТЮТЮН

С приетите промени акцизната ставка за тютюна за пушене се повишава от 100 лв./кг на 135лв./кг.

ДАНЪК ЗА ДОХОДИТЕ И КОРПОРАТИВЕН ДАНЪК ЗА ФИРМИТЕ

Запазва се ставката от 10%, както и размерът на нормативно-признатите разходи. Има нов формуляр на служебна бележка, която се издава на всеки, независимо дали доходът е облагаем или необлагаем. Тя е с информативен за данъчните характер и служи за контрол. Има санкция за неиздаване на документа.

АВАНСОВ ДАНЪК ВЪРХУ НАЕМИТЕ

От началото на 2011 г. фирмите и само осигуряващите се лица, ползващи помещения под наем, ще внасят авансово данък върху месечната сумата, която плащат на собственика. Това е в сила само ако собственикът на жилището (офиса, магазина) е физическо лице. Досега данъкът се плащаше от физическото лице, собственик на имота, защото се приемаше, че се отнася за неговите доходи. С цел по-голяма и регулярна събираемост на данъците и намаляване на укриването им се предвижда задължението да се прехвърли върху наемателите.

Когато наемателят е фирма или самоосигуряващо се лице, данъкът се удържа при плащането на наема. Размерът на авансово дължимия данък върху наемите се изчислява, като от наема се приспаднат нормативно признатите 10% разходи и полученият облагаемият доход се умножи по данъчната ставка 10 на сто. Получената сума е дължимият авансов данък, който трябва да се внесе до 10-о число на месеца, следващ месеца, за който е удържан от наема на собственика. Когато удържи този данък, фирмата или само осигуряващото се лице (наемателя) издава на собственика (наемодателя) сметка за изплатените суми и служебна бележка за платения наем за съответния месец и размера на удържания данък.

ГАРАНТИРАН РАЗМЕР НА ВЛОГОВЕТЕ В БАНКИТЕ

От 1 януари 2011 г. "Фондът за гарантиране на влоговете" ще плаща влогове до 100 000 ЕВРО (приблизително 196 000 лева).

ПЕНСИИ

Не се предвижда увеличение на пенсиите. Най-ниската пенсия (за стаж и възраст) остава 136,08 лева, а максималната - 700 лв. (35% от максималния осигурителен доход от 2000 лв.). Таванът на пенсиите ще остане до края на 2013 г.

Отпада точковата система при пенсионирането. От 2011 г. година Кодексът за социално осигуряване измени режима. Вече са задължителни и двете условия за придобиване право на пенсия - възраст и стаж. През 2011 година възрастта за придобиването на право за пенсия за осигурителен стаж и възраст се запазват. За да се пенсионират, мъжете трябва да имат навършени 63 години и 37 години осигурителен стаж, жените трябва да имат навършени 60 години и 34 години осигурителен стаж.

Всеки, на когото не му стига стаж за пенсия, може да си купи срещу 74,76 лв. за месец, но максимум за 5 години. Предвижда се еднократно плащане на сумите.

От 1.01.2012 г. стажът на работещите при трета категория труд (каквито са повечето работници) ще започне да се увеличава с по 4 месеца на всяка година до достигане на 40 години за мъжете и 37 години за жените през 2021 г.

ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

Първите 3 дни болнични се плащат от работодателя в размер на 70% от месечната база. От четвъртия ден нататък болничните се плащат от НОИ с обезщетение от 80%. Базата за изчисляване на болничните се увеличава и възнаграждението е за последните 12 месеца.

Обезщетението за майчинство и безработица ще се изчислява на базата на възнаграждението от последните 18 месеца. За достъп до сумата вече ще се изискват не 6 месеца, а 12 месеца осигурителен стаж. Майките получават 90 на сто от средно дневното брутно трудово възнаграждение или средно дневния осигурителен доход, върху който са внесени или дължими осигуровки. За майките, които се самоосигуряват, обезщетението се определя върху внесените осигурителни вноски за общо заболяване и майчинство за период вече не от 12, а от 18 календарни месеца, предхождащи месеца на излизането в отпуск по бременност и майчинство.

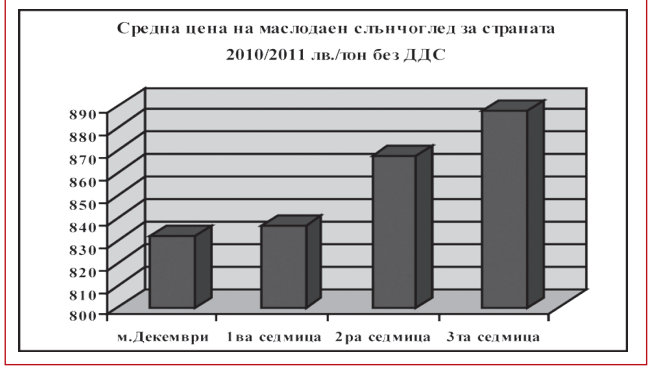
Обезщетението за безработица ще е 60% от получаваното възнаграждение, ако работникът е съкратен по искане на работодателя. Ако е по вина на наетия или трудовите правоотношения се прекратят по взаимно съгласие, се изплаща минималният размер на обезщетението - 7,20 лв. на ден.

СЛЪНЧОГЛЕД

През изминалата седмица търговията със слънчоглед остана най-атрактивна за земеделските производители. На фона на непрекъснато нарастващите цени те предпочитат към настоящия момент да търгуват със слънчоглед. По данни на САПИ към 25.01.2011 г. средната цена за страната достигна до 887 лв./тон без ДДС, което е с 2.3% повече от предходната седмица, а спрямо месец декември повишението е с 6.6%. Най-високи остават цените във Варна и Шумен - до 990 лв./тон. Сравнително ниски остават ценовите равнища в Пловдив и Ст.Загора - 840 лв./тон.

По данни на НСЗФ общото количество черен маслодаен слънчоглед от новата реколта напуснало страната към 22.01.2011 г. е 403 916 тона (371 914 тона за ЕС и 32 002 тона за трети страни). Очаква се да се натоварят два кораба със слънчоглед на пристанището в Бургас с обща вместимост от 8 хил. тона за Турция. На пристанищата в Русе и Свищов се товарят баржи за Румъния.

Прогнозата е за плавно увеличение на цените и то в райони, където към настоящия момент цените са сравнително ниски - 830 - 850 лв./тон без ДДС.

ИКОНОМИЧЕСКИ СМЕТКИ ЗА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО ПРЕЗ 2010 Г.

Националният статистически институт публикува предварителни оценки за състоянието на сектор земеделие през 2010 г. Крайната продукция по базисни цени от отрасъла през 2010 г. възлиза за 7 494.5 млн.лв., а това представлява ръст с 1.4% спрямо 2009 г. Нарастването се дължи основно на ръста на цените с 4,9%.

Крайната продукция по базисни цени от зърнените култури възлиза на 1 475.8 млн.лв. и това представлява 19.7% от крайната продукция, следвана от продукцията от животновъдството - 16.7%. На трето място са техническите култури с дял от 15.8%.

Първите оценки на НСИ показват влошаване състоянието на отрасъл животновъдство. От крайната продукция по текущи цени в отрасъла за сектор "Растениевъдство" се пада 53.2 на сто, а сектор "Животновъдство" - 30,9 на сто. И в двата сектора се отчита спад във физически обем на произведената продукция и средно за отрасъла той е 96.7 на сто. Индексът на цените за сектора е 104.9 на сто.

Дисбалансът между двата основни подотрасъла в земеделието води до нестабилност и проблеми с устойчивостта на земеделските производители. Доходността на земеделското стопанство е подложена на натиск. Забавянето плащанията на единица площ и предстоящите плащания на данъци за 2010 г. създават предпоставки за масови фалити. На животновъдството наред с традиционните си неблагополучия - ниски изкупни цени, високи цени на фуражите, недостатъчен ресурс за национални доплащания, му се случи и изключително неприятното събитие - открит шап засега в два региона на страната. Загубите за земеделските производители и преработватели в засегнатите райони създава напрежение на пазарите на цялата територия на страната. В тази връзка обещаните от министъра на МЗХ компенсации все още не се коментират. Единствено МФ осигури по 300 лева на семейство, но не това очакват засегнатите фермери и преработвателния бизнес.

КРАЙНА ПРОДУКЦИЯ ОТ ОТРАСЪЛ „СЕЛСКО СТОПАНСТВО" (МЛН. ЛВ.)

Показатели/Години	2007	2008	2009	2010
Продукция от селско стопанство	5941,1	8112,7	6654,3	6797,3
в т.ч. Прод. от растениевъдство	3062,5	4868,9	3936,1	3989,5
Продукция от животновъдство	2437,9	2689,7	2213,1	2316,0
Не е включен секторът на услугите				

Източник: НСИ

Материалите са от бюлетина „Агро ММ", издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ" ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90

WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Свят

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Над 10 000 полета бяха анулирани в САЩ, а няколко летища са затворени заради снежна буря и леден дъжд, които създават условия за поледици. Бурята донесе снежни преспи и поледици в над 30 щата. Заради скъсани далекопроводи без ток са останали над 100 хиляди потребители в Тексас, Луизиана, Арканзас, Мисури, Кентъки, Индиана, Илинойс и Охайо

В Холандия не искат безработни българи

Депутат от Партията на свободата предлага нашенците без препитание да бъдат депортирани

Холандският крайнодесен депутат Луис Бонтес призова за депортиране на безработните българи и други източноевропейци, съобщи местният информационен сайт www.nu.nl.

Хората от Полша, България и Румъния трябва да бъдат връщани в родните си страни, ако нямат работа, твърди Луис Бонтес, цитиран и от сайта dutchnews.nl.

"Те често са пияни и са замесени в дребни престъпления. Местните хора са разтревожени от това, така ми каза полицията", аргументира се депутатът от Партията на свободата на Герт Вилдерс.

Според Бонтес няма законова пречка за депортиране на граждани на държави от Шенгенското пространство за свободно движение до пет години след тяхното пристигане. Когато България и Румъния се присъединят към Шенген, предупреди Бонтес, "тогава ще дойде масата от тях с всичките неприятности".

Миналата седмица Марникс Нордер, представител на Градския съвет на Хага, отговарящ за интеграцията, публикува документ, призоваващ за връщане на безработните имигранти в родните им страни. Нордер, който е поддръжник на лявата Партия на труда, освен това обяви, че иска да проучи правните аспекти на депортирането на безработни източноевропейци.

Сайтът посочва, че Нордер е влязъл във водещите новини на медиите миналата година, когато е споменал за "цунами от източноевропейци, идващи в Хага".

Междувременно Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) представи резултатите от проучването си по въпроса за множествената дискриминация на изложението "Пътят напред" в Европарламента. Резултатите от проучването на FRA сочат, че един от четири респонденти от етническите малцинства или с имигрантски произход в ЕС, е бил обект на дискриминация въз основа на два или повече признака през 12-те месеца, предшестващи проучването. Етническият или имигрантският им произход се оказва най-значителната причина за случаи на дискриминация сред интервюираните лица. Основанията за дискриминация, включени в проучването, са: етнически или имигрантски произход, пол, сексуална ориентация, възраст, религия или убеждения, увреждане, или "друго" основание, свързани с респондентите. "Видимите" малцинства, или тези, които обикновено изглеждат различно от преобладаващата етническа група от населението, се чувстват дискриминирани по-често и въз основа на повече признаци в сравнение с други малцинства, посочва FRA.

„Уикилийкс" пусна нови материали за армията ни

Британският в. "Телеграф" публикува текста на разпространена от "Уикилийкс" секретна грама, изпратена от посолството на САЩ в София до Държавния департамент, в която се коментира стратегията на България за развитие на въоръжените сили.

В грамата с дата 29 октомври 2007 г., подписана от тогавашния посланик на САЩ Джон Байърли, се изтъква, че предприетият от българското правителство преглед на програмата за модернизация на въоръжените сили до 2015 г. "създава сериозна възможност за САЩ да окажат влияние върху развитието на потенциала на българската армия в средна и далечна перспектива".

Според грамата основната цел на САЩ е да бъдат увеличени възможностите на България да разполага свои части и да участва заедно със САЩ и НАТО във военни действия извън територията на страната. В заключението на анализа, съдържащ се в грамата, се изтъква, че български представители изразили опасения, че без участието на САЩ и НАТО в процеса на преглед на програмата за развитие на въоръжените сили "политическите интереси ще надделеят над военните необходимости". Същите представители изразили готовност да гарантират, че "гласът на САЩ ще се чуе", че ще предоставят "вътрешна информация за задкулисните машинации" в процеса на преглед.

Сайтът "Уикилийкс" е номиниран за Нобеловата награда за мир за 2011 г. от норвежки политик заради ролята му за свободата на словото, съобщи агенция НТБ. "Уикилийкс" има един от най-важните приноси за свободата на словото и прозрачността през този век", заяви депутатът Сноре Вален при представянето на своята номинация. Според правилата Нобеловият комитет разглежда предложенията, изпратени до 1 февруари, а през октомври обявява избора си. Имената на номинираните се пазят в тайна.

И в иновациите сме на опашката

Европейският съюз продължава да е един от лидерите в иновациите преди Индия и Русия, но Бразилия постига стабилен напредък, а Китай наваксва бързо изоставането си, сочат данни, оповестени от Европейската комисия.

Швеция е на първо място по иновации, следвана от Дания, Финландия и Германия. Ние, както можеше да се очаква, сме на опашката.

ЕС обаче все още не успява да навакса изоставането си от САЩ и Япония в областта на иновациите. "Ако Европа не постигне напредък, САЩ ще дръпнат много напред, така както развиващите се нации вече ни дишат във врата... ЕС има 27 страни и усилията ни в областта на изследванията и иновациите са по-фрагментирани, отколкото можем да си позволим", заяви еврокомисарката по изследванията и иновациите Мойра Гейгън-Куин.

За измерване на равнището на иновациите в Европа Комисията оценявала страните въз основа на 25 индикатора, разделени в три широки категории - строителството на блокове, които позволяват иновации, инвестиции, предприемачество и интелектуални активи, производителност на икономиката. Сред лидерите в областта на иновациите са Великобритания, Белгия, Австрия, Ирландия, Люксембург, Франция, Кипър, Словения и Естония. Под средното ниво в Европа са Хърватия, Чехия, Гърция, Унгария, Италия, Малта, Полша, Португалия, Словакия и Испания. На опашката са България, Латвия, Литва и Румъния.

www.duma.bg

кратки

ЕК налага ограничения на Ферхойген

Европейската комисия реши по етични съображения да ограничи дейността на бившия еврокомисар Гюнтер Ферхойген, който се изявява като консултант по въпросите на ЕС, като му забрани цяла серия контакти за срок от 26 месеца.

Ден за здрави нерви в Гърция

Ден за здрави нерви бе вчерашният ден за жителите на гръцката столица, тъй като напълно спряха да се движат автобуси, тролеи, електрическата железница и метрото в знак на протест срещу планираните реформи в обществения транспорт. Служителите излязоха на улицата, въпреки че съд определи стачката им за незаконна. Стачкуваха и лекарите от държавния социалноосигурителен фонд ИКА.

Жертвите на атентата в Домодедово станаха 36

Броят на жертвите при атентата на московското летище Домодедово на 24 януари достигна 36. Един от ранените, който е бил в крайно тежко състояние, е починал в болница в Москва. След атентата бяха хоспитализирани 132 души. От тях в болница в момента са останали 113. Един човек е в тежко състояние, а девет - в средно тежко.

Берлускони напада магистратите

Италианският премиер Силвио Берлускони заяви, че съдебната система се е превърнала в "непочтена власт" и че обвиненията на миланската прокуратура срещу него за проституция с непълнолетни са "безпочвени и смешни". Според "Ил Кавалиере" обвиненията са "измислици", а прокуратурата "няма компетенции" да го разследва, което представлява "много сериозно погазване на съдебната система".

Снимка БГНЕС

Рано сутринта вчера вулканът Шинмое в Япония изригна отново - за шести път тази седмица, като изхвърли лава и пепел на две хиляди метра във въздуха. Засега няма данни изригването да е предизвикало лавини или да е причинило материални щети. Стотици жители на околните селища бяха предварително евакуирани

Свят

Защо се отдалечаваме от Шенген

Четири технически и политически причини спъват България и Румъния

Комбинация от технически и политически основания създадоха пречка, която блокира присъединяването на Румъния и България към зоната за свободно движение от 1 март, коментира в. "Ромъния либера". За Букурещ е важно да получи възможно най-бързо календар за присъединяването, отбелязва изданието.

Отлагането е почти решено, а двете страни трябва да търсят други начини за контролиране на загубите. Как се стигна дотук?

Техническата подготовка: Вината е на българите!, смята "Ромъния либера". Приемането на всичките 8 доклада на групата за оценка по Шенген за Румъния и отлагането на тези за България в областта на сухопътната сигурност доказват, че този път Румъния си е свършила работата. За съжаление, ако не си я свършат и българите, напразно сме се старали.

Вторият голям проблем е Гърция, която макар да е членка на Шенген, все пак остава единствената страна от зоната за свободно движение, която не граничи с никоя друга членка. Гърция поиска и получи миналата година европейска помощ, за да контролира нелегалната имиграция от Турция, като призна, че не може да се справи с мащаба на явлението. Следователно присъединяването на Румъния и България би могло да създаде една магистрала на нелегалната имиграция от Гърция до сърцето на Европа. Разделянето на Румъния и България не е възможно, защото Румъния би изпаднала в положението да трябва да обезопаси границата си с България по Дунав и по суша, което не е възможно нито от техническа, нито от финансова гледна точка. От този аспект Румъния е жертва на закъсненията и грешните решения, взети от българите, и от неспособността на гърците, посочва изданието.

Корупцията и реформата в правосъдието: Вината е наша! Присъединяването към Шенген е единственият "прът", останал в арсенала на ЕС, за да оказва натиск върху Румъния и България за ускоряване на борбата с корупцията и реформата в правосъдието, макар че включването на механизма за сътрудничество и проверка сред критериите за Шенген (по искане на министрите на вътрешните работи на Германия и Франция) не е съвсем справедливо, нито пък добронамерено от страна на големите сили. Макар механизмът да беше замислен като начин за бързо оздравяване на правосъдието, в петата година от присъединяването, реформите са далече от задоволителни, подчертава румънският вестник.

"Ромъния либера" набляга и на интеграцията - унгарския шанс. Изданието допълва, че румънските роми миналата година във Франция бяха подложени на прояви на "гротескна ксенофобия". Въпреки това, ако Румъния не направи повече за интеграцията им, съществуват шансове Франция да намери нови възражения, които да добави.

Баконски подчерта нуждата ЕС да се концентрира върху социалната интеграция на ромите, въпрос, който Брюксел винаги е премълчавал. Този път шансът на Букурещ да направи от този проблем европейски въпрос се нарича "унгарското председателство", което се ангажира да насърчи именно една такава колективна стратегия.

Протестите в Египет не стихват

Египтяните не се успокоиха дори и след изявлението на президента Мубарак, че на изборите през септември няма да се яви нито той, нито синът му. Те поискаха незабавното оттегляне от властта на държавния глава, управлявал 30 години.

Във вторник Мубарак заяви, че не възнамерява да се кандидатира за шести президентски мандат. Протестиращите отговориха с ясно послание "Ние няма да си ходим, той ще си отиде".

Междувременно Ройтерс съобщи, че Централното командване на САЩ в района контролира процеса в Египет и ще предприеме мерки, ако това се наложи. Малко след речта на Мубарак и американският президент Барак Обама заяви, че "промяната трябва да започне сега". След като разговаря с египетския си колега близо час, Обама даде брифинг, по време на който подкрепи демонстрантите и египетската армия, която също е на тяхна страна. Но американският лидер не приветства, нито директно спомена обявеното по-рано намерение на Мубарак да не се кандидатира на новите избори. "Не е работа на друга страна да определя лидерите на Египет. Само египетският народ може да направи това", заяви Обама.

"Това, което е ясно, и това, което искам да подчертая на президента Мубарак, е, че смятам че плавният преход трябва да е мирен и трябва да започне сега", каза Обама от Белия дом.

След дни на суетене в Белия дом как да бъде отговорено на неочакваното и безпрецедентно протестно движение, президентът зае позицията на демонстрантите, въпреки че не повтори тяхното искане за незабавна оставка на Мубарак.

Междувременно хиляди хора излязоха вчера по улиците на Кайро в подкрепа на египетския президент Хосни Мубарак. Няколко хиляди души развяваха египетски знамена пред джамията "Мустафа Махмуд" в Кайро и носеха снимки на Мубарак. Демонстрации в подкрепа на Мубарак имаше и в Александрия. В Кайро дори се стигна до сблъсъци между демонстранти, които са против правителството и такива, които го подкрепят, предаде Асошиейтед прес. Репортер на агенцията съобщи, че е видял демонстранти, които са на различни позиции, да се бият с прътове. Имало ранени.

Развитието на събитията в Тунис и Египет засили протестните движения и в други арабски държави. Под натиска на продължаващи протести йорданският крал Абдула Втори освободи досегашния премиер Самир Рифай и натовари бившия правителствен ръководител Маруф Бакхит със съставянето на ново правителство. В Сирия опозиционни групи призовават чрез интернет към масови протести срещу потисничеството и ширещата се корупция. В Алжир синдикатите обявиха всеобща стачка през идните дни. Йеменският президент Али Абдула Салех пък обеща да не се кандидатира за нов президентски мандат. Това означава, че тридесетгодишното му управление ще приключи след края на мандата му през 2013 г. В обедняващия Йемен Али Абдула Салех, който управлява дори по-дълго от Хосни Мубарак, подготвяше за наследник сина си Ахмед, който сега е началник на специалните части на армията и републиканската гвардия. На фона на протестите, които принудиха тунизийския лидер да напусне поста си и заплашват да свалят от власт египетския президент, Салех обеща също така да не предава властта на сина си.

Снимка БГНЕС

Привърженик на Хосни Мубарак целува портрета на любимия си политик

„ПРОГРЕСИВНИТЕ" ПЛАШАТ БЕЛГРАД С БЛОКАДА

Сръбската прогресивна партия (СПП) организира в събота в Белград митинг, който може да бъде сериозен тест за силите на "прогресивните" да "спрат цял Белград" и да бъде увод в серия протести от април, твърди белградският в. "Блиц". Лидерите на СПП заявиха, че дават на правителството срок от два месеца да свика предсрочни избори, а в случай че не го направи,"ще излязат отново на улицата и ще останат там", докато не бъдат изпълнени исканията им "по кадифен начин". "В събота ще изпратим ясни искания и съм убеден, че властите ще ги изпълнят", заяви за "Блиц" заместник-председателят на СПП Александър Вучич. "Прогресивните" ще започнат протести, които ще продължат до изпълнение на исканията им", заяви и лидерът на СПП Томислав Николич. Освен свикването на предсрочни парламентарни избори "прогресивните" искат от властите да спрат процеса на продажба на Телеком Сърбия, да бъдат открити и наказани отговорните за смъртта на радикала Ранко Панич на митинг на Сръбската радикална партия преди малко повече от две години, да бъдат открити отговорните за изборната кражба на местните избори в Бор, както и да бъде извършена промяна на редакторската политика на сръбската държавна телевизия РТС и на белградското Студио Б.

Банкерите отново с рекордни заплати

Големите търговски банки и брокерски къщи от Уолстрийт са изплатили на своите служители през изтеклата година рекордни заплати и това става само 2 г. след кризата, пише в. "Уолстрийт джърнъл". Двайсет и петте големи институции, изследвани от икономическия вестник, са изплатили на персонала си безпрецедентната сума от 135 милиарда долара под формата на заплати, премиални и други бонуси. Тази сума е с 5,6% по-голяма в сравнение с 2009 година. Темпът на нарастване на заплатите е значително по-бърз, отколкото на оборота на банките от Уолстрийт.

Наша проститутка провали бизнесмен

Шеф на френска държавна строителна фирма е заподозрян в кражба на 260 000 евро, които отклонил от предприятието в полза на българска проститутка, съобщи електронното издание "Депеш". Банкер, проститутка и шеф на фирма - тази необичайна "тройка" привлякла вниманието на финансовата полиция. В продължение на близо две години, между август 2007 и юни 2009 г., мениджърът на строителна фирма в района на Тулуза прехвърлял в лична банкова сметка пари на компанията - 260 000 евро в чекове. 46-годишният шеф на строителната фирма се влюбил в българска проститутка, която срещнал на улицата в Тулуза. С пари на фирмата той й нает апартамент, плащал за пътуванията й до България и за всякакви нейни прищевки. Така предизвикал подозренията на службата за финансово разузнаване (Tracfin). Тя засякла тегления на 100 000 евро, които били изпратени на трима души в България чрез Western Union. Прокурорът поиска 15 месеца затвор за влюбения строителен мениджър, пише "Депеш".

Свят

ЛИЦЕТО НА РАЗМИРИЦИТЕ В БЛИЗКИЯ ИЗТОК

Младите искат работа

Брайън МЪРФИ

Associated Press

Снимка БГНЕС

Египетските младежи настояват за незабавни реформи

Само няколко дни преди да избяга от Тунис, преминалият към отбрана лидер застана пред националната телевизия, за да обещае 300 хиляди нови работни места през следващата година. Египетският президент Хосни Мубарак направи почти същото в събота, когато размириците бяха обхванали Кайро и другите градове. Той предложи повече икономически възможности за страната, в която половината от хората живеят с по-малко от 2 долара на ден.

Обещанията, дадени под обсада, имат и друго сходство: признанието, че безпрецедентният гняв на арабските улици е по същество изблик на отдавна зреещото недоволство от десетилетията на икономическо неравенство, което облагодетелстваше политическия елит, а пренебрегваше мнозина други.

Учудващо бързото развитие на събитията в Египет - по-малко от два месеца след първите протести в Тунис - показа колко разклатени са системите, използвани от някои арабски режими за запазване на властта от 80-те години и отпреди това. Страхотната някога смесица от икономическо връзкарство и твърда политика, за която понякога властите казваха, че е необходима заради борбата срещу ислямистите и евентуално срещу израелските шпиони, сега е подложена на сериозно изпитание от страна на обществата, които отхвърлят старата матрица. Мубарак и другите арабски ръководители трябва само да погледнат какво става по улиците на Кайро - град с население от 18 милиона, над половината от които са под 30 години и вече не са удовлетворени от това да станат скромни държавни служители, а имат по-големи претенции.

Един демонстрант в Кайро развяваше университетската си диплома сред облаците сълзотворен газ и скандираше нещо, което най-добре обобщава с една дума комплексността на вълната от размирици: "Работа!". "Те гледат на нас с пренебрежение и не усещат нашето отчаяние", казва друг протестиращ, строителният работник Садат Абдел Салам. "Това е въстание на народа и ние няма да замълчим отново."

От самото начало на протестите се говори за икономическата несправедливост. "Режимите и лидерите са тези, които са под обстрел, но тук наистина става дума за отчаяние пред бъдещето", казва Сами Алфарадж, директор на кувейтския Център за стратегически проучвания. "Сред лицата на протестите са млад мъж с университетска степен, който не може да си намери работа, или майка, която трудно изхранва семейството си."

Тунизийския бунт, отстранил Зин ал Абидин бен Али, пламна, когато бедстващ 26-годишен абсолвент на университет се самозапали през декември, след като полицията конфискува неговата количка с плодове и зеленчуци. Примерът му бързо бе последван в Египет, Йемен и в други страни. В Йемен, най-бедната страна на Арабския полуостров, спорадичните размирици принудиха президента Али Абдула Салех да направи бързи икономически отстъпки, включително да намали подоходните данъци наполовина и да установи контрол върху цените на храните и основните стоки. Миналия петък в Йордания хиляди демонстранти задръстиха улиците с искане за оставка на премиера Самир Рифаи и призиви за мерки за контрол върху растящите цени и безработицата. Мнозина скандираха: "Рифаи, махни се, цените са под обстрел, както и йорданците". Крал Абдула Втори също се опита да охлади страстите с обещание за реформи, а премиерът обяви пакет от 550 милиона долара допълнителни субсидии за горивата и основни продукти като ориз, захар, живи животни и природен газ за битови нужди.

Факторът, който поддържа пламъците, е един и същ в целия арабски свят: това са младежите, разширяващата се средна класа, която иска повече възможности и достъп до уебсайтове и чуждестранни телевизии като "Ал Джазира", която подкопа държавния монопол върху медиите. Няма ясни признаци дали ще избухнат още протести.

Авторитарният режим в Сирия осъществява пълен контрол и прави постепенни стъпки за отваряне на своята икономика. Управниците в богатите държави от Персийския залив са в изгодното положение да властват над относително малобройно население, което в повечето случаи се ползва от щедри държавни облаги и подаръци. Емирът на Кувейт например обеща този месец по хиляда динара (близо 3560 долара) и купони за безплатна храна за всеки гражданин по повод няколко годишнини, включително от оглавяваната от САЩ военна намеса, която прогони иракската армия на Саддам Хюсеин през 1991 г. Но в Северна Африка се шири недоволство. Миналия месец силите за сигурност в Алжир влязоха в сблъсъци с активисти на опозицията по време на митинг, инспириран явно от събитията в Тунис. В Мавритания един бизнесмен загина, след като се самозапали в знак на протест срещу правителството. Проправителственият в. "Нешънъл" от Абу Даби публикува интервюта с четирима мъже от близкоизточни страни, които описват трудностите си в търсене на работа. Един 33-годишен сириец със степен по английска литература от Дамаския университет се оплаква, че не може да си намери работа като учител и че няма средства да се ожени. "Чувствам се като в пиесата на Самюел Бекет "В очакване на Годо", която изучавах в университета", казва Халед Капун. "Тая надежда, че утре ще се появи работа." Даже някои високопоставени арабски служители проявяват необичайна прямота след катаклизмите в Тунис. Миналия месец ръководителят на Арабската лига предупреди, че "арабската душа е опустошена от бедността, безработицата и общата рецесия". "Тунизийската революция не е далеч от нас", каза Амр Муса във встъпителното си слово пред 20 арабски лидери и други представители на страни от Арабската лига в египетския курорт Шарм ел Шейх. "Арабските граждани изпаднаха в безпрецедентно състояние на гняв и отчаяние." Египтянинът Муса призова за арабски "ренесанс", който да създаде работни места и да излекува недъзите в обществото. Но на Световния икономически форум в Давос някои експерти казаха, че в региона трябва да се извърши образователна реформа, за да бъде изместен акцентът от държавните работни места към по-динамичните изисквания на частния сектор. "Много хора имат дипломи, но нямат набор от умения", каза миналата седмица Масуд Ахмед, директор на отдела за Близкия изток и Азия на Международния валутен фонд.

"Недостигащият ресурс е талантът", съгласи се с него Омар Алганим, изтъкнат бизнесмен от Персийския залив.

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Последното дело на императора

Владислав КУЛИКОВ

Трагедията става в Екатеринбург през 1918 година. Група въоръжени лица в мазето на къща с особена жестокост разстрелва царя и близките му, в това число непълнолетните деца.

Виновните за злодейството отдавна са установени, но вече е невъзможно да бъдат съдени. Те са отговаряли пред далеч по-справедлив съд, отколкото на земята. А за нас всяко юридическо движение по това дело има по-скоро морален, а може би и политически характер: за обществото е важно да определи отношението си към тези далечни събития. Ако вече не можеш да постигнеш справедливост в юридическия смисъл, то историческата справедливост може и трябва да се възстановява.

След разпадането на Съветския съюз потомците на Романови дълго време настояваха за реабилитирането на императора. За това имаше някои проблеми от юридически характер: отначало правоохранителите представяха грямкото политическо убийство като едва ли не банален бандитизъм. Оказва се, че цареубийците или не са спазили процедурата, или съответните документи са изчезнали от архивите, но формално бившият император на цяла Русия е бил абсолютно чист пред съветската власт. Нито един революционен съд или трибунал не са го обявявали за виновен, никой не го е осъждал на разстрел. Така твърдяха навремето в Генералната прокуратура. Получаваше се, че някаква група в Екатеринбург просто е взела грях на душата си. А жертвите на криминални престъпления не се реабилитират, въпреки че чисто по човешки ги жалят. Щом е имало убийство, то по логика трябва не да се занимават с реабилитация, а да търсят и наказват убийците. Тук процедурата е била спазена, въпреки че с голямо закъснение. През 1993 г. бе започнато наказателно дело за "предумишлено убийство с утежняващи вината обстоятелства на две и повече лица". Както бе съобщено, по време на разследването са били установени убийците на император Николай Втори, членовете на семейството му, и близкото му обкръжение. Престъпниците отдавна не са между живите и затова следствието бе прекратено.

Въпреки това през октомври 2008 година президиумът на Върховния съд на Руската федерация излезе с историческо решение за реабилитирането на разстреляните членове на царското семейство, подчертавайки, че "Романов Н. А. и членовете на семейството му са били арестувани и разстреляни от името на държавата. Използването на такава репресивна мярка е било обусловено от това, че бившият руски император, съпругата и децата - членове на руския императорски дом, от гледна точка на органите на държавната власт на РСФСР, по класови, социални и религиозни признаци са представлява опасност за Съветската държава и политическия строй". Затова през август миналата година съдът във връзка с иска на великата княгиня Мария Романова отмени поредното решение за прекратяване на наказателното дело. Великата княгиня посочваше несъответствие между констатациите на разследването и решението на Върховния съд. Разследването за пореден път бе възобновено, но, както се оказа, не за дълго. Делото бе възобновено на 25 ноември миналата година, а на 14 януари 2011-а бе спряно.

- Постановлението съответства на съдебното решение и наказателното дело е прекратено - съобщиха в Следствения комитет на Русия. - Идентифицирането на останките на членовете на семейството на бившия руски император Николай II (Романов) и лицата от обкръжението му в това постановление е потвърдена.

На свой ред ръководителят на юридическата служба на Романови заяви наскоро, че е рано да се слага точка в делото: постановлението внимателно ще бъде проучено. Потомците на императора имат още въпроси по делото.

София 2011

Бюджет на застоя

Гергана АЛЕКСОВА

И тази година няма да бъде решен нито един значим проблем на столицата

Проектът на Бюджет 2011 потвърди за пореден път отсъствието на стратегия, план и програма за управлението и развитието на София. Отсъствие, подчиняващо общинското бюджетиране на "тактически" цели и на временни задачи, лишаващо София от поглед в бъдещето. Продължава да доминира подходът на "кърпене" на положението, който обрича столицата ни на застой.

Изправени сме пред ситуацията да обсъждаме и коментираме бюджет 2011 на Столична община, без да ни е предоставен отчет за касовото изпълнение на бюджета за миналата година. Така много трудно можем да направим точен анализ на предоставения ни за приемане вариант за 2011 г. Не ни е предоставен задължителният анализ на резултатите по изпълнението на приоритетите от предишните години и целите, които са постигнати. Липсата на анализ в проектобюджета по този въпрос ни гарантира, че не ни очаква по-различна картина и тази година.

Няма обяснение защо редица обекти от инвестиционната програма, дори при наличието на средства, остават неизпълнени и

се прехвърлят от година в година

Това може да бъде само признак, че администрацията няма капацитета да усвоява събираните от столичани средства.

От политическа гледна точка за втори път от много време имаме управляващо мнозинство в СОС, кмет и правителство от една политическа сила и въпреки това продължава изключително тежката финансова и икономическа криза, чийто пик за България настъпи в края на миналата и началото на настоящата година.

Според управляващите приоритети при съставяне на бюджета на общината за 2011 г. продължават да са: екология, изграждане на метрото, образование. Механичното записване на част от тези задължения сред приоритетите обаче не означава нищо без връзката с разходната част. А там ситуацията изглежда малко по-различно от заявяваните на думи приоритети. В бюджета не се залага и промяна в начина на работа на столичната администрация. Вместо да се върви в посока децентрализация така, че хората с власт да са по-близко до гражданите, ставаме свидетели на обратния процес и на изземване дори на малкото възможности на районните кметове да решават проблемите на своите жители. Бюджетът

не отчита потребностите на районите

и най-вече на кметствата, които са оставени с нулеви субсидии за неотложни техни потребности. Извън големите обекти в капиталовата програма са предвидени незначителни средства за качествено подобряване на средата и условията на живот в жилищните комплекси и квартали.

Тази година парите за образование в бюджета на София се намаляват с над 10 млн. лв., което поставя на изпитание нормалното функциониране на училищата. За 2011 г. издръжката в детските градини и обединените детски заведения ще е 32 млн. лева. От тях частта на таксата, която заплащат родителите, нараства от 8.1 млн. на 13 млн. лв. При запазване на общинската субсидия от 19 млн. лв. и миналогодишните нива за месечна издръжка на едно дете няма как да очакваме повишение качеството на предоставяната услуга.

При здравеопазването ситуацията също не е цветуща.

С 14% са намалени парите за здравеопазване

Обяснението е, че отпадат от финансиране чрез бюджета на Столична община четирите столични диспансера и през годината ще се делегират държавни дейности. Дали обаче това е единствената причина и как ще се развива здравеопазването в София с тези абсолютно недостатъчни средства, са въпроси, на които не получаваме отговор нито от кмета, нито от управляващото мнозинство на ГЕРБ.

Това е поредният бюджет, при който сме свидетели на минимални средства, отделени от общината за социални дейности. Липсват

В "Дружба-2" ще застрояват градинките, но вдигнаха категорията и данъците в квартала

напълно средства за капиталови разходи в тази сфера. А тук се включват домовете за стари хора, домашният социален патронаж, клубове на пенсионерите и инвалидите - дейности, които явно не са сред приоритетите на управляващите в София. Отново не се отделят средства за изграждане на общински жилища за социалнослаби семейства. Не се предвижда дори реализация на недовършените от години жилищни сгради. Така ГЕРБ за поредна година лишава София от жилищна политика, насочена към нейните граждани.

Относителният дял на средствата в бюджета на София за "Чистота" продължава да бъде много висок. Тази дейност е най-удачният пример, че общината не планира и не оптимизира добре разходите си. На глава от населението

софиянци плащат най-много за чистенето

на града и за дейностите по управлението на отпадъците, а столицата е най-мръсният и неподдържан град в страната. Според предложената от кмета и гласувана от управляващите план-сметка, за чистота тази година ще бъдат изразходвани 151 млн. лв. По договорите с фирмите за почистване на града ще бъдат платени над 81 млн. от тях. В тази дейност са включени заплатите, осигурителните вноски и издръжка на "Столичен инспекторат" в размер над 5 млн. лв. Отново не са ни предоставени никаква информация и анализ на ефективността от работа на това специализирано звено, подчинено пряко на кмета на София. Вместо това е предвиден приход от глоби и санкции в размер на 4 млн. за 2011 г., при положение че за миналата година те са били 6,5 млн. Това обяснява и защо въпреки решенията на СОС и широко прокламираните обещания на ГЕРБ и кмета Фандъкова, не се стигна до създаването на общинско предприятие по чистота.

Продължават да бъдат много високи разходите по транспорта, съхранението на бали, сепарирането и депонирането в сметището "Суходол" - 32 млн. лева. Най-вероятно това ще бъде поредната година, в която въпросът с балираните битови отпадъци няма да бъде решен окончателно.

На ръба на колапса е транспортното обслужване в града. За заплащане на преференциални карти за пътуване в масовия градски транспорт на студенти, инвалиди, пенсионери и други, имащи право да ги ползват, са предвидени 90 млн. лв. Трябва да се знае, че миналата година от общинските транспортни дружества вече са извършени разходи за над 30 млн. лв., които не са разплатени и предвидените за тази година средства няма да успеят да покрият дупката в системата.

За капиталови разходи за 2011 г. са предвидени над 650 млн. лв. - около 50% от бюджета на града, от тях само 2 милиона идват като субсидия от държавата. И над 130 млн. от поредните заеми, които управлението на София оставя да бъдат плащани и от нашите деца.

Липсва обяснение защо редица обекти от инвестиционната програма дори при наличието на средства се прехвърлят от година в година. Такъв е примерът със строителство на новото училище в жк Стрелбище - средства за което се залагат от бюджета за 2009 г. и досега и все още не е ясно кога то ще бъде завършено. За целта бяха отпуснати над 500 хил. лв., за сметка на това през тази година отново са планирани за усвояване 2,5 млн. лв. Както и заложените за миналата година 6 кръстовища на две нива, които тази година спаднаха до две и те най-вероятно също няма да бъдат реализирани.

Изключителен провал е

проваленият старт на завода за боклук

и неговите съоръжения. Сумата от над 122 млн. лв. за тяхното финансиране беше предвидена и в миналогодишния бюджет. Тези пари отново са заложени и тази година, но те са под въпрос, защото апликационната форма за финансиране не е одобрена от Европейската комисия и за съжаление сме на прага София да загуби доверието на Брюксел, независимо от високопарните обещания на бившия кмет и настоящ премиер.

Гласуването и определянето на размера на местните данъци и такси, преди да бъде внесен за обсъждане бюджетът, почти обезсмисля дебата по приходната му част. Остава ни само да коментираме и да правим предложения за събиране на стари задължения. Лишаваме се от възможността да предложим друга алтернативна политика и подход при формирането на приходната част.

При определянето на приходната част на бюджета липсва управленска воля и способност за един по-рационален и ефективен начин на управление и

разпореждане с общинската собственост

Не се обясняват причините за неизпълнението досега на приходите от продажби и управление на общинска собственост. Вместо да потърсят решение на този въпрос, управляващите от ГЕРБ избират най-лесното възможно решение, като намаляват планираните за това постъпления в бюджета за тази година.

Ние, съветниците от БСП, не можем да подкрепим този бюджет, в който въпреки многократно декларираното единодействие между централната и местната власт в София, държавните отговорности са сведени до екзистенц минимума си при това в области, декларирани като приоритетни. Бюджет, който 80% е преписан от бюджета за 2010 г. без никаква разумна мисъл как да се решат проблемите на столичани, не може да бъде подкрепен от БСП.

В крайна сметка бюджетът е финансов инструмент за провеждане на определени политики, а те са свързани с целите, които си поставя едно управление. Дори сега, на края на мандата на управляващите от ГЕРБ в София, не можем да определим приоритетите и политиките, които те следват. С подхода им на действие - "работа на парче", през този мандат не бе решен нито един значим проблем за града и сме свидетели само на пропуснатите за София възможности.

Общество

АИДА ПАНИКЯН

Александър АТАНАСОВ

А портретът от iPad-а само ме следи...

Здравна карта? Кво'й то?

Най-сетне Национална здравна карта има! Е, засега е проект, но няма начин да не стане реалност. Дотук - добре. Оттук нататък идва въпросът: И какво от това?

Всъщност картата преброи болниците и леглата в тях. Тази статистика всяка година я дават и Националният статистически институт, и Националният център за здравна информация. Припомняме, в случай че експертите от МЗ са забравили къде да бръкнат за информация за брой болници, брой лекари, брой медицински сестри, брой зъболекари и прочее. Що се отнася до проблемите в здравеопазването, знаем си ги.

Оттук нататък въпросителните остават същите. Чу се някаква идея, че например здравната карта ще помогне на бъдещите инвеститори къде да изграждат нови болници и какви да са те.

Да бе! Като знае един инвеститор, че най-много пари се изкарват примерно от кардиология или от хирургия, при това - в София или Варна, коя сила ще го накара да отиде във Видин например да разкрие инфекциозна болница или голям брой легла в отделение за реанимация? Ако експертите на МЗ живеят в утопичен обществено-икономически строй, то лекарите, пациентите и най-вече инвеститорите живеят тук и сега. А и красноречив е фактът, че болничните легла за хирургия са много над нормата, а за реанимация - много под нормата. Как държавата ще постигне нужния баланс - не е ясно.

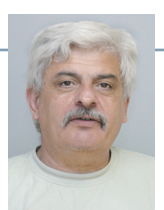
Промъкна се в пространството и нещо като обещание "да се види" от кои специалности имат най-много и съответно - най-малко, лекари и защо е така? Ами има ли нужда "да се види", като нещата са ясни и сега? Няма неонатолози, няма анестезиолози... Все специалности, които изискват изключително висока (и скъпоструваща!) квалификация. Но изискват и работа в екип. И още нещо - не може да се практикуват индивидуално в частен кабинет, а само в болнично заведение. Всички знаем какви са възнагражденията на болничните лекари.

Очакваните решения на тези проблеми остават някъде в бъдещето. При евентуални законодателни промени. Не е ясно как първо е пресвметнато, че държавата ни има нужда от 43 984 легла. Не е ясно какво ще прави държавата, за да "свие" онези 400-420 легла, които в момента са в повече. Вероятно отговорите на тези въпроси се коренят в заплащането на болничните услуги с обществени пари (парите от здравните ни вноски).

Трети министър в кабинета на ГЕРБ представя трети проект за здравна карта. Естествено това е нормално - всеки човек има свое виждане, всеки човек има право на своите грешки. Но едно правителство няма право на грешки. Костантинов каза, че не е привърженик на издигането в култ на болничните легла. И въпреки това в проекта за здравна карта пише само за легла.

Хората ги няма! На каква възраст е пробладаващото население в един или друг регион на страната, от какво най-вече боледуват хората в една или друга част на страната, от какви специалисти имат нужда, от какъв вид здравни заведения... Все въпроси, на които дългоочакваната здравна карта не дава отговор. ГЕРБ - още по-малко. А и как да стане, като за 2 години една болнична апаратура не е купена?

Истината лъсна

ВАСИЛ ПОПОВ

Лъсна истината, че строителството на българските въоръжени сили в последните 20 години се решава извън България. Тази истина лъсна отдавна, особено в публикациите в ДУМА, чрез които многократно информирахме българската общественост, че проблемите на националната сигурност и отбраната на нашата страна не се решават от българските правителства. В нашите публикации сме се позовавали и на документи, и на обявени, и на анонимни, но сигурни източници и най-сетне в мрежата се появи много, много официален документ как американците унищожават Българската армия.

Според този доклад България се изпраща в някаква екзотична плоскост. Това вече не е суверенна държава. Щатите щели да инвестират пари за развитието на Сухопътните войски, а всичко останало, което е ангажирано с териториалната отбрана, няма значение. Ето какво много пъти сме подчертавали, че Българската армия вече е превърната в един експедиционен корпус, чието задължение е да участва в най-гнусните полицейски мисии по целия свят.

В последно време се заговори, че нашата малка държавица няма нужда от военна авиация и Военноморски сили. Румънските и турските ВВС щели да покриват необходимостта от защита на нашето въздушно пространство. Подобно нещо се говореше и за черноморското ни крайбрежие. Сега според наши източници все пак Брюксел благосклонно е разрешил България да разполага с 2-3 бойни самолета и с няколко ръждясали кораба. Самолетите сигурно са за престиж да прелитат над столицата на 6 май. Корабите очевидно са, за да пресичат мижавите контрабандни каналчета и да прикриват големите такива, покровителствани и ръководени от правителствените структури. Но това е друга тема. Ние сега говорим за отбрана.

Като казваме, че не от днес ДУМА предупреждава за това външно вмешателство в нашите национални работи и специално за такова, което вреди на България, нека припомним някои факти. В зората на демокрацията у нас пристигна американска делегация и някакъв петостепенен американски чиновник в българския парламент каза дълбокомъдрено: "Ние не сме съгласни България да продава оръжие на терористи и терористични режими." Ето тогава започна унищожаването на българската оръжейна индустрия. Сега ние напомняме, че и драстичните съкращения на личния състав на БА, и рязането на нашите прекрасни оръжия, и унищожаването на най-внушителните ни съвременни отбранителни средства са инспирирани отвън. От Америка. Ами те си го признават.

Каква е ползата България да има слаба или никаква система за национална сигурност и отбрана? За България няма такава полза. А за кого има такава полза? В каква джунгла ние трябва да живеем, за да произвеждаме само пушечно месо за участие в мисии по целия свят?

Сега поредният голям проблем е Египет. Да си представим, че американците решат да стъпят там, за да им насаждат демокрация. Хайде да се хванем на бас, че край пирамидите най-първо ще десантира български войник...

Дамата 3

1468 - УМИРА ЙОХАН ГУТЕНБЕРГ, ГЕРМАНСКИ ИЗДАТЕЛ (Р. 1398 Г.). Основоположник на съвременното книгопечатане с изобретения от него машинен печат с подвижен набор. Създава първата печатарска машина (1450 г.) и през 1455 г. отпечатва Гутенберговата Библия.

1815 - ЗАПОЧВА ПРОМИШЛЕНОТО ПРОИЗВОДСТВО НА КАШКАВАЛ. Според историческите бележки кашкавалът, заедно с извара-та, е бил познат на хората около 6 хил.г.пр.Хр., но производството му в промишлени условия започва в Швейцария доста по-късно. В тази страна за пръв път на пазара се появяват и топените сирена. Това става през 1921 г., въпреки че проучванията за получаването им започва още през 1911-а.

1919 - В ПАРИЖ СЕ СЪСТОИ ПЪРВОТО ЗАСЕДАНИЕ НА ОБЩЕСТВОТО НА НАРОДИТЕ (ОН). Организацията съществува между Първата и Втората световна война. Създателки са 44 държави. България става член в края на 1920-а и получава 2 заема, които ѝ помагат за излизане от следвоенната криза. Началото на Втората световна война показва, че ОН се е провалило в основната си цел - предотвратяване на мащабен военен конфликт. ООН заменя Обществото на народите.

1921 - БЪЛГАРИНЪТ ХАРАЛАМПИ ДЖАМДЖИЕВ ПАТЕНТОВА В ПРАГА МОДЕЛ САМОЛЕТ ПОД ИМЕТО „БЪРЗОЛЕТ". През 1894 г. прави първия български опит с аеродинамичен уред, построен във Варненската окръжна образцова железарска работилница. Първият български авиоконструктор, който изобретява летателна машина (1895 г.). Патентова във Франция летателен апарат (1911 г.). Преди "Бързолет" конструира няколко орнитоптера с подвижни криле.

1960 - ЗА ПЪРВИ ПЪТ Е ИЗРЕЧЕНА ФРАЗАТА „ВЯТЪРЪТ НА ПРОМЯНАТА". Пред депутатите в парламента на Южна Африка английският премиер Харолд Макмилън говори за "вятъра", който духа из Африка, докато все повече черни общности в колониите печелят правото да се самоуправляват. 30 години по-късно легендарната група "Скорпионс" записва едноименния си сингъл, белязал падането на Берлинската стена. Легендата за вятъра на промяната го свързва с Тибет. Според нея монасите знаели как да предизвикат вятъра на промяната. Те обучавали пеперуди, които да го улавят и по този начин да живеят вечно.

1966 - ОСЪЩЕСТВЕНО Е ПЪРВОТО МЕКО КАЦАНЕ НА ЛУНАТА. Съветският непилотиран космически апарат "Луна 9" е първият в света, направил това. Той предава и снимки от повърхността на Луната - общо 9, измежду които 5 панорамни. Само три дни след кацането апаратът е изгубен от наземните служби. На същата дата САЩ пускат в Космоса първия в света метеорологически спътник.

ЗИМЕН СИМЕОНОВ ДЕН. Смята се за един от най-лошите дни в годината. Някъде го наричат "Симеон Бележник", защото белязва хората, като им оставя рани и белези. Затова и поверието гласи, че не трябва да се хваща остър предмет. Трети февруари е третият Вълчи празник - не се работи с вълна, не се изхвърля пепел и смет навън. В народната памет 1, 2 и 3 февруари се наричат Вълчи празници, Трифунци или Мратинци. Жените не плетат, не предат, не тъкат, не перат. Лятно-есенното съответствие на Симеоновден е на 1 септември. Двата празника разполовяват годината на две: пролетна и есенна оран и сеитба.

Още на стр. 26

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

3 февруари 2011, година 8, брой 2 (75) lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

Невъзможното се случва

Серж Алими

ПОЛИТИЦИТЕ обичат да изтъкват „сложността“ на света, за да внушат, че би било налудничаво да искаме да го променим. Но при някои обстоятелства всичко отново става много просто. Например, когато след 11 септември бившият президент Джордж У. Буш застави всеки да избере между *нас и терористите*. В Тунис изборът беше по-скоро между един приятелски настроен диктатор и *режим от талибански тип в Северна Африка* (1). Подобна алтернатива е удобна за главните действащи лица – диктаторът се обявява за единствена преграда пред ислямистите, а ислямистите – за единствени врагове на диктатора.

Но в постановката настава смут, когато вследствие на социално или демократично движение на сцената се появят действащи лица, оставяни на заден план от неизменната хореография. Тогава изпадналата в безизходица власт търси и най-малката следа от „подривни действия“ в народното недоволство. Ако те са налице, властта се възползва, ако ли не – ги измисля.

На 13 януари т. г., в навечерието на бягството на Зин ал Абидин бен Али, пред Мезри Хадад, посланик на Тунис в ЮНЕСКО, Неджиб Шеби, светски противник на диктатурата, отправи обвинения към *модела на развитие, който използва ниските заплати като единствено предимство в международната надпревара* (2). Той заклейми *провокативното демонстриране на незаконни богатства в големите градове* и каза, че *населението не признава този режим*. При тези думи Хадад изгуби хладнокръвието си: *Скоро те ще дойдат в двореца ти в Ла Марса, за да те оберат, защото такава е логиката на всички общества, които вече не се страхуват от силите на реда.* (…) *През 1987 г. Бен Али спаси Тунис от фанатизираните орди и интегристите.* (…) *Каквото и да се случи, той трябва да остане на власт, защото страната е застрашена от фанатичните орди и от необолшевиките, които са техен стратегически съюзник*.

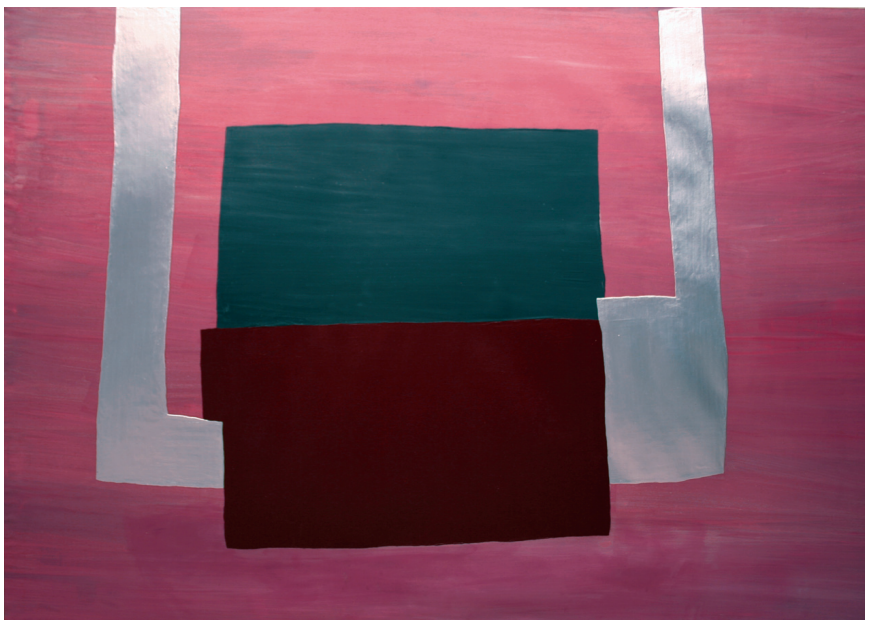
Няколко часа по-късно обаче Хадад все пак поиска „спасителят на Тунис“ да си замине. И на 16 януари Шеби стана министър на регионалното развитие на страната си… Арабските народи не вдигат революция всеки ден, но я провеждат бързо. И наистина, по-малко от месец измина между самозапалването на Мохамед Буазизи, оплакванията на безработните зрелостници, завземането на картагенските дворци на семейство Трабелси, освобождаването на затворниците и пристигането в Тунис на селяните, настояващи за премахване на привилегиите.

Без да препраща непременно към Френската революция, историческият цикъл, който Тунис изживява, изглежда познат. Разгръща се спонтанно движение, което обединява най-различни социални слоеве, и абсолютизмът се разклаща.

(На стр.3)

(1) Изявление на Никола Саркози, направено в Тунис, 28 април 2008.

(2) „L'invité de Bourdin & Co“ (Гостът на Бурден и компания), RMC, 13 януари 2011.

AMEL BENNYS. – „ Голямото Да“, 2007.

Тунис беше първи

„Арабската душа е съкрушена от бедността и безработицата“, заяви генералният секретар на Арабската лига по време на Срещата на върха в Шарм ел Шейх (Египет) на 19 януари. Не би могъл да се обобщи по-добре страхът на правителствата в региона от вероятността тунизийската революция да заплаши техните режими **(вж. статията по-долу и нашето досие на стр. 3-7).**

Хишам бен Абдалах ел Алауи*

ПАДНА деспотичен режим, превърнал се в клептокрация – система, основаваща се на грабеж и корупция, съчетана с репресивно самодържавие. Властта беше в ръцете на едно семейство, ограбващо тунизийското общество. Саможертвата на отчаян зрелостник, продаващ плодове и зеленчуци с количката си на амбулантен търговец, постави началото на бунт, който победи един от най-авторитарните режими в арабския свят. А в този регион диктатурите съвсем не са изключение.

Това героично надигане на един велик народ представлява добър пример. Преимущество на този непредвидим бунт без истинско политическо ръководство се оказа фактът, че нямаше стройна организация. Ако беше по-структуриран, режимът вероятно щеше да го смаже. Обединявани единствено от логиката на отвращението от диктатурата на Зин ал Абидин бен Али, бунтовниците се включиха чрез интернет в общуване, каквото режимът не успя да предугади (въпреки „зеленото движение“ в Иран, потушено от управляващата теокрация през 2009 г.). За по-малко от месец бунтът успя да свали тази диктатура, превърнала Тунис в една от най-затворените държави в Северна Африка и в Близкия изток в продължение на близо четвърт век.

Оттук нататък преимуществата на подобен бунт се превръщат в негова главна слабост: липса на лидер, липса на политическа програма или на способност да се поеме ръководството на обществото след свалянето на омразния президент. Страната, в която живее един от най-образованите и най-светски настроени народи в арабския свят, успя досега да не допусне радикалните ислямисти да наложат каквото и да било превъзходство. Както изглежда, настоящата обстановка не предоставя на последните възможност да вземат властта със сила. Следователно, ако част от ислямистите (като тези, които се представят за последователи на Нахда) (1) се съгласят да играят по правилата на демокрацията, ще е важно те да бъдат интегрирани в политическата система, за да може радикалните ислямисти да бъдат оставени по-ефективно заден план.

Осезаемото чувство за несигурност след падането и бягството на Бен Али произтича от липсата на независим политически елит, способен да поеме властта и да извърши преход към демократичен режим. При това положение налице са единствено елитът на свалящия режим, политически партии в зародиш и обезглавени работнически синдикати. Ако страхът от хаоса, вярата в способността на обществото да се самоуправлява и политическият реализъм надделеят, може и да възникнат политически структури. Младите хора ще бъдат печелившата карта на едно общество, стремящо се към демокрация, което успя да излезе от диктатурата, без да претърпи непоправими човешки загуби.

Възниква въпросът дали с наближаването на първите основополагащи избори новите ръководители за пореден път ще заложат на страха от ислямизма, за да накарат западните правителства да приемат поставянето под въпрос на народния суверенитет? Уличният кипеж плаши новите управници. С цел да избегне излишни на насилие, както и да запази част от властта на свалящия президент, преходният режим може да се опита да не променя изцяло статуквото. С организирането на избори в кратки срокове има опасност преходният режим да придаде по-голяма тежест на лишените от легитимност елити, които вероятно ще се прегрупират, за да си присвоят етикета на обновители.

Схемата е класическа. Тя се наблюдаваше в началото на 90-те години на миналия век в България и Румъния, където старият режим влезе в съюз със старите елити, за да възкръсне в нов образ. Случаят на Украйна е още по-красноречив – там разривът беше по-дълбок (защото се появи нова държава), но старите политически кадри се завърнаха на сцената веднага щом суматохата утихна. Свързващата нишка във всички тези ситуации е, че народът се мобилизира срещу омразната власт, чието рухване веднага уталожва народния натиск. Това е главният проблем, който спъва всеки преход, там където гражданското общество е слабо организирано.

Въпреки това януарският бунт в Тунис подхранва надеждата на други арабски народи. Борбата за свобода е заразителна и за Алжир, Египет, Йордания, Мароко, Сирия и дори Палестина. Почти навсякъде новите поколения, уморени от авторитарните системи, вече нямаха търпение да се освободят от тях. Но точно *защото* тунизийският бунт беше непредвидим, той не би могъл да се повтори по същия начин в останалата част на арабския свят.

В Тунис армията беше относително независима от разузнавателните служби и от репресивния апарат, включително полицията. В повечето случаи зле платени (с изключение на президентската охрана), тези служби знаеха как да се справят с ограничени

(На стр.8)

* Член на консултативния съвет на „Хюман райтс уоч“, изследовател в Института за международни проучвания „Фриман Споғли“ на Станфордския университет (Калифорния). Авторът е братовчед на краля на Мароко Мохамед VI.

(1) Ренесансово културно и политическо движение, което се появява в края на XIX век. В него се преплитат воля за реформиране на исляма и за промяна на обществото. Вж. Anne-Laure Dupont, „Nahda, la renaissance arabe“ (Нахда, арабското възраждане), *Manière de voir*, № 106, „L'émancipation dans l'histoire“, август-септември 2009.

Външна намеса, религиозни разделения

Бейрут в клопката на Специалния трибунал

На 17 януари 2011 г. прокурорът от Специалния трибунал за Ливан предаде на съдията обвинителния акт за убийството на Рафик Харири. В същото време опозицията свали правителството на Саад Харири и постави начело нов министър-председател. Избухнаха сблъсъци и ситуацията, която Израел и Сирия следят отблизо, остава напрегната.

Ален Греш

BAAL. – „В покрайнините на града“, 2006

В ТОЗИ януарски ден всички ливанци, приковани пред телевизионните екрани, гледаха по канал „Ал Джадид“ предаване, достойно за шпионски филм. Нямаше образи. Виждаха се само силуетите на присъстващите на тайно заседание и се чуваха приглушените им далечни гласове. Неясният запис беше направен незаконно. Бяха добавени субтитри, за да могат зрителите да проследят целия разговор. Саад Харири разговаря с Мохамед ал Садик, бивш офицер от сирийското разузнаване.

Въпросното лице изигра ключова роля през първите месеци на международното разследване, което започна след убийството на 14 февруари 2005 г. на бившия министър-председател Рафик Харири, бащата на Саад. Всички съмнения за извършването на убийството веднага паднаха върху Дамаск. Тогава Ал Садик разказа подробно за тайни събрания на сирийски висши ръководители, на които се планира покушението, даде имена, описа места, посочи конкретни дати. Въз основа на показанията му в периода от април 2005 г. до август 2009 г. бяха арестувани и задържани четирима ливански висши офицери (1).

Дълги месеци бяха необходими на следователите, за да приемат пряко волята си (до такава степен той казваше онова, което им се искаше да чуят), че Ал Садик си измисля. Бежанец за известно време във Франция, издирван от Сирия и задържан в Обединените арабски емирства, днес той вероятно се крие някъде в Европа. Но остават съществени въпроси. От чие име е действал? Бил ли е манипулиран? Или просто е поредният мегаломан? И какво се случва с всички онези, които свидетелстваха като него и които биват определяни като „лъжесвидетели“?

Телевизионният репортаж не дава отговор на тези въпроси. Но все пак от него става ясно, че офицерът не само познава Саад Харири – нещо, което последният винаги е отричал, но и че е поддържал постоянен контакт с него и дори му е звънял на мобилния телефон. И за да е още по-голямо объркването, телевизионният канал „Ал Джадид“ разпространи записи на показанията (които по принцип са секретни) на Харири и на още няколко ливански ръководители пред разследващата комисия на ООН.

Омар Нашабе, съдебен хроникьор на всекидневника *Ал Акбар* (2), обяснява: *През май 2007 г. Съветът за сигурност на ООН създаде Специалния трибунал за Ливан* (3). *Той започна работа в Хага на 1 март 2009 г. Извънреден е в много отношения. Никога досега не е създавана международна съдебна инстанция, която да разследва политическо убийство (и още двайсетина, свързани с него). Други подобни трибунали разследват престъпления срещу човечеството и дори случаи на геноцид. Специалния трибунал за Ливан няма дори мандат да се занимава с престъпленията, които разтърсиха Ливан през последните десетилетия и които никой досега не е разследвал. Освен това трибуналът променя собствените си правила, когато му е изгодно – през ноември 2010 г. разреши нещо, което всички други международни трибунали не позволяват, а именно обвиняемите да бъдат съдени задочно*.

Според Нашабе не може да се забрави произходът на този трибунал, нито контекстът, в който започна разследването на убийството на Харири през 2005-2006 г. Тогава американският президент Джордж У. Буш реши, след нахлуването в Ирак през 2003 г., да създаде „нов Близък изток“ и да сложи край на враждебните режими, по-специално на този в Сирия. Намери съюзник в лицето на Жак Ширак, личен приятел на Рафик Харири, който искаше да отмъсти за смъртта му. Тази решимост още от самото начало насочи разследването към един-единствен възможен виновник – Дамаск. Няколко години по-късно, когато Буш и Ширак напуснаха сцената, обстановката се промени, но трибуналът остана. И доверието към него не се е увеличило.

С повече от триста служители, той поглъща значителни ресурси – над 50 милиона долара за първата година, като половината от тях плати Ливан. Наблюдават се вътрешни противоречия (основно между прокурора Даниел Белмар и съдията Даниел Франсен), масови оставки и изтичане на информация. И както отбелязва бивш държавен служител, *едва 10% от персонала са ливанци и араби. Повечето от служителите му нямат никаква представа какво се случва в региона и в страната; как тогава биха могли да проведат разследването?* Възниква въпросът безотговорност или невежество проявява Белмар, като предава обвинителния акт, докато правителството е в оставка?

Дори Мохамед Матар, известен адвокат, който ръководи групата на защитниците на Харири пред Специалния трибунал за Ливан, признава: *Всички решения на Обединените нации в нашия регион са съмнителни заради „двойния аршин“ на Запада. Защо създадоха международен трибунал, който да съди убийците на Харири, но не и тези, които избиха хиляда и триста цивилни по време на израелската война през 2006 г.? Защо не се прилагат десетките резолюции на Обединените нации за Палестина ?*

Все пак той продължава да е убеден, че е време да се сложи край на безнаказаността: *Ако този процес започне, това ще позволи много неща да бъдат сложени на масата. В държавата ни така и не се осъществи истинско помирение след гражданската война. Специалният трибунал за Ливан ще даде урок на всички, не само на „Хизбула“. Всички носим вина за тези престъпления*.

Все пак мандатът на трибунала остава ограничен. От своя страна Нашабе припомня: *В Ливан всички, които изразиха желанието си да се сложи край на безнаказаността, през юли 2005 г., тоест след убийството на Харири, гласуваха закон за амнистията на Самир Жажа, признат за виновен за убийството през 1987 г. на тогавашния министър-председател Рашид Караме. Не е ли това пример за избирателно правосъдие?*

Тези дебати не са новост и не попречиха на „мнозинството“ и на „опозицията“ да съжителстват в правителство на националното единство в периода от май 2009 г. до януари 2011 г. Всеизвестно е, че страната е разделена на две и че е трудно да се управлява срещу половината население, особено когато разделенията са в много по-голяма степен на религиозна, отколкото на политическа основа. Двата лагера се наблюдават в своеобразна мълчалива гражданска война, която за момента е латентна.

В първия лагер са бившият министър-председател Саад Харири и по-голямата част от сунитската общност, както и Амин Джемайел и Самир Жажа, които представляват малко помалко от половината християни. През последните няколко месеца Уалид Джумблат, водач на друзите и лидер на Прогресивната социалистическа партия, също беше техен съюзник – благодарение на единадесетте му депутати Харири имаше мнозинство от шестдесет и шест депутати (от общо сто двадесет и осем), към които трябва да се прибавят и няколко независими.

Във втория лагер се обединяват „Хизбула“ и „Амал“ (политическо движение, ръководено от Набих Бери, председател на парламента), които мобилизират огромната част от шиитите, както и генерал Мишел Аун, подкрепян от останалата част от християните – съюз, който за пореден път потвърждава несъстоятелността на анализите, според които ливанската опозиция е най-обикновена пионка на Техеран.

Тази конфигурация на мнозинството и опозицията, която изглежда още по-нестабилна поради факта, че частично се припокрива с регионалното противопоставяне между САЩ и Израел, от една страна, и Сирия и Иран, от друга, не устоя на слуховете, че Специалният трибунал за Ливан може да предяви обвинения към членове на „Хизбула“.

На 31 март 2010 г. генералният секретар на шиитската организация Хасан Насрала разкри, че членове на партията му са били изслушани от прокурора на Специалният трибунал за Ливан като свидетели. На 16 юли той обяви, че Харири го е информирал, че се очакват обвинения срещу кадри от партията му. В това „Хизбула“ вижда опит за дестабилизиране, дирижиран от Вашингтон и Тел Авив, който цели същото, което и израелската война през лятото на 2006 г., а именно ликвидиране на организацията. Ето защо иска от правителството едновременно да бъдат обвинени „лъжесвидетелите“, за да се хвърли светлина върху манипулациите на разследването, и да се скъсат отношенията със Специалния трибунал за Ливан. В изказване по телевизията Насрала разобличи ролята на десетки израелски шпиони, задържани от година насам, които са били внедрени в мобилните оператори (4). Така директно обвини Тел Авив и упрекна прокурора Белмар (за когото изнесените от Уикилийкс документи потвърдиха, че е във връзка със САЩ), че е отхвърлил априори израелската следа.

Напрежението между мнозинството и опозицията подтикна Сирия и Саудитска Арабия да направят опит да посредничат. На 30 юли 2010 г. кралят на Саудитска Арабия и сирийският президент пристигнаха в Бейрут на борда на един и същ самолет – изключително събитие. На 6 септември 2010 г. Харири заяви пред всекидневника *Ал Шарк ал Аусат*, че погрешно е обвинил Сирия в убийството на баща си и че тези обвинения са били *политически*.

Четирима души проведоха дълги поверителни пазарлъци: крал Абдула (с помощта на сина си Абделазиз), сирийският президент Башар ал Асад, Насрала и Харири. През декември изглежда започна да се оформя споразумение. Ливанското правителство да заклейми сътрудничеството си със Специалният трибунал за Ливан (това нямаше да попречи на съда да продължи да функционира, тъй като е създаден от ООН), в замяна опозицията да се съгласи да разхлаби примката около Харири въпреки неговото управление, пораждащо недоволства заради безстопанственост и корупция, и да не предава на правосъдието случая с „лъжесвидетелите“. Споразумение, което в Бейрут обобщават като противопоставяне „Съд – правителство“.

500 милиона долара срещу „Хизбула“

В ПОСЛЕДНИЯ момент обаче Харири, който започна да се колебае, се отметна. Тъй като, макар Париж да приема компромиса, Вашингтон го отхвърля. Ключовата личност за това решение е Джефри Фелтмън, заместник държавен секретар по въпросите на Близкия изток и посланик в Бейрут от 2004 г. до 2008 г. Когато свидетелства пред комисия на американския Сенат на 8 юни 2010 г., той призна, че САЩ са платили 500 милиона долара на всички, които се борят срещу „Хизбула“ в Ливан. *Положихме значителни дипломатически усилия чрез борбата с тероризма и отпускането на материална помощ, за да намалим влиянието и заплахата от „Хиз-*

(На стр.3)

(1) Вж. Жеро дьо Жуфр дьо Ла Прадел, Антоан Коркмаз и Рафаела Мезон, „Съмнително инструментализиране на международното правосъдие в Ливан“, *Монд дипломатик*, април 2007.

(2) Всеки месец ежедневникът публикува *Монд дипломатик* на арабски език. Робърт Уорт от *Ню Йорк Таймс* му посвещава хвалебствена статия: „Rarity in region. Lebanese paper dares to provoke“ (Рядкост в региона. Ливански вестник се осмелява да предизвиква), 28 декември 2010.

(3) Пет от петнайсетте членове на Съвета за сигурност се въздържаха по онова време: Русия, Китай, Южна Африка, Катар и Индонезия.

(4) Обвинението на трибунала срещу „Хизбула“ се основавало на записи от разговори по мобилни телефони. Насрала намеква, че те са били манипулирани от израелското разузнаване.

Ударна вълна в арабския свят

***Невидимият фитил, който води от искрата до барута, се появява едва когато се възпламени. В Тунис той гори близо месец, преди да доведе до свалянето от власт на Зин ал Абидин бен Али – специалният пратеник на Le Monde diplomatique наблюдава как се случи това* (Оливие Пио, стр. 6). *Какво предстои? Ще бъде ли достатъчен основният коз на тунизийския бунт – неговата спонтанност, за да се преобърне икономическото и социалното статукво (Хишам бен Абдалах ел Алауи, стр. 1)? В Египет социалният гняв, разпален от ескалирането на напрежението в Тунис, принуждава властта да маневрира* (Сара бен Нефиса, стр. 4-5). *В Алжир пък въпреки репресиите се надигат все повече бунтове* (Кадер А. Абдерахим, стр. 4-5).**

Невъзможното се случва

(От стр. 1)

Трябва бързо да се вземе решение – да се спре наддаването, да се събере спечеленото или да се удвои залагането. В този момент част от обществото (либералната буржоазия) се активизира и се опитва да върне реката обратно в коритото. Друга част (селяните, служителите без бъдеще, работниците, останали без препитание, декласираните студенти) залага на това, че протестната вълна ще свали от власт не само застаряващата автокрация и пълновластния клан. В крайна сметка народните слоеве, и особено младите, не искат да излезе, че са си жертвали живота за това други, не толкова дръзки, но заели по-стратегически места, да увековечат същата социална система, макар и освободена от полицейските и мафиотските недъзи.

Снимка БГНЕС

Тази хипотеза, при която борбата срещу личната диктатура на фамилията Бен Али ще обхване и икономическото господство на олигархията, не се харесва нито на туроператорите, нито на финансовите пазари, нито на Международния валутен фонд. Те обичат свободата само когато тя се отнася за туристите, безмитните зони и движението на капитали. Още на 19 януари рейтинговата агенция „Мудис“ понижи оценката си за Тунис, изтъквайки като претекст *нестабилността на страната, дължаща се на неотдавнашната неочаквана промяна на режима*.

Не е добро настроението в Кайро, Алжир, Триполи, Пекин и в западните администрации. Докато тълпи, основно от мюсюлмани, искаха свобода и равенство, Франция осветли по свой начин „дебатите“ по съвместимостта на демокрацията с исляма, предлагайки на разклатения режим на Бен Али *уменията на нашите сили за сигурност*. Независимо дали са мюсюлмански, светски или християнски, олигархиите на власт проявяват солидарност, когато народите им се пробудят. Бившият тунизийски президент беше обявяван за стълб на светския характер на обществото и на правата на жените срещу интегристите и стоеше начело на партия, член на Социалистическия интернационал, а намери убежище… в Саудитска Арабия.

Да си представим, че в Техеран или Каракас стотина демонстранти бъдат покосени от куршумите на полицията… Още преди повече от тридесет години в една запомняща се статия американската университетска преподавателка, тогава демократка, Джийн Къркпатрик отхвърли подобно сравнение (3). Според нея прозападните *авторитарни* режими в действителност винаги са за предпочитане (и по мнението ѝ се поддават по-лесно на реформи) пред *тоталитарните* режими, които има опасност да ги наследят.

Нейният анализ, публикуван през ноември 1979 г., така ентусиазира кандидат-президента Роналд Рейган, че, когато беше избран, той назначи авторката за посланик в ООН. Къркпатрик разглежда две стратегически поражения на Вашингтон, случили се същата година – иранската революция и сандинистката революция в Никарагуа. И в двата случая, изтъква тя, в желанието си да утвърдят демокрацията САЩ на президента Джими Картър *активно сътрудничиха за смяната на умерените автократи, благоразположени към американските интереси* [шаха на Иран и Анастасио Сомоса] *с автократи екстремисти, не толкова приятелски настроени към нас*.

Разбира се, признава тя, двата свалени режима не бяха безупречни. *Те бяха ръководени от хора, които не бяха избрани* […] *и понякога прибягваха до военните закони, за да арестуват, да хвърлят в затворите, да осъждат на изгнание и понякога, както се твърди, да изтезават противниците си*. Да, но *бяха наистина приятелски настроени към САЩ, изпращаха синовете си да учат в университетите ни, гласуваха с нас в ООН, подкрепяха редовно американските интереси, дори когато това им струваше скъпо. Посолствата на двете управления приемаха влиятелни американци. Шахът и Сомоса бяха добре дошли при нас, където имаха много приятели*.

След това, *в плен на съвременната версия на идеята за прогреса, травматизирала западното въображение от епохата на Просвещението*, администрацията на Картър насърчи смяната на двата режима. Пагубна грешка: *Вашингтон надцени политическото многообразие на опозицията и особено силата на „умерените“ и „демократите“, като в същото време подцени силата и непреклонността на радикално настроените в движението и не оцени правилно влиянието на САЩ върху правителството и опозицията*. Резултатът беше теокрацията на аятоласите в единия случай и сандинистите в другия.

Виждаме, че идеята за „диктатура на по-малкото зло“, понеже е прозападна и подлежаща на подобрение някой ден (при условие че ѝ се остави цяла вечност, за да го стори), страхът да не би зад протестиращите демократи да се крият фундаменталисти (преди се говореше за комунисти) – всичко това не е от вчера. Но през последните седмици призракът на Къркпатрик изглежда е обладал повече Париж, отколкото Вашингтон, защото незначителната роля на ислямистите в тунизийския бунт, допринесъл за изграждането на широк социален и политически фронт срещу Бен Али, успокои САЩ. „Уикилийкс“ разкри отношението на Държавния департамент към *полумафията* и *склерозиралия режим* на управляващия клан. Белият дом го остави на произвола на съдбата, вярвайки, че след него ще настъпи либерално-буржоазна промяна.

Тунизийските вълнения обаче отекнаха и извън арабския свят. Много от факторите за увеличаване на напрежението се откриват и в други държави: растеж, засилващ неравенствата, висока безработица, протести, потушени от тромави полицейски апарати, образована младеж, която не може да си намери работа, паразитна буржоазия, която е като турист в собствената си страна. Тунизийците няма да премахнат всички тези злини наведнъж, но поне се измъкнаха от клопката на неизбежността. Втълпяваше им се, че „няма алтернатива“. А те отговориха, че „понякога невъзможното се случва“ (4).

Серж Алими

(3) Jeane Kirkpatrick, „Dictatorships & double standards“ (*Диктаторски управления и двойни стандарти*), *Commentary*, Ню Йорк, ноември 1979.

(4) Вж. Славой Жижек, „За да се измъкнем от клопката“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 4 ноември 2010.

Le Monde diplomatique
Превод Павлина Колева

(От стр.2)

була“ в региона и да осигурим мир, стабилност и просперитет в Близкия изток, заяви той (5).

Според Фелтмън борбата, започната в Ливан през 2005 г. от администрацията на Буш, трябва да бъде продължена на всяка цена. Изглежда обаче той не е разбрал, че оттогава ситуацията се е променила. Въпреки че американската посланичка Мора Конъли се опита да убеди през януари някои колебаещи се депутати да бъде продължен мандатът на Харири (намесата във вътрешните дела на Ливан не е характерна единствено за Сирия), последният беше принуден да подаде оставка, и то при стриктно спазване на Конституцията.

С присъединяването на Джумблат и на още няколко независими депутати в средата на януари опозицията издейства, съгласно правилата на конфесионализма (6) в Ливан, за министър-председател да бъде назначен Наджиб Микати, сунитски ръководител. Задачата на Микати, милиардер, близък с президента Ал Асад, но и със Саудитска Арабия, който вече беше за кратко на този пост през 2005 г., никак няма да бъде лесна. Още повече че старото мнозинство не изглежда склонно за споразумения с него, което ще го принуди да сформира правителство с ограничена подкрепа, освен ако не се задоволи с кабинет от технократи. Той рискува преди всичко да се сблъска с враждебността на сунитското мнозинство, което на 25 и 26 януари т. г. изрази на улицата гнева си от отстраняването на Харири и от онова, което заклейми като „шиитски диктат“ над страната. А ако прекъсне отношения със Специалния трибунал за Ливан, с право може да се опасява, че САЩ и дори Европейският съюз ще изискат налагането на санкции на държавата му заради отказа да се спазват резолюциите на ООН.

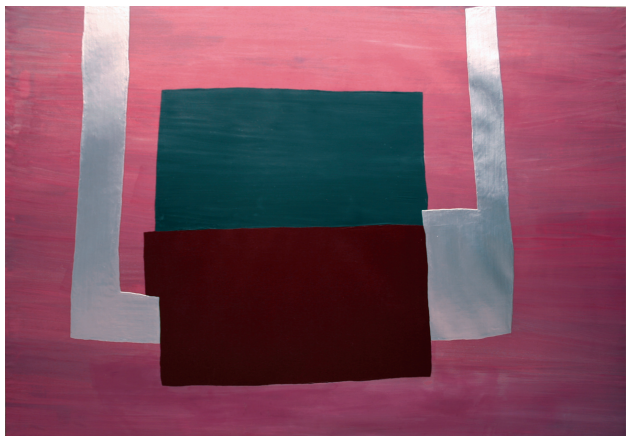
Въпреки че „Хизбула“ може да се радва от отстраняването на Харири, победата ѝ е скромна и организацията ще се опита да не се набива на очи в бъдещото правителство. Тя не иска нито да предизвиква сунитския радикализъм, нито да отслаби позицията си в случай на ново израелско нападение. Коментатор от *Йерусалим пост* отбелязва, че според тази хипотеза, противно на случилото се през 2006 г., израелската армия би могла да се прицели във всички граждански инфраструктури, както и в официалните държавни сгради, под претекст че *„Хизбула“ не само е в правителството, но че тя управлява страната. (...) Ето защо ще трябва внимателно да помисли, преди да предприеме нападение срещу Израел, което би имало разрушителни последици за страната на кедъра* (7).

Le Monde diplomatique
Превод Марта Иванова

(5) Цитирано в „500 millions de dollars contre le Hezbollah“ (500 милиона долара срещу „Хизбула“), Nouvelles d'Orient, http://blog.mondediplo.net, 30 юни 2010.

(6) Принципът на конфесионализма означава резервиране на ключовите постове в държавата за представители на точно определена религия, т.е. религиозната принадлежност е предварително условие за назначаване на даден пост. Съгласно Националния пакт от 1943 г. висшите държавни постове в Ливан се разпределят по конфесионален признак – президентът може да бъде само християнин-маронит, премиерът – мюсюлманин-сунит, заместникът му – православен християнин, а председателят на парламента – мюсюлманин-шиит. *(Бел. ред.)*

(7) Yaakov Katz, „Analysis: Concern but also opportunity in Lebanon“ (Анализ: грижа, но и възможност за Ливан), *The Jerusalem Post*, 26 януари 2011.

Египет - обхванат от

От 2005 г. в Египет се развиват протестни движения. Въпреки репресиите, те започнаха да се засилват от края на януари т. г. Цялата политическа класа, включително „Мюсюлмански братя“, беше силно изненадана.

Сара Бен Нефиса*

ИМЕННО от Египет „трябваше“ да тръгне демократизацията на арабския свят, последния регион в света, който все още не е претърпял значителни политически промени след падането на Берлинската стена. Появата през 2005 г. на движението „Кефая“, което се обяви за демокрация и против унаследяването на властта на президента на Хосни Мубарак, а после и появата на политическата сцена през 2009 г. на бившия генерален секретар на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) Мохамед ел Барадей, бяха възприети като знаци, предвещаващи промяна. Но нищо не произлезе от това.

Защо обаче падна първо режимът в Тунис, а не този в Кайро? За да се отговори на този въпрос, трябва да се разгледа връзката между социалните протести и политическите структури. Според някои основната разлика между двете държави се състои в подчертано потиснический и полицейски характер на режима на Зин ал Абидин бен Али. Египет е възприел по-гъвкав вариант на автокрацията – там хората могат да се изказват свободно (в пресата, по телевизията, в блоговете) и дори да подемат политически инициативи, както показва разрастването на социалните протестни движения. Някои анализатори не пропускат да отбележат, че именно *вследствие* на политическото движение, зародило се през 2005 г., социалните искания на трудещите се значително се увеличиха, без обаче да намерят израз в политически план.

Ако Египет може да се възприеме като снимка, Тунис е нейният „негатив“. Социалното въстание, очевидно без корени, доведе до политически сътресения учудващо бързо, въпреки – или заради – кървавата репресия, чрез която се опитаха да го потушат.

И все пак, събитията в двете държави странно си приличат. Нито една политическа сила не може реално да претендира, че е водач на тунизийската революция. Положението в Египет, където опозиционните политически сили са засенчени от социалните протестни движения, не е по-различно. В Египет движенията, предявяващи искания, се съюзяват на първо място с различните действащи лица в медийното пространство, които пък възприемат стратегията на властта – хората да бъдат оставени да правят каквото искат, да бъдат изслушани оплакванията им и дори да се отстъпи при необходимост. Но само частично.

Така цялата политическа класа в Египет, включително „Мюсюлмански братя“ (1), силно се изненада от развитието на протестите, и то не само в работническите среди, но и в „неофициалните“ квартали (своеобразни бидонвили), които искат обществени услуги и инфраструктура. Станахме свидетели дори на протести на болни срещу окаяното състояние на болничните услуги. Но новото се изразява в друго. Най-ощетените в социално, културно и политическо отношение категории на населението не остават безразлични към изказванията за „гражданско общество“, „демокрация“, „човешки права“, „гражданско съзнание“ и политически „реформи“, които навлязоха в публичното пространство от 2005 г. насам. Международната реторика също оказва влияние. Тя се приспособява и усвоява от най-различни действащи лица, включително сред народните слоеве.

Медиите станаха изразител на социалното страдание, отразявайки многобройните народни протести. Те се превърнаха в алтернативно политическо пространство на фона на почти пълното затваряне на всички места за изразяване на политически възгледи. Показателни в това отношение са парламентарните избори през ноември-декември 2010 г., спечелени от държавната партия (Националната демократическа партия) с повече от 90%. В навечерието на това допитване до народа държавните власти предприеха мащабна кампания за укротяване на вестниците, радиостанциите и телевизиите.

Властта, която довчера си затваряше очите, бързо предприе серия от мерки в полза на най-бедните

Много преди медиите да бъдат вкарани в строя, протестните движения в Египет се развиха в две насоки. Станахме свидетели на увеличаване на силовите прояви – блокиране на пътища като форма на протест срещу смъртните случаи след злополуки, причинени от лошото състояние на пътната мрежа в някои квартали, както и на опити за публично самоубийство, които след самоподпалването на Мохамед Буазизи се увеличават. Това насилие беше в отговор на пасивността на режима по отношение на другите форми на протест. Успокоен от „неполитическия“ им характер, режимът отказа да отговори на исканията. Но реагира много бързо след събитията в Тунис, като отложи приемането на закона за реформа на държаната администрация, започна да наема служители в публичния сектор, обяви социални мерки и др. Официалните религиозни власти пък напомниха, че самоубийството е акт на вероотстъпничество – което се различава от нюансираното мнение относно Буазизи на известния проповедник Юсуф ал Карадауи, изказано по „Ал Джазира“.

Втората отличителна черта на социалното движение е предявяването на искания, основаващи се на принадлежност към определена идентичност или общност. Такъв е случаят на бедуините от Синайския полуостров, които се бунтуват срещу мерките за сигурност, на които са жертва заради близостта на района до Израел. Нубийските племе-

*Изследователка в Института за изследване на развитието, смесена изследователска група 201.

(1) Вж. Husam Tammam, Patrick Haenni, „Les Frères musulmans égyptiens face à la question sociale: autopsie d'un malaise sociothéologirique“ (Египетските „Мюсюлмански братя“, изправени пред социалния въпрос: аутопсия на социално-теологичното безпокойство), *Etudes et analyses*, № 20, Institut Religioscope, Фрайбург, май 2009.

Бунтове и мрежи за

Дори преди събитията в Сиди Бузид вълна от бунтове срещу вдигането на цените и влошаването на качеството на живота заля Алжир, което отрази и загубата на доверие в елитите.

Кадер А. Абдерахим*

БУНТОВЕТЕ в Тунис отчасти засенчиха протестите, разтърсили Алжир, където гражданите вече не се колебаят да изразяват мнението си и да се мобилизират. През 2010 г. службите на националната жандармерия отчетоха 11 500 бунта (1), обществени демонстрации и митинги в цялата страна.

2011 г. започна с влизането в сила на данъчните мерки, целящи да намалят тежестта на неформалната икономика. До момента единствено предприятията изискваха фактура, за да си възстановят данъка добавена стойност (ДДС). С новите закони тя става задължителна за всички, включително за частните лица. Цените на стоки от първа необходимост, като олиото, захарта или брашното, скочиха неимоверно, като покачването беше още по-чувствително поради увеличаването на цените на световния пазар. Впрочем правителството реши да въведе изискването всяко разплащане над 500 000 динара (близо 5100 евро) да се осъществява с чек. Целта е да се контролират по-добре паричните потоци и да има по-голяма събираемост на социалните осигуровки и данъците.

Но за населението, което вече живее в трудни условия (средната месечна заплата е 15 000 динара или 153,50 евро), тези решения имаха незабавен ефект – значително повишаване на цените (+30% за захарта например). Вследствие на правителствените мерки мрежите, контролиращи паралелния пазар, търпят финансови загуби, които, макар и да не могат да бъдат измерени, са напълно реални. Това обяснява всеобщите реакции. От 4 до 10 януари бурни демонстрации се проведоха в много градове на страната, като се стигна и до сблъсъци с полицията.

За пореден път управляващите се абстрахираха от обществото и действаха авторитарно, без да се интересуват от мрежите, които засягат, без да обяснят, дадени решения, които всъщност биха могли да укрепят солидарността – като например изискването да се регистрират всички работещи (според Общия съюз на алжирските работници един милион работодатели не правят това) (2). Някои икономисти предложиха постепенна борба срещу неформалната икономика чрез разгръщането на мрежа за снабдяване и на истинска банкова система. Те обаче не бяха чути.

Реакцията срещу тези мерки беше незабавна. За няколко часа още на 4 януари бунтовете се разпространиха с бясна скорост, като се стигна до насилие и жертви – най-малко трима загинали и четиристотин ранени.

Незаконните търговски мрежи представляват сериозна финансова сила. Появиха се в средата на 80-те години на миналия век след срива на цената на петрола, когато страната страдаше от големи лишения. Тогава се постави началото на трафик на европейски продукти, препродавани на черния пазар, наричан *трабендо* (3). Днес той мобилизира хиляди младежи, които изграждат тази огромна нелегална мрежа. Именно те размахваха юмруци срещу силите на реда, докато не издействаха отмяна на декретите. Увеличаването на ДДС, на митата и на данъка върху печалбите на дружествата бе преустановено до август т. г., до гласуването на допълнителен финансов закон.

Това противопоставяне олицетворява за пореден път влиянието на подмолните мрежи, които формират едно общество, оставено само на себе си, като всяка реформа е синоним на загуба на придобивки за най-бедните и загуба на влияние за хората, които контролират тази структурна корупция.

Така насилието свидетелства за двойна тенденция – дълбоки икономически и социални промени през последното десетилетие и липса на легитимност на политическите елити. След като общият интерес, който държавата претендира, че въплъщава, се поставя постоянно под съмнение поради поведението на управляващите, е трудно населението да бъде приобщено към общи ценности.

Възприемана като хегемонна, монополистична, ограничаваща или като майка закрилница, държавата вече не е в състояние да въплъщава тези характеристики, били те реални или предполагаеми. Ето защо повечето алжирци смятат, че държавните дела не ги засягат. Именно това сочи слабата избирателна активност по време на националните и местните избори през последното десетилетие.

От години явлението набира скорост. Всеки алжирец е възприел идеята, че за да постигне някаква лична цел, трябва да тръгне по заобиколни пътища, нарушаващи функционирането на системата. Това доведе до разрив между официалната организация на обществото и социалната динамика.

Така се организират индивидуални мрежи, които съответстват на непосредствени интереси. Тези взаимоотношения съществуват във всички сектори на обществото (преподаватели, търговци, военни, чиновници) и се основават на принципа „аз – на тебе, ти – на мене“. Те дават възможност както да се получи услуга, така и да се гарантира безнаказаност.

Когато корупцията се смята за обикновено предоставяне на услуги

Това „общество на отритнатите“ е резултат от дълъг процес на деградация, последвал независимостта. Всъщност, като изключим периода на освободителната война, Алжир никога не е разполагал с обща система, способна да управлява нацията, и гражданинът винаги е бил възприеман като заплаха. Тъй като законовите пътища не могат да удовлетворят социалните нужди, населението

* Изследовател в Института за международни и стратегически отношения (IRIS), автор на *L'Indépendance comme seul but* (Независимостта като единствена цел), Paris Méditerranée, Париж, април 2008.

треската в региона

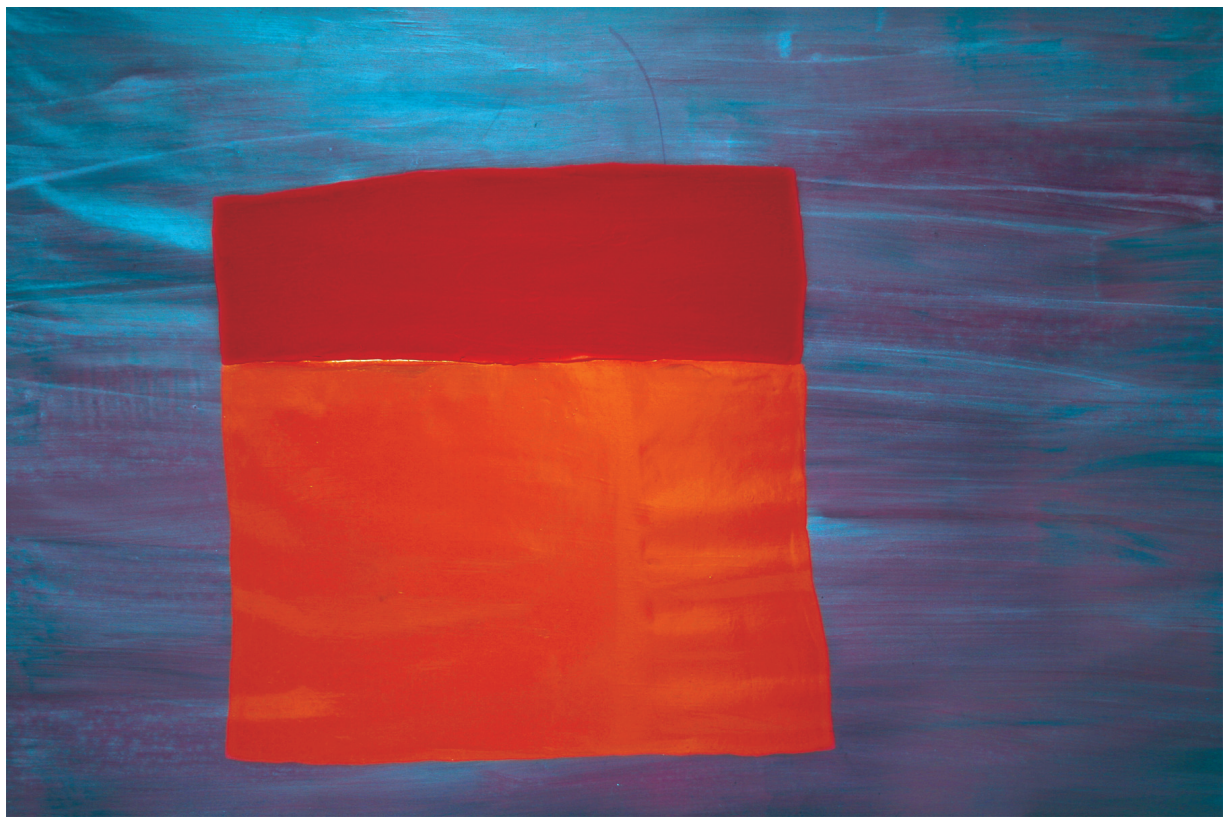
на негодуват срещу условията си на живот и искат да бъдат обезщетени, както им е било обещано след изселването им заради построяването на Асуанския язовир през 60-те години на XX в. Но най-вече протестите на коптите след атентата срещу църквата в Александрия рано сутринта на 1 януари 2011 г. привличат вниманието с новите си разновидности.

Социални искания и политически протести белязаха манифестациите на 25 януари

Според много египетски анализатори тунизийското социално и политическо движение било „по-модерно“, по-зряло и по-политически насочено, тъй като до голяма степен се крепи на грамотните и образованите социални прослойки – прословутата средна класа, която владее цивилизованата реч за човешките права, свободата и демокрацията (2). Означава ли това, че в Тунис вече няма място за езика, характерен за определена общност или идентичност? Това не е напълно вярно. За населението, подминато от „тунизийското чудо“, е характерно „чувството за регионална принадлежност към общността“ и именно тези хора са истинският катализатор на революцията. Явлението се наблюдаваше в Гафса, Сиди Бузид, Тала, Касерин и Жендуба, след което се разпространи в бедните квартали на столицата и накрая стигна до булевард „Бургиба“ в Тунис.

В Египет също се надигат различни гласове сред протестиращите. Езикът на морала и религията е типичен за социалните движения от най-бедните среди, особено в неофициалните квартали, тъй като това е единственият, с който разполагат. В по-образованите среди, като тези на държавните служители от данъчната администрация и учителите в средното образование, се говори за справедливост и се набляга на съсловната и строго социалната същност на каузите, защищавани от тях. Отричането на политическото измерение е хитрост от страна на хората, осъзнали ограниченията, които авторитаризмът налага на протестните действия.

Освен това, как да не възприемаме протестите на коптската младеж след атентата в Александрия като своеобразно затваряне на общността, с цел да се постави „коптският въпрос“ в националното публично пространство? Как да не разпознаем езика на гражданското съзнание

AMEL BENNYS. – „Заедно“, 2007

зад лозунга *„Искаме* [да зачитат] *правата ни*“, отправен към представителите на държавата (3)? Протестиращите настояват за предоговаряне на условията за национално единство.

Буазизи се самозапали пред областната управа на Сиди Бузид, а голямата манифестация от 14 януари 2011 г. се състоя пред Министерството на вътрешните работи. Връзката с държавата е характерна и за протестите в Египет, които се изразяват в седящи стачки или събирания пред министерствата, областните управи и полицейските управления. Тази обща черта изтъква привързаността на населението, и особено на най-онеправданите, към социалната държава от периода след обявяването на независимостта, държава, която до голяма степен беше разрушена през последните десетилетия (4).

Но тунизийските и египетските протестни движения са насочени и към международното обществено мнение, чрез посредничеството на медиите (5). В случая наблюдаваме важна промяна. Въпросните общества се глобализират все повече, като осъзнават, че вече не са затворници на арабски змейове, и че външният свят не крие непременно заплахи.

В епохата на „хибридизацията“ на политическите режими по света – теория, според която глобализацията поставя под въпрос прерогативите на държавите и се опитва да заличи разликите между авторитарните и демократичните режими (6), протестите в двете държави показват успоредното смесване на формите на колективна мобилизация и начините за изразяване на политическите искания. Дори в арабските държави политиката вече не се свежда единствено до институциите. Египет е свидетелство за това как в условията на авторитарна блокада се осъществява коренна промяна на отношенията между държавата и обществото. Тунис пък показа, че разстоянието от социалните и съсловните протести до политическото недоволство не е толкова голямо.

Египет доказа това нагледно с масовите протести както в Кайро, така и в провинциалните градове, особено в Суец, които започнаха в „деня на гнева“, 25 януари 2011 г., след призив на млади блогъри и интернет потребители. Манифестациите бяха белязани от разнородни социални и политически призиви, както и от участието на различни социални категории, въпреки че младежите бяха най-многобройни. Освен това, макар политическата опозиция, по-специално „Мюсюлмански братя“, да излезе на улицата, основната част от участниците откликнаха преди всичко на „призива на тунизийците“. И все пак, в някои региони кандидати на опозицията, отстранени на последните подправени парламентарни избори, поведоха протестите. Някои от тях подновиха исканията си за дълбоки политически промени и на първо място да бъдат преразгледани начините за кандидатиране на президентските избори, които трябва да се проведат в края на годината.

Сара Бен Нефиса

съпротива в Алжир

измисля всевъзможни начини, за да заобиколи закона и да мами държавата. Тази нагласа създаде много труден за преодоляване начин на живот. Корупцията се възприема като предоставяне на услуги.

Макар гражданите никога да не пропускат да критикуват действията на *дула* (4), те не виждат връзка между лошото функциониране на системата, породено от тяхното поведение, и управлението на ръководителите им. Противопоставянето между държавата и народа се забеляза едва когато придоби политическа форма в лицето на ислямистите. В действителност то е много по-старо и, според обстоятелствата, обхваща най-различни изразни форми.

Парадоксът на Алжир – богата страна и обедняващо общество, не промени индивидуалното поведение. Несъобразеното със законите поведение се налага масово и заплашва националното единство. До 90-те години на XX век „алжирският модел“ се основаваше на три стълба: образование за всички, достъп до безплатна здравна система и почти пълна гаранция за заетост в предприятията от държавния сектор. Състоянието на война срещу въоръжените ислямистки групировки и последствията от политиката на структурни промени (5) предизвикаха краха на тази система. Просено и проституцията са често срещано явление. Отново се появиха болести като туберкулозата, коремния тиф и холерата – особено след земетресението през май 2003 г. в Бумердес, източно от град Алжир. Като цяло липсата на ваксини и неорганизираността на здравните служби доведоха до повторна поява на огнища на епидемии, смятани за изчезнали или овладени. На населението му е все по-трудно да издържа на това положение.

Падането на Зин ал Абидин бен Али показва, че диктатурите живеят от връзката с посредниците си, с клиентелата си в обществото. Когато тя се разпадна, тунизийският режим не издържа. Но все пак би било рисковано да се правят паралели с Алжир. Общото между двете страни са годините на авторитарно управление на обществото – като навсякъде в арабския свят. Ограничената свобода, извоювана след бунта през октомври 1988 г. (6), се разми в борбата срещу ислямистите. А кървавите сблъсъци през 90-те години разделиха „демократите“. Тази братоубийствена война скова обществото и остави на заден план партиите и асоциациите, които подкрепиха репресията срещу ислямистите. Тя създаде политически вакуум спрямо Фронта за национално освобождение и Националното демократично обединение. С изключение на Фронта на социалистическите сили почти няма опозиция, която би могла да подеме народните искания.

Периодичните бунтове не създават големи проблеми на властта, поне докато не намират политическо изражение. Съвкупността от социалните недоволства изглежда не е достатъчна, за да застраши един режим, който до момента винаги е потушавал народните протести с пролята кръв. Какво ли ще прави занапред войската, в случай че желанието за свобода и справедливост застраши режима? Каквото и решение да вземат алжирските управляващи, за опозицията е наложително да политизира неясно изказваните искания. Това може да отнеме време. Но перспективата за магребска перестройка вече е налице.

(1) „Le gouvernement a-t-il saisi le message de la rue?“ (Разбра ли правителството посланието на улицата?), *Liberté*, Алжир, 27 декември 2010.

(2) Изявление на генералния секретар на Общия съюз на алжирските работници, информационна емисия на радио „Канал 3“, 10 януари 2011.

(3) Съкращение от италианското *contrabbando* (контрабанда).

(4) Държавата – на арабски език, както и всичките ѝ символи в по-широк смисъл.

(5) Тези програми за структурни промени бяха съгласувани със Световната банка и Международния валутен фонд през май 1989 г., юни 1991 г. и май 1993 г.

(6) През октомври 1988 г. младежите излизат на улицата, за да протестират срещу тежките условия на живот. Потушаването на бунта е причинило (по официални данни) смъртта на 176 души.

Le Monde diplomatique
Превод Паовлина Колева

(2) Вж. Amr Choubaki, „Pourquoi les élections 2010 représentent-elles les pires élections que l'Egypte ait connues?“ (Защо изборите през 2010 г. са най-лошите избори, провеждани някога в Египет?), *Al-Masry Al-Youm*, Кайро, 2 декември 2010.

(3) Вж. Laure Guirguis (sous la dir. de), *Conversions religieuses et mutations politiques en Égypte. Tares et avatars du communautarisme égyptien* (Религиозни преобразувания и политически промени в Египет. Пороци и превъплъщения на египетското чувство за принадлежност към общността), Non Lieu, Париж, 2008.

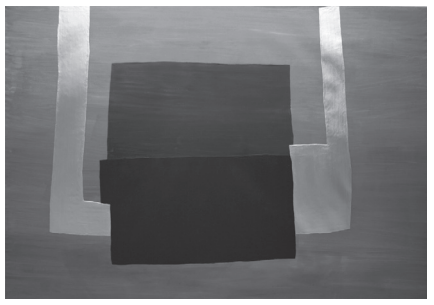
(4) Вж. Myriam Catusse, Blandine Destremau, Eric Verdier (sous la dir. de), *L'Etat face aux débordements du social au Maghreb. Formation, travail et protection sociale* (Държавата срещу социалните разходи в Магреба. Обучение, работа и социално осигуряване), Iremam/Karthala, Париж, 2010.

(5) Вж. Khadija Mohsen-Finan, *Les Médias en Méditerrannée. Nouveaux médias, monde arabe et relations internationales* (Медиите в Средиземноморието. Новите медии, арабският свят и международните отношения), Actes Sud, Арл, 2009.

(6) Вж. Michel Camau, Gilles Massardier (sous la dir. de), *Démocraties et autoritarismes. Fragmentation et hybridation des régimes* (Демокрации и авторитарни режими. Разпокъсване и хибридизация на режимите), Karthala, Париж, 2009.

Le Monde diplomatique
Превод Марта Иванова

От негодуване към революция

Потисничество, мобилизация, репресия – класически цикъл. Но какви специфични условия изведоха тунизийците до победата?

Оливие Пио*

ТРАГИЧНИЯТ жест на 26-годишния Мохамед Буазизи, който се жертва, като се самозапали на 17 декември в Сиди Бузид, селище в Централен Тунис, послужи като детонатор, но това не се случва за първи път. През 2010 г. други двама младежи направиха същото – на 3 март, в Монастир, на крайбрежието, и на 20 ноември, в Метлауи, западната част на страната. А едно изследване на отделението за тежки изгаряния в тунизийска болница, публикувано в интернет сайт (1) в края на декември 2010 г., сочи, че *направилите опит за самоубийство чрез самозапалване* представляват *15,1% от пациентите, приети с изгаряния в отделението*. Авторите на проучването оценяват тези действия като проява на *крайно насилие* и виждат в него *отговор от страна на младежите на едно друго насилие, идващо от столицата Тунис и по-конкретно от предградията с ниско социално-икономическо равнище (квартали като Етадамен и Ибн Халдун) и от северозападния регион (преобладаващо земеделски)*. Проучването е от... 1998 г.

Следователно саможертвата на Буазизи е брънка от дълга поредица от отчаяни действия. Но неговата постъпка ще остане запечатана в съзнанието на хората. *Това момче произхожда от старо племе, което обитава южната част на региона*, обяснява шейсетгодишният Мохамед Кемили, пенсиониран учител, член на „Амнести интернешънъл“ и активист на тунизийската опозиция. *Името му произлиза от думата „aziz“, която означава „горд“*. Този авторитет на племената, изграден много преди периода на френското присъствие в страната (1881-1956), вдъхва живец на обществените отношения в много региони. Тази племенна мрежа остави своя отпечатък върху събитията в Сиди Бузид, в Касерин и в Тала. В районите със силни търговски традиции (като Бизерта на север, Сфакс и Сус в Сахел) фамилните имена и белезите на социална обвързаност говорят пък за водещата роля на старите професионални братства.

Мохамед загуби своето средство за препитание (количката на амбулантен търговец), *след като беше зашлевен от една жена, общински служител. В нашата култура такова нещо е недопустимо!*, уверява Кемили. Това е подигравка с честта на младия човек и предизвиква всеобщо възмущение. От 19 декември започват сблъсъци между младежи и полиция в Сиди Бузид, а след това и в градчетата наоколо: Мензел, Бузайен, Мекнаси, Регеб, Мазуна, Джабес... После събитията следват едно след друго. Сблъсъци, полицейско насилие, масови арести, манифестации и отново сблъсъци... До такава степен че президентът Зин ал Абидин бен Али преценява, че е нужно да се появи лично по телевизията. Първата му реч е на 28 декември. Тя е наблюдавана от милиони тунизийци, но остава незабелязана от международните медии – с изключение на „Ал Джазира“, която от 24 декември непрекъснато следи събитията.

„Когато се дипломират, младите хора се стремят към нещо различно“

С войнствено изражение, облечен в строг костюм, Бен Али разобличава по канал TV7 *злоупотребата с изолирани случаи* и говори за *политическа манипулация*, след което се снима с настанения в болница Буазизи. Тези пропагандни кадри ще се обърнат срещу онези, които са дали идеята за тях. На 4 януари 2011 г. Буазизи умира. Погребан е на 5 януари в Гараат Бенур в присъствието на шест хиляди протестиращи, освирепели от гняв. На следващия ден в Метлауи мъж на тридесет и една години също се принася в жертва.

Метлауи. Миньорски град с петдесет хиляди жители, в плен на огромна безработица (40% от трудоспособното население според местната секция на единствения профсъюз – Тунизийския общ съюз на труда). Тя е последица от преструктурираният на добива в големия фосфатен басейн в Гафса. Броят на заетите се стопява с три четвърти за двадесет и пет години (2). Съсипан град, който от петнадесет години плаща висока цена заради нелегалната емиграция в Италия (3). В своя порив бунтът пламва и в градовете Касерин и Тала. Местното недоволство прераства в социален бунт, който се разпространява в оставените на произвола на съдбата региони в централната и западната част на страната. В интернет се появява прочутата „грешка 404“ на цензурата.

В югозападната част на страната бунтът все още не е стигнал до реномирания туристически град Тозьор. По отношение на телевизионните канали, „Франс 24“ следва примера на „Ал Джазира“. От парижкото студио водещата разказва на арабски за *проявите на насилие*. В ресторантчето си четиридесетгодишният Юсеф коментира: *Проблемът е в безработицата сред дипломираните млади хора. Двамата ми братя имат дипломи за висше образование, единият – по информатика, а другият – по стопанско управление. Но първият е сервитьор в хотел в Сус, а вторият си стои вкъщи, защото е безработен. Това повече не може да продължава!*

Безработицата сред дипломираните млади хора е първата бомба, която експлодира след искрата в Сиди Бузид. Вярно е, че Буазизи беше само зрелостник, но в страна, където има области с над 50% неграмотно население, дипломата за средно образование е свещена. От началото на 90-те години държавата насърчаваше младите хора да завършват средно образование и да продължават с висше. Според Националния тунизийски статистически институт през 2010 г. една трета от младежите на възраст между 19 и 24 години са студенти. *Премахнати бяха ограниченията за постъпване в началното и средното образование*, обяснява Махмуд бен Ромдан, професор по икономика в Тунизийския университет (4). *След това получаването на диплома за средно образование беше улеснено като се завиши средният годишен успех с 25%*. Резултатът: *Макар че през 2010 г. половината от учениците не успяха на изпита да наберат средния успех, 70% от тях получиха дипломи*, срещу 35% през 80-те години.

Издигането в обществото чрез учение, успехът чрез труд и заслуги – това кредо, утвърдено още по времето на президента Хабиб Бургиба (1956-1987), произведе армия от дипломирани младежи. *В годините между 2008 и 2010 г. близо седемдесет и пет хиляди дипломирани висшисти се появяваха всяка година на пазара на труда, докато през 80-те години бяха едва осем хиляди*, продължава Бен Ромдан. Възхвалявана в официалните доклади като свидетелство за динамизъм, тази тенденция за образоване само отложи във времето проблемите на безработицата.

Между 2000 г. и 2008 г. икономиката отбеляза годишен ръст от 4 до 5%. Туризмът, чийто принос в брутния вътрешен продукт е 8% (на земеделието 10%, на индустрията 35% и на услугите 54%) създаде на страната образ на просперираща

(1) Проучване, извършено от екипа по изгаряния към отделението за пластична хирургия на болницата „Азиза Отмана“ в Тунис през 1998 г., www.tunivisions.net

(2) Вж. Карин Гантен, Омея Сегук, „Бунт на „народа от мините“ в Тунис“, *Монд дипломатик*, юли 2008, и Karine Gantin, „Tunisie: jugements iniques à Gafsa“ (Тунис – несправедливи присъди в Гафса), www.mondediplomatique.fr, 12 януари 2009.

(3) През април 2009 г. петнадесет тунизийци от Метлауи са намерени мъртви край либийските брегове.

(4) Вж. Mahmoud Ben Romdhane, *Tunisie: Etat, économie et société. Ressources politiques, légitimation et régulations sociales* (Тунис: държава, икономика, общество. Политически средства, социална легитимация и регулации), Publisud, Париж, предстои публикуване през 2011 г.

* Журналист.

Няколко дати

1881 г. Начало на френския протекторат.

1911-1921 г. Извънредно положение с цел борба срещу антиколониалното движение.

4 юни 1920 г. Създава се Тунизийската конституционна либерална партия или „Дестур“ („Конституция“).

2 март 1934 г. Хабиб Бургиба основава „Нео-Дестур“.

Март-април 1937 г. Демонстрации в подкрепа на създаването на парламент по инициатива на „Нео-Дестур“. Движението е смазано с кърваво насилие и на 12 април „Нео-Дестур“ е разпусната.

20 януари 1946 г. Създава се Тунизийският общ съюз на труда, който подкрепя „Нео-Дестур“.

31 юли 1954 г. Франция признава вътрешната автономия на страната.

1956 г. На 20 март се обявява независимостта на страната. На 9 април след избиране на Учредително събрание се създава правителството на Бургиба. На 13 август се приема Кодексът за статута на личността, който утвърждава юридическото равенство между мъжа и жената.

25 юли 1957 г. Премахване на монархията и провъзгласяване на републиката, на която президент става Бургиба.

1961 г. Ожесточени сблъсъци с френската армия около базата, която Франция продължава да държи в Бизерта. Базата е евакуирана на 15 октомври 1963 г.

1963 г. Забранява се Комунистическата партия.

18 март 1975 г. След промяна на конституцията Бургиба е обявен за пожизнен президент.

26 януари 1978 г. „Черен четвъртък“ – масова обща стачка на Тунизийския общ съюз на труда срещу либерализирането на икономиката, последвана от сблъсъци (близо 200 убити).

Декември 1983 г. – януари 1984 г. „Хлебни бунтове“, репресии и дестабилизация на Тунизийския общ съюз на труда. Генерал Зин ал Абидин бен Али е назначен за държавен секретар по въпросите на сигурността.

1987 г. Ислямистки атентати в Монастир през август. На 7 ноември Бен Али, който по това време е министър-председател, сваля от власт президента Бургиба (представя в подкрепа медицинско свидетелство за здравословното му състояние) и го замества начело на държавата.

1988 г. Дестурската социалистическа партия се преобразува в Демократичното конституционно обединение.

1994 г. Бен Али е единствен кандидат за президент и печели изборите с 99,3% от гласовете. Все като единствен кандидат, той ще бъде преизбран през 1999, 2004 и 2009 г.

Февруари 1999 г. Бурни манифестации на гимназисти в Гафса. Масови арести.

11 април 2001 г. Атентат срещу синагогата в Джерба.

Януари-май 2008 г. Стачки в минния басейн на Гафса. Националното ръководство на Тунизийския общ съюз на труда не подкрепя тези протести.

17 декември 2010 г. Мохамед Буазизи се самозапалва. Демонстрации в Сиди Бузид, които се разпространяват в цялата страна.

14 януари 2011. Министър-председателят Мохамед Гануши обявява, че поема временното управление на мястото на избягалия Бен Али. На следващия ден Фуад Мебазаа, председател на парламента, е определен за държавен глава.

държава. Но това добро състояние само скри неравенствата. Според извършено неотдавна изследване (5) безработицата сред младежите на възраст между 15 и 29 години е достигала през 2008 г. 31,2%, а сред дипломираните млади хора – 22% (при средна за страната 14%). Близо три четвърти от безработните (72%) са на възраст под 30 години... Според някои специалисти икономиката би трябвало да има ръст от 8%, за да може да осигури работа на всички студенти. В неотдавнашен документ на Тунизийския общ съюз на труда, отнасящ се за административния регион на Сиди Бузид (6), е отбелязано, че неграмотността остава 60%, докато успеваемостта на зрелостните изпити се доближава до... 95%. *Надеждата на деца и родители беше подхранван*а, коментира Мохамед Али Гандам, регионален делегат на синдиката в Тозьор. *След като са взели дипломи, младите хора се стремят към нещо различно от дребната търговия и земеделието. Но мечтите им рухват*.

Сполетени от безработица (без обезщетения) и разочарование, хората в Тала, Сбейтла, Сиди Бузид, Регеб, Дуз и дори Кайруан първи се надигат на бунт. На 7 януари за първи път след 17 декември армията е изпратена в Касерин. Официалните данни сочат тогава, че загиналите в страната са четиринадесет. Но Международната федерация за правата на човека говори за повече от двадесет загинали. Свидетелства на очевидци и кадри, разпространени чрез социалните мрежи, дават информация за полицейското насилие. Носи се мълва, че „снайперисти“, разположени по високите сгради, са били направлявани от офицери с бинокли, които подбирали мишените сред младите демонстранти.

Тази брутална репресия е втората бомба, възпламенила революцията. Тя избухва на 7 и 8 януари, когато всеки тунизиец си дава сметка каква съдба е отредена на младите бунтовници от бедните квартали. Разпалва се стара ненавист към полицията – сто и петдесет хиляди служители, известни от десетилетия с арогантност, корумпираност и презрение към народа. *Този път бунтът взима политически обрат*, обяснява Кемили. *Целият Тунис ще се надигне*. Но кои са действащите лица?

На първо място, младите хора, защото 40% от населението са под 25 години. Дипломираните безработни, но и всички онези, които не са могли да стигнат до зрелостен изпит – от четири милиона души на възраст под 25 години само петстотин хиляди са студенти. Тази младеж познава само Бен Али и неговия задушаващ свободата режим. Това поколение с информационна култура (всеки трети тунизиец ползва интернет) *чрез блоговете, Twitter и Facebook изгради свое пространство на свобода и на протест в Мрежата*, коментира Тауфик Тамьор Дрис, професор по философия в Сфакс.

Но в демонстрациите взимат участие и възрастни – родители, баби и дядовци, които също са попаднали под ударите на безработицата, гневни най-вече заради годините, преживени в лишения заради напразното образоване на децата им. Разпален от народните слоеве, бунтът се разпространява и сред други обществени категории, по-специално сред онази част от средната класа, която от началото на 90-те години на миналия век е вкусила от благата на икономиката: преподаватели, адвокати, търговци, лекари... Тази нова социална база разпростира конфликта из страната.

Тунис, Сус, Сфакс, Гафса, Габес, Бизерта – и най-големите градове плямват на свой ред, най-вече след успешната обща стачка в Сфакс на 12 януари. Либералната – търговска и финансова – буржоазия не прави изключение. Традиционно свързана с режима на Бургиба, а после и с този на Бен Али в началото на неговото управление, тя обаче е изключена от мафиотската мрежа на фамилията Бен Али и на клана Трабелси (по името на Лейла, от 1992 г. втора съпруга на президента). *На 8 януари делегация от бизнесмени от Сус, района, от където са тръгнали както Бен Али, така и Бургиба, посещава президентския дворец в предградието Картаген, за да поиска от президента да ѝ предаде властта*, отбелязва Кемили.

На 10 януари сутринта *Бен Али все още не е визиран лично, но тонът се покачва*, подчертава Рида Радауи, адвокат и генерален секретар на тунизийския клон на „Амнести интернешънъл“. *Социалните искания на народа първо са подкрепени от адвокатите и преподавателите, две категории, презирани от режима, но ангажирани с проблемите на населението. Започва все по-масово разобличаване на репресиите. Въпросът за политическото ръководство на бунта обаче стои открит. За момента все още няма такова*.

Войниците не се намесиха, за да потушат бунта

Кои политически участници могат да претендират за това ръководство? В речта си при встъпването си в длъжност на 7 ноември 1987 г. приветстваният от милиони тунизийци Бен Али похвали *зрелостта* на страната, готова за *демокрация*, основана *на многопартийността и многообразието на масовите организации*. Но след няколко месеца *разведряване* новият господар сложи под ключ социалния и политическия живот. Бен Али създаде Демократичното конституционно обединение, наследник на голямата партия „Нео-Дестур“, създадена от Хабиб Бургиба (1934 г.) и преобразувана в Дестурска социалистическа партия, като в същото време допусна фасадна многопартийност, наричана от тунизийците „Декорът“, представляван от партиите от т. нар. легална опозиция. Някои от тях, като Движението на демократите социалисти, или „Етаждид“ („Обновление“), имат депутати в парламента. Други, като Прогресивната демократична партия, бойкотират *изборния маскарад*.

В по-далечната периферия гравитират многобройни политически организации, представляващи „нелегалната опозиция“. Профсъюзната дейност е монополизирана от Тунизийския общ съюз на труда, докато студентското движение, много активно през 70-те и 80-те години и групирано около Общия съюз на тунизийските студенти, е в нелегалност от много години.

Друг важен участник в тази политическа игра е гражданското общество и неговата мрежа, изразителка на недоволството (радиостанции, музикални групи, клубове), включваща също сдружения за защита на човешките права. Някои се обявяват за „аполитични“ (като „Амнести интернешънъл“), но други са създадени от бивши представители на опозицията на Бургиба и после на Бен Али. Такава е Тунизийската лига за човешки права, основана през 1976 г.

И накрая – армията. Тя бе създадена през 1956 г. от Бургиба с безусловния императив за ненамеса в „публичните дела“, като скромен корпус, наброяващ тридесет хиляди войници (двадесет и седем хиляди от тях в сухопътните сили). За разлика от силите на полицията, чийто личен състав се увеличи над три пъти при управлението на Бен Али, тази „републиканска“ сила има добра репутация сред населението. Един закон от 1957 г. забранява на военните да участват в политически групи. И никога по време на бурни събития, оставили ярки следи в историята на страната (като студентското движение през 1972 г., хлебните бунтове през 1984 г. или миньорската стачка през 2008 г.), войниците не са се намесвали, за да потушават вълненията. Неутралитет, възвеличен от жеста на един от шефове на генералния щаб, Рашид Амар, който беше уволнен на 12 януари, защото публично отказа да „стреля срещу народа“.

Гафса, 10 януари сутринта. В регионалното седалище на Тунизийския общ съюз на труда трийсетина активисти водят разгорещени спорове. От четири дни те се опитват да подтикнат местния клон на синдиката да подкрепи протестите. Но националното ръководство, представлявано в Гафса от Абаси Амара, регионален секретар на синдиката, известен с корумпираността си и с верността си към режима, се противопоставя. Същата спънка се наблюдава и в Сфакс, Тозьор и Сус. През деня Бен Али произнася втората си реч, като заклеймява тези *терористи*, които *манипулират* обществено недоволство. Но протестът се радикализира. И идва време за обещания. Президентът обявява разкриването на *триста хиляди нови работни места* до 2012 г. *Тези работни места ни ги обещава от 1990 г.*, реагира гневно Кемили. *Никой няма да му повярва. Във всеки случаи не и протестиращите*.

Опасявайки се от студентски протест, Бен Али затваря учебните заведения. Няколко часа по-късно Тунизийският общ съюз на труда най-после реагира. Ръководството му разрешава на регионалните клонове в Сфакс, Кайруан и Тозьор да организират обща стачка на следващия ден, а след това и в Тунис на 14 януари. *Това са недоволстващи градове, които щяха да се вдигнат и сами на протест*, реагира веднага активист на „Етаждид“. Същата вечер избухват първите бунтове в бедните квартали на столицата (Етадамен и Мнихла).

Обратът вече е факт. Успех на общата стачка в Сфакс – стар пристанищен търговски град с шестстотин хиляди жители, който е богат и процъфтяващ, като ръководна роля там играят финансовата буржоазия и значителната средна класа. В Сус, град с развит туризъм, служители на болницата „Фархат Ашед“ организират огромно протестно шествие. Към тях се присъединяват хотелски работници, засегнати от кризата от 2008-2009 г. Предишният ден полицията забрани приемането на ранени в болницата.

Бен Али долавя нова промяна в посоката на вятъра. На 13 януари държи трета реч. Този път смирена. Говори за *свобода на печата* и за *права на опозиционните партии*, уволнява министъра на вътрешните работи и... обещава да не се кандидатира отново през 2014 г. Твърде късно. Политическият протест е прераснал в революция. Избухва трета бомба, чийто взрив е забавян до този момент – омразата към мафията на Трабелси. Отначало известни само на интелектуалците и политическите активисти, мръсните дела на този клан постепенно се превръщат в обсъждана тема във всеки дом: присвояване на предприятия в хода на приватизацията (между 1995 г. и 2005 г.), обсебване на вестници, на концесии за продажба на автомобили, на супермаркети, банки, въздушни компании, телекомуникационни компании... В продължение на петнадесет години приближените на г-жа Трабелси са ограбвали цели клонове на икономиката.

На 14 януари се случи невъзможното. Бен Али избяга от страната. Революцията обезглавява държавата. През първите дни настъпва хаос. Освободени от оковите на цензурата и потисничеството, политическите организации изведнъж се оказват на авансцената. Формирани в школата на нелегалността и белязани от сектантски уклони, тези групи са принудени да се разберат. Защото улицата вече не мълчи. *Да отсечеш върха на едно дърво, не означава, че си изтръгнал и корените му*, заявява на 18 януари активист на Прогресивната демократична партия.

И тогава отново стават актуални думите на Кемили (7), казани седмица порано: *Никога досега тунизийският народ не е взимал сам съдбата си в ръце. Нито по времето на колониализма (1881-1956), нито при постигането на независимостта (1956 г.), нито при ръководеното от Бен Али сваляне на Бургиба (1987 г.). Ако този път тунизийците успеят да свалят Бен Али, това ще се запомни като голяма национална гордост. И никой няма да може да им отнеме възвърнатото достойнство*.

---

(5) Lahcen Achy, „Substituer des emplois précaires à un chômage élevé. Les défis de l'emploi au Maghreb“ (Заменяне на високата безработица с несигурни работни места. Предизвикателствата на заетостта в Магреба), *Cahier de Carnegie*, № 23, Carnegie Middle East Center, Бейрут, ноември 2010.

(6) „Le développement régional à Sidi Bouzid: entre réalité entravée et possibilités prometteuses“ (Регионално развитие в Сиди Бузид – между скована действителност и обещаващи възможности), доклад на Тунизийския общ съюз на труда (на арабски), Тунис, август 2010.

(7) Вж. „La semaine qui a fait tomber Ben Ali“ (Седмицата, през която Бен Али падна от власт), Lettres de... (Писма от...), http://blog.mondediplo.net, 19 януари 2011. Кемили е цитиран с псевдонима „Карим“.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

Снимки БГНЕС

LE MONDE diplomatique
българско издание

Тунис беше първи

(От стр.1)

бунтове, като задушаваха в зародиш проявите на неподчинение. Но не знаеха как да потушават слабо организирани бунтове, обхванали голям брой обществени слоеве.

Отстъпване на част от властта, за да се устои

Различна от тази в Алжир, където деспотизмът е колективен (а не концентриран в ръцете на една личност), но подобна на тази в Египет, където раисът съсредоточава в себе си омразата и недоволството, тунизийската автокрация беше лесна мишена за народното възмездие. Участието на почти цялото семейство на Бен Али в ограбването на страната правеше нещата още по-очевидни. Мъглявите диктатури са по-трудни за събаряне от тези, чийто образ е лесно разпознаваем за народното недоволство. Достатъчно е да се споменат емблематичните примери с иранския шах или със Сухарто в Индонезия. Олигархичните коалиции впрочем разполагат с по-широка обществена база от личните диктатури и следователно не са толкова уязвими. Авторитарните системи стават по-издръжливи, ако отстъпят част от властта на народа и най-вече на групи, защитаващи определени интереси. В сравнение с Тунис властите в Мароко и в Алжир позволиха да се появят много помащабни и сложни мрежи от интереси, свързани с управляващите. В алжирския случай приходите от петрола създават политически организъм, пряко заинтересован от запазването на режима.

Друга особеност на тунизийската система е, че превърна изборите в гробовни плебисцити (99,27% от гласовете през 1989 г., 99,91% през 1994 г., 99,45% през 1999 г., 94,49% през 2004 г., 89,62% през 2009 г.), като не оставяше никакъв изход за опозицията. Чисто и просто нямаше политически живот. Не такъв е случаят с Египет, където избирателната система, макар и подложена на масови фалшификации, предлага терен за обсъждане и противопоставяне. Впрочем печатът там не е така беззъб, както беше в Тунис.

Така е и в Алжир, където доходът от петрол позволява да се отлага радикализацията на народния гняв, поне докато военната йерархия там е единна, почти незабележима на политическата сцена и способна да приобщава – като подчинява – част от политиците, които приемат да бъдат кооптирани. През гражданската война, продължила повече от десетилетие, беше пролята много кръв и народът на Алжир не е особено склонен да се вдига на бунт срещу режим, удържал победа над радикалния ислямизъм с цената на близо сто хиляди загинали.

Остава Мароко. Там засега народната ненавист все още не се е прицелила в монархията. Но младите хора, обезверени от липсата на перспективи, от блокирания политически процес, от репресивния апарат за сигурност и от смазващите клиентелистки мрежи, могат да намерят мотив за бунт с вероятност да се радикализират, като се има предвид сложността на страната. И наистина, етническите противопоставяния са по-многобройни и по-дълбоки, а процесът на хомогенизация на обществото не е много напреднал.

Неизбежни сътресения, които все още са трудно предвидими

Във всички тези страни мудният и дълбоко несправедлив модел на развитие, характеризиращ се с клиентелизъм в държавния апарат, както и силовият контрол над населението и недостъпната политическа сцена позволяват на режимите да черпят сила от слабостта на своите граждански общества. Но при появата и на най-малка цепнатина в тяхната броня в нея се загнездва недоволство, носещо заплаха за сгромолясване.

В тунизийския случай именно прогнилият характер на един поставен натясно нелегитимен режим доведе до народния бунт. Зрял плод, който трябваше само да падне! Впрочем властта на Бен Али минаваше за една от най-солидните и най-стабилните в региона. Пукнатината беше незабележима и беше немислимо това, което се случи.

Другите режими не са така крехки. Независимо от това тяхното дълго съществуване ги прави уязвими за сътресения, които днес е трудно човек да си представи, но които по-късно ще се окажат също така неизбежни, както в Тунис. Фактът, че диктатурата на Бен Али рухна толкова лесно под напора на младите хора, е свидетелство за неспособността на репресивния апарат да се справя с протести, изникнали от нищото като мълния.

Дълбоките контрасти в развитието на различните райони на страната допринесоха за тунизийския бунт. Големи инвестиции бяха направени в крайбрежните зони, за да се насърчи развитието на туризма, но регионите във вътрешността на страната бяха оставени на произвола на съдбата. Именно там се зароди протестът, който отнесе режима. В други арабски страни също се наблюдава подобен контраст, но под различна форма. Общество, чиято политическа система е обсебена от много малка група хора, лишени от легитимност, не би могло да се развива рационално, ако не разполага с автономна технокрация, която да действа по примера на китайския модел. А повечето арабски страни жертват своята технокрация в името на корупцията и авторитаризма.

Търговците на черно (*вж. статията на Кадер А. Абдерахим на стр. 4-5*), и младежите в безизходица, често с дипломи, пълнят улиците и подпират стените – „хитисти“ (2), призвани да прегърнат исляма жертви на система, която не им дава шанс да живеят достойно? Отчаянието им или намира израз, както в Египет и в Алжир (но тъй като не успява да раздвижи нещата, угасва), или се изразява в сдържано недоволство, както в Йордания и Мароко. Често без да си дават сметка, режимите градят стабилността си върху апатията на едно общество, което вече дори не е в състояние да се разбунтува. И когато гневът изригне, той е още по-сляп и необуздан.

Докато отчаянието на младите не успява да открие как да възпламени бурето с барута, тези режими остават невредими. Но и най-незначителното „произшествие“, като саможертвата на един млад човек, може да се окаже достатъчно да накара цялото общество да застане в подкрепа на бунта, първоначално местен и регионален. И режимът се сгромолясва, позорно и с невъобразима скорост.

Влиянието на тунизийското протестно движение върху останалия арабски свят ще зависи от способността му да демократизира страната. Ако демокрацията се стабилизира, вероятно ще станем свидетели на нейното разпространение, особено в Магреба. Народните искания ще станат още по-настъпателни, като ще настояват най-вече за плурализъм и право на участие в политическия живот. Ако утвърждаването на демокрацията се провали, за беда на народите от това ще се възползват авторитарните режими. Повечето арабски режими без съмнение предпочитат този втори вариант, макар той да води до хаос.

Възможни са два сценария: арабските режими или ще чуят исканията на народите си и ще започнат да се отварят в политическо отношение, или ще се опитат на всяка цена да запазят властта си, без да отстъпват пред исканията на гражданите за участие в политическия живот.

Фронтален сблъсък, отваряне или репресия

В първия случай пътят ще бъде осеян с клопки. След десетилетия на твърда политика и репресии арабските режими наистина трябва постепенно да еволюират, за да предотвратят фронтален сблъсък, който може да доведе до свалянето им от власт. Предвид излъганите надежди на населението, демократичното отваряне на режимите трябва да бъде достатъчно ясно, за да не бъде схванато като измамна хитрост, както и да бъде достатъчно мъдро организирано, за да не тласне политическата система към вихрите на революцията. Следователно постепенната промяна може да бъде извършена само с много вещина и съдействие от страна на един политически елит, който няма да пожертва нито стабилността, нито спешната нужда от демократизация. Но малко вероятно е сега съществуващите режими да се окажат способни да подберат такъв елит и да му дадат достатъчно власт, за да може той да изпълни мисията си за демократизиране на обществото.

AMEL BENNYS.– „Да“, 1998

Тогава остава вариантът за политическо затваряне. Взели поука от събитията в Тунис, авторитарните арабски режими полагат усилия да неутрализират непосредствените причини за бунта, като предприемат мерки срещу скъпотията на стоките от първа необходимост (хляб, захар, месо, яйца и т. н.). Следващата стъпка е да засилят ефикасността на службите за сигурност и на разузнаването.

Тунизийският пример показа пробив в комуникационната система, защото протестиращите използваха интернет като сигурно място за връзка чрез You Tube, Twitter, Facebook... Тунизийската репресивна система също показа, че страда от лошо сътрудничество между различните си нива (полиция, разузнавателни служби и армия). Следвайки иранския модел за смазване на социални протести, арабските режими се учат как да филтрират информацията по интернет и как при нужда да изваждат мрежата от строя. В краен случай прибягват до изгонване или поставяне под домашен арест на чуждестранните журналисти. По модела на „Басидж“ (3) в Иран те се опитват да задушават градските бунтове, като откъсват отделните квартали един от друг и създават предмостия, позволяващи им да се намесват на място. Накратко, в този случай става дума за „модернизиране“ и „разпространение“ на репресивния апарат. Но подобни мерки не предпазват от нови видове колективни действия, каквито могат да измислят едни бъдещи социални движения. В най-добрия случай репресивните решения могат да имат само краткотраен ефект.

„Зеленото движение“ в Иран спечели големи симпатии на Запад, но не беше така с тунизийския бунт. Той дори предизвика късогледи и напълно неуместни реакции. Особено във Франция, страната, която до последния момент остана вярна на диктатурата на Бен Али. Другите западни столици, включително Вашингтон, подкрепиха бунта с половин уста. Заслужава да се отбележи следователно, че Западът не гледа с особен ентусиазъм на перспективата за демокрация в арабския свят, независимо че понякога използва пламенни слова. Тунизийското движение можеше да се използва за промяна на поведението, особено на Париж.

В арабския свят, който схваща съглашателството с диктатурите като продължение на колонизацията и империализма с други средства, подкрепата за демократизацията, напротив, е знак за уважение към обществата, потискани от нелегитимни режими.

Ако поради страх от радикалния ислямизъм или заради определени интереси Западът не проявява готовност да подкрепя такива демократични движения, той би могъл поне да запази доброжелателен неутралитет.

ХИШАМ БЕН АБДАЛАХ ЕЛ АЛАУИ

(2) „Хипистки“ (от *хипи* – стена на арабски език): безработен, който цял ден стои, опрял гръб на стената.

(3) Младите доброволци от Армията на паздаранте (корпуса на пазителите на ислямската революция).

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

„Монд дипломатик“ ООД
Венко Кънев
Георги Ненков

„Дума 2008“ ЕООД
Николай Малинов
Павел Бебов

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Maurice LEMOINE

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори : François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

За контакт с българската редакция:
София –1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)

тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на „Монд дипломатик“ на 17 февруари 2011 г.

Съдби

„Трудов” договор до края на живота

За приемните родители държавата е уредила права, но биологичните родители на деца с увреждания са оставени на произвола на съдбата

Ева КОСТОВА

Биологичен родител на деца с увреждания с 50 и над 50 на сто намалена възможност за социална адаптация, който обгрижва детето си вкъщи, а не го е оставил в държавна институция, получава по закон 70 на сто от минималната работна заплата. Но не му се води трудов стаж, няма право на отпуск, не е осигурен за всички осигурителни случаи. И когато детето с увреждания навърши 18 години, положението на родителя става катастрофално - той спира да получава и тази финансова помощ.

В същото време, съгласно нормите на Закона за закрила на детето, приемен родител, който отглежда в семейство дете с увреждания, получава адекватно трудово възнаграждение, има право на платен годишен отпуск и допълнителен отпуск за ненормирано работно време, положеният от него труд се счита за трудов стаж, осигурен е за всички осигурителни случаи. Приемният родител получава средства за издръжка на дете с увреждания, чийто размер зависи от възрастта на детето, а биологичният родител не получава.

Това са

два основни акцента в една жалба

заради множествена дискриминация спрямо истинските родители на деца с увреждания. Такава дискриминация представителите на фондация “Радост за нашите деца” - Варна, откриват в нормативната уредба - в Закона за хората с увреждания и Закона за закрила на детето. На 17 януари т.г. петчленен състав на Комисията за защита от дискриминация проведе заседание по преписка, образувана по жалба на фондацията. Както съобщават от пресцентъра на комисията, на първото заседание е присъствал сигналоподателят - Фондация “Радост за нашите деца”, представляван от Светлана Дякова. Ответни страни са били министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов - “редовно уведомен, не се явява, не се представлява”; Държавна агенция за закрила на детето - “редовно уведомена, представлява се от юрисконсулт Александър Георгиев, с приложено пълномощно по преписката”.

В първото заседание комисията е длъжна да предложи на страните помирение. До помирение обаче не се стига поради нежелание и на двете присъстващи страни, затова е даден ход по същество. Вносителката на сигнала Светлана Дякова: “Бих искала да продължи събирането на доказателства за съществуващата дискриминация по отношение на биологичните родители, отглеждащи деца с увреждания в семейна среда. В цяла България има страшно много родители на деца с увреждания, които биха дошли да свидетелстват. Само от нашата фондация в момента, ако желаете, може да има отвън 150 човека, за да свидетелстват, че децата им са с такива изключително тежки и трудни увреждания, които имат необходимост от 24-часова грижа. И те поради тази причина не могат да работят, а си остават вкъщи. И поради тази причина не са овъзмездени по никакъв начин, не получават никакви трудови възнаграждения, не им върви никакъв трудов стаж, няма да се пенсионират, нямат право на отпуск”.

Галя К., свидетелка на сигналовносителя: “Преди 16 години родих син с детска церебрална парализа, недоносен.

Вече 16 години гледам това дете

Мотивацията ми е лична, но искам да помогна и на други деца и най-вече на техните семейства. Мога да заявя, че грижите за дете с увреждания са 24-часови, ежеминутни, ежедневни и доживотни. Защото моят син е на инвалидна количка - с физически затруднения, с ментални затруднения, с аутистични затруднения. Първите 7-8 години от живота си, понеже тези деца са със слаб имунитет и много често се разболяват, той имаше много чести белодробни заболявания. Ние сме влизали и излизали постоянно в болници в София, във Варна, в Шумен.”

Всеки, който има в дома си дете с увреждане, ще ви каже, че това дете изисква много грижи. Родителят на едно такова дете трябва да стане специалист по всичко - рехабилитатор, медицинска сестра, логопед, психолог, специален педагог, шофьор... В такова семейство обикновено работи само бащата. Децата са дискриминирани и по тази линия, защото израстват в семейство, където има един източник на доходи. А грижата за детето не спира с навършването на 18 години. Тя продължава при повечето семейства до живот. “Нашите деца порастват, грижите не спират”, отбелязва с тъга Галя К.

В първите години родителите на децата са фокусирани най-вече върху грижите за тяхното развитие, за тяхното оцеляване, за финансирането на грижите по тях, защото всички рехабилитации, специални педагози, логопеди, изискват пари. Да не говорим за семейства, които водят децата си и в чужбина за лечение.

“Силно фокусирани върху децата си сега, след 16 години, мога да кажа, че ние

започваме да се замисляме и за себе си

Винаги във фокуса е детето, а къде стои семейството на детето с увреждания? Защото родителите също започват да се амортизират, ние също остаряваме, разболяваме се, повечето от майките имат болки в гърба от постоянното пренасяне на тежестта. Моят син е 60 кг. Шестдесет килограма съм и аз...”, продължава разказа си Галя К.

Снимки Мариета ТОМОВА

Както сами отбелязват в своите изповеди, тези жени вярват, че изпълняват както личния, така и гражданския си дълг. По-можещият човек изисква по-малко държавна грижа. Грижите за децата с увреждания са без почивни дни, без болнични, без отпуски. Работният ден с тях няма нито начало, нито край. А договорът, срокът на трудовия им договор, е до края на живота. Към днешна дата социалната категория, която определят на тези майки статистическите таблици, е “домакиня”. Нормативното признание за техните дела са единствено здравна осигуровка от бюджета и право на минимална социална пенсия. Тези от тях, които имат възможност и търсят работа, трудно я намират и още по-трудно я задържат. Държавата отказва да ги определи като отделна социална група със свои характеристики и нужди, отказва да признае труда им и неговото значение по какъвто и да е начин. “Ние не се оплакваме, въпреки че остаряваме все по-уморено. Не обвиняваме, въпреки унижението. Нашият избор е доброволен. Той се нарича “Няма да изоставя детето си”. Ако в очите на институциите и обществото този избор е правилен, ние искаме да го чуем ясно артикулирано и разписано в закони и наредби. Искаме го заради общото ни достойнство на хора, заради гражданските ни права и присъствие. А лично достойнство ние имаме -

нажежавано в битки и охлаждано със сълзи

твърдят майките.

Галя К. (из протокола дословно): “Ако сега бях отново в родилния дом преди 16 години, когато лекарката ми каза диагнозата и последствията от нея, аз пак бих избрала да взема детето си и да го отглеждам. Защото не мога да си представя моето дете да бъде в социален дом. Аз няма да седна да вечерям, да ям хляб, ако знам, че то е там някъде изоставено, само, подхвърлено от различни хора. Защото после, ходейки по санаториумите, видях изоставени деца. Видях деца, които лазят по земята, които викат “мамо” на всяка жена, която видят, които не могат да ходят, които просят бонбони, които се бият за една вафла, когато ги хранят...”

Светлана Дякова: “Моето дете е с много тежко заболяване и е на инвалидна количка. Синът ми, когато стана на 18-годишна възраст, получи пенсия по болест, тъй като е с 90 и над 90% с придружител. Но в този момент в тази пенсия, която е от порядъка на 190 лв., му се присъждат 50 лв. за придружител. Тоест, аз получавам само 50 лв. за това, че съм постоянно с него и го обгрижвам. Те не са мои, защото са част от неговата пенсия. ...Когато детето стане на 18-години, майката не получава вече нищо. Докато дойде пенсионирането. А дори да дойде тази възраст за пенсиониране, ние получаваме минималната социална пенсия. Защото майката няма трудовоправно отношение с нито един работодател и няма осигуровки. Аз три години се боря да докажа това нещо, защото където и да отида, никой не ще да ме чуе и ми казва:

Госпожо, говорите глупости

Аз на един много висок форум казах: принуждават родителите на деца с увреждания да доказват, че са толкова бедни, че спят под мостовете. Както аз някога съм имала фирма, да съм нямала фирма. Да нямам абсолютно нищо. Трябва да съм толкова бедна, просто не можете да си представите колко бедна, за да попадна в програмата за личен асистент. Ако можем ние действително да докажем така съществуващата дискриминация и ако може по този начин законодателно да се реши проблемът на родителите на деца с увреждане! Родителят да знае, че оставайки вкъщи, той ще бъде гарантиран, няма смисъл от тази програма личен асистент. Настоявам да се промени законодателно статутът на тези родители.”

Юрисконсултът Александър Георгиев: “След това, което всички чухме, нямам какво да добавя.”

Съставът реши: дава 10-дневен срок от връчването на протокола от заседанието за представяне на писмено становище от ответната страна, след което започва да тече законовият 14-дневен срок за обявяване на решението на КЗД по преписката. След получаване на решението недоволните страни могат да го обжалват в 14-дневен срок пред Върховния административен съд.

ИЗ СБОРНИКА „ЕДИН РАЗЛИЧЕН СВЯТ”:

“Това са нашите разкази за нашия различен живот, за преживяното страдание, отговорността и любовта. Това са нашите спотаени надежди, тревоги и научени житейски уроци. Вярваме, че те поставят въпроси както чисто човешки, така и пред обществото. Време е някой да заговори за това как се променя животът на едно семейство при появата на дете с увреждания. Време е някой да заговори за това как се променя животът на една майка, която се отказва от личностна реализация, кариера, от своите очаквания и мечти в живота и се посвещава само на децата си. Ние знаем, че нашата лична жертва е наша лична отговорност. Някои татковци ще продължават да напускат семействата на деца с увреждания, но ние, майките, ще продължим да живеем с тревогата, че здравите ни деца израстват в различна, трудна среда, често натоварена с недетски задачи. И това им се отразява. Ще продължим да се свиваме пред мисълта: “Какво ще стане с болното ми дете един ден, когато мен няма да ме има?” Ще продължим да си поплакваме и да се надяваме на чудо - божие или научно за детето си.”

Искам думата

Помнете своите!

Землякът ми Иван Велчев - човекът-легенда

(90 години от рождението му)

Герго ЧЕРНЕВ

Неумолимо и сякаш неусетно преминават годините за хората, които в дирята след себе си оставят трайна следа. Каквито и трудности да срещат - в живота си, в мисли и надежди, в учение и труд, най-често завършват с добри дела.

Неслучайно си спомням за човек, в миналото много известен - Иванчо Митов (Илчо), псевдоним от нелегалния му живот като партизанин в отряд "Гаврил Генов" Дванадесета оперативна въстаническа зона - Враца.

Роден е в с. Градешница на 11 януари 1920 г. в заможно земеделско семейство, бащата - ляв земеделец, участник в Септемврийското въстание през 1923 г.

Слушал съм да се говори за него, че бил много буден и ученолюбив. Такъв той се доказвал в годините на следването му - студент по икономика и финанси във Варна. Там попада сред млади, ентусиазирани, умни и волеви младежи, с патриотични и родолюбиви изяви, които обръщат внимание и се грижат за изнемогващи хора.

Несъмнено в съзнанието им се е прокрадвало политическо и социално съчувствие, породено от тежкия живот, не без идейното влияние на студентската организация БОНСС.

А когато бушува Втората световна война, прогресивните сили се надигат на борба. Младите и буйни мъже, бъдещи икономисти и финансисти, не скланят глава в борбата за свобода, без колебание напускат студентските редици и се включват в нелегалното движение срещу кафявата чума на фашистка Германия. Един сред всички, поели суровия път на борбата още през 1942 г., е бил и нашият земляк Иванчо Митов (Илчо), включил се в партизанския отряд "Гаврил Генов" като партизанин.

Доказвайки качества на безстрашен боец, командването на отряда му поверява ръководството на сформираната Шеста партизанска чета, с обект на действие между местностите "Рибине" и "Блодинска гора", както и не малко селища от Ботунския край.

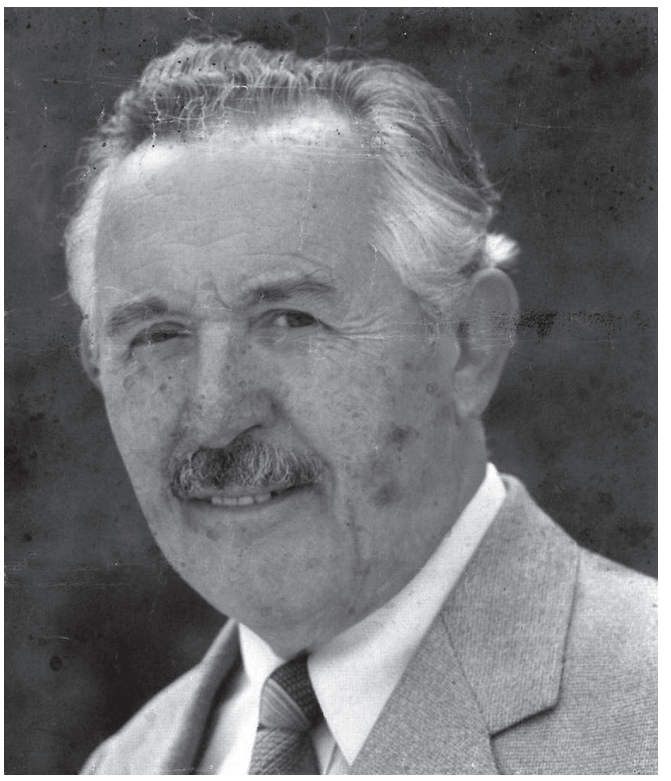
От разговори с бивши нелегални научавахме за качествата му като неустрашим, дисциплиниран, изпълнителен и загрижен за живота на партизаните, но и безкомпромисен в изпълнение на партизанската клетва.

Спомням си от юношеските си години за немалкото полицейски, жандармерийски и военни хайки за залавянето му и унищожаването на четата.

Много и различни са партизанските приключения на Иванчо Митов, а опитите за залавянето и ликвидирането му останали безуспешни.

Така той и четата му посрещат свободата на Девети септември 1944 г.

Партията му отрежда място в Народната армия като офицер. Завършва Висша военна генерал-щабна академия в СССР, става кандидат на военните науки. Служил е и в Главния щаб на Варшавския договор в Полша. После се завръща в България и постъпва като щабен офицер в Министерството на отбраната. За доказани качества на подготвеност и акуратност бива издигнат за Началник на кабинета на Министъра на отбраната, армейски генерал Добри Джуров.

Човекът-легенда

Оцелелите в партизанските битки слизат от Балкана

Но е обвинен за съмишленик и действен заговорник на популярно известните от Врачанския край Цоло Кръстев и Иван Тодоров - Горуня, и тримата от състава на командването на отряд "Гаврил Генов".

Отбягвам да разказвам подробности, отдавна известни на широката общественост - за съд, присъди, интерниране и затвор за заговорниците, в т.ч. и на Иванчо Митов, който прекарва известно време като политзатворник по времето на социалистическия строй, за който с много други поборници е дал своя принос - за народната власт и свободата.

След всичко преживяно, отново се отдава на мирен труд с пословичното му усърдие, винаги полезен на общественото добруване.

Високо оценени качествата му на достоен човек, в началото на 90-те години, е номиниран и избран за народен представител от Шести избирателен район - Враца, през 1994 г. Отдаден в грижи и служба на хората, като член на Българския антифашистки съюз, години наред е негов главен секретар.

Завършва своя жизнен път като активен и убеден социалист на 85-годишна възраст, отдал от ум, труд, познания в полза на хората.

Повод за написването на спомените ми за Иванчо Митов (Илчо), е някогашната ни близост, още от първите години след Девети септември, когато се осъществяваха значителни следреволюционни мероприятия, утвърждаващи народната власт и политическата закалка на младите по пътя на социалистическото общество.

Изпитвам лична тъга, чувства на уважение и преданост към делото на легендата Иванчо Митов (Илчо) - истинско знаме за чест, достойнство, пример за подражание и себеотдаване за вярна служба и преданост за добро на хората.

В негова памет още много има да се говори и пише в прослава на достойните му дела като вдъхновяващ пример за поколенията - революционер, командир и човек, живял достойно на земята!

** Авторът е председател на Общинския клуб на ветераните, Община Криводол*

Островът на свободата

Хосе Марти - Апостолът на кубинската национална независимост

Хосе Марти

На 28 януари се навършиха 158 години от рождението на един от най-изтъкнатите, най-светлите и обаятелни личности, мислители, философи-революционери на XIX век на Американския континент - Хосе Хулио Марти Перес.

Историята на борбата за национална независимост на Куба е пряко и неразривно свързана с неговото име и творческата му и революционна дейност.

Още в юношеска възраст Хосе попада в центъра на обществените политически борби и страстно се увлича от идеята за освобождение на Куба и останалите латиноамерикански страни от испанско владичество.

През 1869 г. само на 16 години написва първата си патриотична поема "Абдала", а дни след това, заедно с връстниците си Фермин Валдес и Карлос де Кастро, подписва възвание в защита на независимостта на Куба.

Любен ВАСИЛЕВ

Година по-късно Марти попада в затвора "Сан Лазаро" в каменоломната край Хавана, осъден е на каторжен труд за политически убеждения и дейност, подокопаваща устоите на испанската корона и заплашваща нейните икономически и политически интереси на Антилските острови и цялата испаноговоряща Южна Америка.

Природната интелектуална надареност на младия Хосе, неговата огромна любознателност, буден ум и силна памет, творчески възможности, класовата му ненавист към експлоататорите го водят всеотдайно в революционните и класови стълкновения, на които отдава целия си съзнателен живот и творчество.

Той е убеден, че идеята за национално освобождение и независимост може да бъде осъществена единствено и само чрез въоръжена революционна борба, оглавявана и ръководена от общонационална Революционна партия, която да обединява всички патриотични сили.

Паметникът на Хосе Марти на едноименния площад в София

На страниците на основния от него вестник "Патриа" (Родина) Хосе Марти страстно пропагандира идеята за създаване на Кубинска революционна партия, която да обедини усилията на целия кубински народ за отстояване на делото на свободата и справедливостта на острова.

"Войната за независимост - пише той - е свещена война. Освобождаването на един народ, което произтича от тези войни, има световно историческо значение.

В борбата, водеща към свобода, народът предпочита кръвта и саможертвата пред неправдата и несправедливостта".

"Тази партия - пише Марти - е плод на дълбоко изучаване и преосмисляне на целия път на нашето развитие, на успехите, грешките и слабостите на нашата борба...

Революционна партия - това е целият кубински народ, идеята за национална независимост става знаме на целия народ."

За да остане докрай верен на своите идеи, революционни принципи и философски убеждения, съзнателно се принася в жертва на каузата на революцията и на бойното поле, в редовете на борбата намира своя гроб - по ботевски.

Саможертвата на Хосе Марти му отрежда заслужено място в безсмъртието на историята. Славата на подвига му се предава през годините и се ползва с вечна признателност, с дълбоката, искрена любов не само на кубинския народ, но и на цялата международна прогресивна, интелектуална общественост.

Всяка година приятелите на Куба, Асоциацията за приятелство и членовете на дипломатическата мисия на Куба у нас почитат паметта на големия поет-революционер с цветя и тържествени слова.

** Авторът е член на УС на Асоциацията за приятелство "България- Куба"*

Позиция

www.duma.bg

За еднопосочния билет на един министър

Или относно ядливостта на хвърчащите наоколо идеи

Проф. Чавдар НИКОЛОВ

"Живеем грешно в сбъркана страна" е може би най-точната и лаконична дефиниция на времето, в което ни се е паднало да пребиваваме. В България по странен начин нещата едновременно се приемат и много на сериозно, и съвсем не. Може би "според както зависи".

Става ли дума за законите и правилата, прословутият шопско-методологичен подход като че ли е повсеместно подразбиращ се. Какво друго доказва скандалът със сересетата, ако не, че само баламите, непотърсили и неосигурили си свой човек във властта, са принудени да се съобразяват с джунглата на параграфите?

Но пък едва ли ще намерите на глобуса друга страна, където биват дискутирани, заимствани и вулгарно примитивно насаждани най-щурите, отвлечени и ексцентрични идеи. Оказва се, че никой у нас публично не е съблазнен от "работещата скука" в развития свят. Фаталистично обречено официално предпочитаме екзотиката, изключенията, често даже ментално болния експеримент.

Откриването на велосипеда

също се случва по нашите географски ширини и дори е все по-радващо, когато най-подир се състои. Но основното са продължаващото изобретяване на вечния двигател, забъркването на пенкилерни рецепти, размахването на поредните вълшебни пръчици, откриването на тодоржиковски "суперключове на развитието", редуващите се всезнаещи пророци и месии.

Чудотворни трябваше да бъдат монетаризмът, шоковата терапия, тоталната приватизация, притокът на чуждестранни инвестиции, плоският данък, фискалната дисциплина, уравновесеният бюджет. На българската политическа сцена през прехода либералите си играеха на прескочи кобила, състезаваха се кой от тях да е по-голям и по-истински правоверен либерал. Левият и десен център със съответстващите им ценности останаха да фигурират само в социологическите брътвежи, преобладаваща фактически е прокисналата

идеологизирана неолиберална бозица

за която на Запад все по-трудно се намират клиенти. Бедността и полярното разделение са доказано лоши съветници. Неслучайно обществото ни през последните две десетилетия се лута, следвайки поредната евтина, популистична, некадърно дегизирана заблуда.

"Матриалът" за съжаление действително започва все по-осезателно да липсва, след като ескейпизмът във всякакъв възможен аспект е останал единствен реалистичен избор. Освен емиграцията, чиято интензивност не намалява, се наблюдава и масово отчуждение от каквото и да е гражданско поведение, пълно дистанциране от обществени ангажименти, дълбока апатия по въпросите на националните приоритети и перспективи, а в отделни случаи - и никого нетревожещи прояви на немислима доскоро социопатия. Деструктивността в обществото ни придобива плашещи измерения, наблюдава се социален разпад на отделни несвързващи се или свързващи се по първерзен начин помежду си "светове".

Един е официалният свят, светът "за пред Европа", този на политическия и бизнес "елит" и на олигархически дирижираните масмедии.

Друг е светът на задкулисието

на свързаността между "светлия" и "тъмния" сектор на икономиката и обществото, актуално лъснал при публикациите на сересетата и най-вече в знаменитото изявление "Здравейте, другари милионери". Трети, естествено разпокъсан и некоординиран, е светът на "вечно мърморещата интелигенция". Четвърти свят е онзи на ежедневната неистова бор-

ба за насъщния, светът на неприличната доза несигурност за утрешния ден. Пети е светът на "голата екзистенция" на пенсионерите...

Как при целия този хаос, фрагментарност, откъслечност, при закономерната липса на национално единение и съответно на национално отговорно визионерство, няма да процъфтяват шарлатански и същевременно много перфидни хрумвания?

Да разгледаме консенсуса, постигнат напоследък между синята коалиция и правителството по отношение на въвеждането на т.нар. фискален борд. Абе, кажете коя сериозна страна си е самоналожила нещо подобно? Даже и отвън, от МВФ, е трудно подобно нещо без съпротива да бъде натресено, а ние самосиндикално се натискаме, и то от какъв зор,

да си вкараме маралежа в гащите?

В кризата, независимо от т.нар. Пакт за стабилност, предписващ относително строги фискални критерии, в частност до 3% от БВП бюджетен дефицит, практически всички страни от еврозоната нарушиха въпросното споразумение и, за да спасят икономиките и обществата си, отидоха на бюджетни дефицити от 6-7-8%, та чак до 12-13%. Прибирането в нормални граници трябва да стане до 2015 г. Ние обаче за пореден път искаме да станем по-големи християни от папата, фанатично предпочитаме да вярваме, вместо да се опитаме да мислим, уповаваме се на крайности и се люшкаме между тях, вместо да предпочетем "златната среда". И в резултат самоцелно искаме да лишим обществото и икономиката си от един, естествено извънреден, но безспорно полезен при тежки обстоятелства инструмент за спасение, оцеляване и съживяване.

Да вземем и второто - референдума, предлаган от министерството на г-н Дянков за системата на подоходните данъци. Аргументът, че подобна регламентация съществувала в Швейцария и в някои латиноамерикански страни, абсолютно не работи. Първо, нашето общество никога няма да заприлича на швейцарското. И, второ, никак не е препоръчително когато и да е да заприличаме на латиноамериканските общества. Наш идеал за следване е "тенденциалната мода" сред обществата на "Стара Европа" и баста с озъртането и заглеждането по парадокси из целия свят.

Интимната идея на управляващите е чрез референдум да цементират плоския данък. Но тук съществува едно много голямо "но". Защото да питаш хората за размера и вида на данъците е все едно да ги питаш за смъртното наказание. Ако последното не бе отменено чрез представителната демокрация, в повечето страни на ЕС то все още щеше да се изпълнява. Хората у нас, а и не само у нас, на евентуален референдум изведнъж могат да вземат да кажат, че въобще не искат да плащат подоходни данъци. Или, напук на управляващите в България очаквания, да решат да се обявят в полза на стръмно прогресивни подоходни данъци с 50% горна ставка.

Визията за развитие на страната, на макроикономиката, на макрофинансите, за размера на данъците са отговорност на отговорния елит и на представителната демокрация. Не е тайна, не е недемократично и не е срамно, че става дума за строго специализирана материя, твърде неподходяща за "масова консумация", непосилна в цялостта си за понятно, леснодостъпно обяснение. Популистичните авантюри тук са недопустими.

Дянков явно е от хората, които без особени интелектуални колебания си мислят, че всичко, което хвърчи, се яде. И ако определението "шарлатанство" е подходящо за конкретния случай, то става въпрос за сложен психологически феномен на своего рода "искрено шарлатанство". Сиреч за нещо, родеещо се с Хегеловото диалектично "единство на противоположностите", каквото примерно се явява "сремежливият крадец" у Илф и Петров, човек, който хем краде, хем много се срамува от това, че краде.

Подобни на Дянковия характери са донякъде подходящи, но невинаги, за лабораторни научни и недотам научни експерименти, при които щетите естествено са ограничени като периметър и територия на няколко квадратни метра. Една държава и едно общество обаче не бива да бъдат превръщани в опитен полигон. Кьорфишеците, от друга страна, имат място в политиката, но това място не може да бъде системно определящо.

Поради тези причини именно за Дянков най-подходящ е многократно препоръчваният му не само от мен еднопосочен самолетен билет. Алтернативата на въпросното решение е комай единствено в Алековото връзване на тенекия на опашката и подгонване към границата. А принудителният избор в полза на последното не би се отразил никак приятно върху "европейския имидж" на България. "Революцията отгоре" доказано е за предпочитане пред промени и трансформации, наложени от улицата.

Брюкселски безсъници

Шенген срещу Шамген

Георги ГОТЕВ

Шенгенските мераци на Бойко Борисов не се осъществиха. Ударът за него беше още по-силен, защото Румъния получи добра оценка.

Но не за това ми е думата. Втурнали се да угаждат на болните премиерски амбиции, властимащите у нас остават слепи за огромно геополитическо явление на нашите граници - създаването на турското безвизово пространство. И за последиците от него.

За рекордно кратко време Турция установи безвизов режим със страни, които нямат никакъв шанс да получат такъв с Евросъюза: Иран, Сирия, Йемен, Либия, Ливан, Мароко, Тунис. Лично турският премиер Ердоган нарече това ново безвизово пространство Шамген, на името на Билад-ал-Шам, древното пространство, включващо сегашната Сирия, Израел, палестинските територии, Йордания и Ливан.

Като пряк резултат, имиграционните потоци от Африка и Азия изоставиха опасните и скъпи маршрути през море към Испания, Малта и Италия. Вместо това имигрантите летят като истински джентълмени със самолет до Истанбул, след което прекосяват границата между Турция и Гърция на река Марица, в Орестиада, един слабо охраняем участък от 12,5 км, близо до Одрин и недалеч от българската територия. Вместо полуживи от глад в трюма на някой кораб, новите имигранти пристигат в ЕС облечени с костюми и с чисти обувки.

Вместо десетки хиляди долари, за прекосяването на границата при Орестиада имигрантите от страни като Афганистан, Судан или Иран плащат на каналджиите мизерните 200 евро или даже се оправят сами и безплатно. И нищо чудно, че броят на имигрантите се увеличава лавинообразно. Гърция изнемогва, защото хванат ли ги, имигрантите искат убежище и Атина е длъжна да ги подслонява и храни, докато молбите им се разгледат. А това трае много месеци. Да не говорим, че става дума за лица от държави, в които са силни "Ал Кайда", талибаните, "Хизбула", "Мюсюлмански братя" и други подобни сдружения с идеална цел.

Събитията след революцията в Тунис допълнително вещаят, че играта загрубява. Досега "Ал Кайда" беше изолирана в района на Сахел, а сега ще се придвижва безпрепятствено до бреговете на Средиземно море. И оттам - до летището в Истанбул. Да му мисли Гърция, но подобно щастие ни чака и нас, само да влезем в Шенген, особено ако границата при Орестиада продължава да е разграден двор. Гърция иска да строи там стена или заграждение, подобно на това в Сеута, испанския анклав в Мароко, което не позволява на местното население да прескочи и да поиска убежище от Мадрид. ЕК не гледа с добро око на строителството на стени по границите. Затова България демонтира кльона по границите си. И затова турски добитък прекосява сводобно и пренася шап.

Но сред страните от ЕС мненията са различни. Френският министър на вътрешните работи Брис Ортьофьо неотдавна посети Орестиада и типично по френски го извъртя, че неговата страна е против Берлинските стени, но понеже Орестиада не е Берлин, той подкрепя подобно архитектурно творчество.

Аз също подкрепям такъв дувар, а също връщането на кльона на границата с Турция. Засега съприкосновението между Шенген и Шамген е само на гръцко-турската граница, но утре и ние ще сме на пангара. Да не говорим, че за имигрантите от Шамген сухопътният маршрут през България, Румъния и Унгария на Запад ще бъде несравнимо по-удобен, отколкото досегашните варианти с пътуване от Гърция към по-богатите страни от ЕС с кораб или самолет. Впрочем по силата на Дъблинската конвенция за убежището сме длъжни да приемаме обратно от по-привлекателните страни такива бежанци, ако са стъпили първо на наша територия. Днес те не са много, утре може да са стотици хиляди. Така че за присъединяването си към Шенген страната ни наистина не е готова. Аз лично смятам, че нямаме интерес да влизаме в Шенген, поне докато Шенген не е готов да отговори на предизквикателството Шамген.

Въпросът е защо Турция играе тази игра? Официално голямата ни съседка иска членство в ЕС, иска и безвизов режим с Евросъюза. Но поведението на Анкара е в пълно противоречие с постигането на тези цели. За да получи България безвизов режим с ЕС през 2001 г., трябваше да въведем визов режим с Русия, от което стратата ни загуби милиарди от приходи от туризъм. Но условието беше да нямаме безвизов режим с държави, с които ЕС има такъв. Турция впрочем подписа преди дни споразумение за безвизов режим и с Русия.

На фона на тези парадокси можем да предположим, че управляващите в Турция приемат факта, че перспективата на страната им за членство в ЕС няма никакъв шанс. Също така, перспективата им за безвизов режим им изглежда напълно илюзорна. И както беше заплашвала досега, Турция се преориентира геостратегически, ставайки център на пространство, което няма да е партньор, а проблем за Европейския съюз. Засега сме относително защитени. Влезем ли в Шенген, ще сме на фронтовата линия.

Култура

очаквайте

Холандският диджей Феде ле Гран пристига за рождения ден на „Ялта”

Стефан Десподов с наградата на ДУМА

Стефан Десподов с емблематична шапка от... вестник ДУМА по време на откриването на 36-ата Национална карикатурна изложба

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Отличие за известния български художник на Националната карикатурна изложба

Наградата на ДУМА беше връчена на Стефан Десподов при откриването на 36-ата Национална карикатурна изложба в СБХ на “Шипка” 6 в столицата. Отличието му се присъжда за карикатурата “Цензура 2010” и целия цикъл от карикатури, с които художникът участва в изложбата. Учуден съм, но ми е приятно! - сподели известният майстор на карикатурата и театралния плакат, на анимацията, непосредствено преди да му бъде връчена наградата.

Стефан Десподов е роден през 1950 г. Завършва специалност “Плакат” в Националната художествена академия. Работи илюстрация, плакат, рисунка и живопис. Автор е на три анимационни филма. Участва в над 200 изложби в различни страни. Има 11 самостоятелни изложби. Носител е на повече от 50 награди.

През миналата година по случай 60-годишнината на художника в Народния театър “Иван Вазов” бе открита неговата изложба “Театрални плакати”, в която бяха показани 50 плакатни творби от последните 20 години. Сред тях са плакати към пиесите “Сако от велур”, “Тартюф”, към драми на Шекспир, Бекет, Ибсен и др.

Дело на художника е и поредицата от карикатурни шаржове, озаглавена “Лица”, в която са включени портрети на известни личности.

По време на откриването на 36-ата Национална карикатурна изложба бяха връчени и останалите отличия. Наградата на Съюза на българските художници - сатирична пластика от Ишхан Нигохосян- бе присъдена на пловдивския художник Ирен Трендафилов.

Отличието на секция “Карикатура” към СБХ бе връчено на известния карикатурист и бивш колега от ДУМА и в. “Пардон” - Ивайло Цветков.

Велин Андреев получи наградата на Георги Чалъков за еротична рисунка “Чалъчето”.

Карикатурата на Стефан Десподов “Цензура 2010”, получила наградата на ДУМА заедно с цикъла карикатури, с които той участва в изложбата

Призът на Столична община на името на Доньо Донев отиде при Йовчо Савов.

На Христо Комарницки бе дадена наградата на Дома на хумора и сатирата в Габрово.

Наградата на в. “Класа” взе Иван Веселинов, а на новото списание “Анти” - Чавдар Николов.

Класик ФМ радио пусна интернет портал

Единственият по рода си информационен портал за класическа музика у нас вече е на разположение на феновете на този жанр, научи ДУМА от Ина Маркова от Би Ти Ви медия груп. От вчера сайтът на Класик ФМ радио www.classicfmsofia.com е с изцяло обновено съдържание и визия и всекидневно ще предлага на потребителите много актуална информация за интересни събития от света на класическата музика в страната и чужбина, интервюта, видеоматериали, любопитни новини и богата фотогалерия от концерти на Класик ФМ оркестър. Както и досега, феновете на единственото радио за класическа музика в България могат да го слушат онлайн на www.classicfmsofia.com.

Приятели се сбогуват с Анатоли Алексиев в „Околийската къща”

Николая ИВАНОВА

Над 30 художници от страната участваха в деветото издание на изложбата “Приятели” в Дупница. Приятелите казаха последно “сбогом” на художника Анатоли Алексиев, който почина в края на 2010 г. Идеята за изложба “Приятели” хрумва преди 9 години на група художници от Дупница, които са приятели от ученическите години. Днес с гордост те могат да кажат, че идеята им не само се е реализирала, но е успяла да просъществува във времето. В галерия “Околийска къща” са подредени творби от редица автори, сред които Ивайло Попов, Андрей Севдин, Бистра Златарова, Петър Даскалов, Анна Покровнишка, Явор Виделов, Николай Табаков, Калин Балев, Димитър Таушански, Десислава Анакиева и други. В памет на големия художник Анатоли Алексиев в малката зала в галерията са подредени негови дърворезби и живописни картини. На видеостена беше излъчена презентация на неговото творчество, изготвена лично от художника и предоставена на Андрей Севдин при последната му среща с него.

„Българска книжница” с 300 заглавия за десет години

“Българска книжница” стана на десет години, съобщи за ДУМА управителят на издателството - поетът Трендафил Василев. За този период издателството намира своето място в общата книгоиздателска дейност в страната, разви се и се утвърди. “БК” стана известна и уважавана марка. В основата на успеха са всекидневен труд, професионализъм, безусловно уважение към авторите, отбелязват от издателството.

За десет години “Българска книжница” е дала живот на триста заглавия. Това са книги от съвременната художествена литература, история, народопсихология, изкуство, общество, икономика, природа. Застъпени са произведения от всички жанрове - проза, поезия, есеистика, документалистика, мемоаристика. Над една трета от издадените заглавия са на членове на Съюза на българските писатели.

Гордост за издателството са публикувани книги от забележителни български творци като Петър Динеков, Николай Христозов, Иван Динков, Евтим Евтимов, Борислав Геронтиев, Анастас Стоянов, Ана Александрова, Благовеста Касабова, Григор Чернев.

Подчертан читателски интерес предизвикаха и книгите “Размисли върху българската литература и култура” от акад. Петър Динеков, “Страници за Александър Паскалев” от Йордан Нанчев, “Можем ли да живеем по-дълго?” от проф. Чудомир Мерджанов, “Военното разузнаване на България и Студената война” от генерал-полковник от запаса Васил Зикулов, монографиите за градовете Куклен, Стамболийски, Петрич.

Оценките на специалисти са, че изданията на “БК” са добре оформени художествено, качествено отпечатани, привличат вниманието и интереса на читатели. Продукцията на издателството се разпространява из цялата страна, част от тиражите на някои заглавия се изпращат на българи в чужбина, разказа за ДУМА Трендафил Василев.

www.duma.bg

кратки

Конкурс търси млади разказвачи

Започна Националният конкурс за къс разказ “Рашко Сугарев”, съобщиха от Националния дарителски фонд “13 века България”. Конкурсът е за разказ на млади автори до 35 години, публикуван в пресата или в книга през 2010 г. Досега през 14-те поредни години са отличавани вече известни имена като Ангел Игов, Борис Минков, Георги Господинов, Йорданка Благоева, Алек Попов, Стоил Рошкев, Момчил Николов, Силвия Томова и др. Наградите се връчват на тържествена церемония на Световния ден на книгата - 23 април. Творбите трябва да се изпращат в два екземпляра, къде и кога са публикувани, с кратка автобиография и телефон за връзка, на адрес: София 1421, кв. “Лозенец”, пл. “Проф. Васил Геров” 1, Национален дарителски фонд “13 века България”. За конкурса “Рашко Сугарев”. Крайният срок е 10 април.

Книжовна премиера

Посрещане на Новата година на Заека и изпращане на онази част от нас, която ще търсим занапред безуспешно с Йордан-Ефтимовата книга “Тук лежи заекът” организира издателство “Сиела”. Асистенция - Борис Сергинов и Юри Лазаров. Разговорът около сборника с некрологи и пътеписи на Йордан Ефтимов започва в 18 ч. и 18 мин. тази вечер в столичния клуб “Steppenwolf” на бул. “Васил Левски” 150, научи ДУМА от Елица Пенова.

Връчват „Златен век” за три народни читалища

Среща на министъра на културата Вежди Рашидов с ръководството на Съюза на народните читалища ще се състои днес от 11 ч. в МК. На нея ще присъства и проф. Стоян Денчев, председател на Съюза на народните читалища. Срещата е посветена на предстоящото честване на стогодишния юбилей на СНЧ. Предвижда се създаване на общонационален организационен комитет като обществена структура, който да организира и координира националната програма “100 години Съюз на народните читалища”. Министър Рашидов ще отличи с почетни грамоти и с наградата на Министерството на културата “Златен век” народни средища - учредители на Съюза на народните читалища (НЧ “Зора 1860”, Сливен; НЧ “Виделина 1862”, Пазарджик; НЧ “Развитие 1870”, Севлиево).

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Американският актьор Адам Сандлър получи вчера своята звезда в Алеята на славата в Холивуд

Цъфна най-голямата орхидея в света

Бразилският институт за околната среда (Ibama) съобщи, че най-голямата орхидея в света, висока 2,5 метра, и чиито стъбла достигат до 3 метра, е цъфнала в известния Национален ботанически парк в страната.

Родината на Grammatophyllum speciosum е Малайзия, но в Ibama цветето бе засадено преди 5 години. То има 19 ствола, върху които са цъфтели 400 цвята, затова е получило титлата "Най-голямата орхидея в света".

Растението много добре се е адаптирало към климата на бразилската столица, доста по-сух, отколкото в родината му, уточни биологът Лу Менезес, директор на парка. Експертите му вече работят върху нов хибрид, кръстоска между Grammatophyllum и Cyrtopodium brandonianum - вид, типичен за бразилските тропични гори.

Гласуваме за любим филм на българите

Десетте финалисти ще бъдат прожектирани в Дома на киното от 25 февруари до 3 март

Инициативата "Десетилетие на българското кино" продължава своя път напред към определянето на любимия филм на нашенците. Следващият етап ще излъчи победителя сред 10-те най-харесвани родни кинотворби.

Гласуване, проведено в рамките на няколко месеца, определи почетната десетка, в която влязоха: "Източни пиеси" на Камен Калев (с рейтинг 8.78), "Писмо до Америка" на Иглика Трифонова (8.69), "Козелът" на Георги Дюлгеров (8.69), "Светът е голям и спасение дебне отвсякъде" на Стефан Командарев (8.67), "Дзифт" на Явор Гърдев (8.24), "Подгряване на вчерашния обед" на Костадин Бонев (8), "Мила от Марс" на Зорница София (7.77), "Емигранти" на Людмил Тодоров и Ивайло Христов (7.33), "Откраднати очи" на Радослав Спасов (7.17), "Опашката на дявола" на Димитър Петков (7).

"Източни пиеси" на Камен Калев досега получи най-висок рейтинг при гласуването

Десетте творби, финалисти от програмата "Десетилетие на българското кино", ще бъдат прожектирани в Дома на киното в седмицата, непосредствено преди откриването на 15-ия юбилеен "София филм фест" - от 25 февруари до 3 март. Зрителите ще имат възможност да гласуват отново за избор на любимия си филм от изминалото десетилетие, който ще бъде показан на специална прожекция в края на март в Дома на киното. Вотът ще се осъществява на сайта www.siff.bg от 25 февруари.

Инициативата е съорганизирана от "Арт фест", Националния филмов център и програма "Култура" на Столичната община.

Вицът

- Изкарвам толкова, че мога да издържам три жени като теб!

- Чудесно! В такъв случай с нас ще живеят моята майка и баба...

БОЯН БОТЙОВ, историк, председател на фондация „Христо Ботев", потомък на големия български поет и революционер
ДАНАИЛ МИЛУШЕВ, волейболист
КАЛИН ДИМИТРОВ, учредител на клуба „Приятели на ДУМА" в Силистра
МИТХАТ МЕХМЕД, член на Държавната комисия по сигурността на информацията
ХРИСТО БОНЕВ-ЗУМА, футболна легенда
ХРИСТО ЧЕРНЯЕВ, поет

Църковен календар

3

Св. праведни Симеон Богоприемец и пророчица Анна

В Йерусалим живеел благочестив старец на име Симеон. Той с вяра очаквал идването на Месията, защото му било обещано от Светия Дух, че няма да умре, докато не види Христа Господен. Симеон влязъл в храма, когато донесли Иисуса, и Го взел на ръце, и изрекъл пророческите думи.

Освен св. Симеон, още и пророчица Анна познала в Младенеца Иисус обещания Месия – Христос. Като Го видяла, тя започнала да слави Бога и да говори за Младенеца на всички.

„Тролите" подписаха договор с MTV

Българската рок група "Тролите" с успешното посредничество на компанията "Attack Media Group" (AMG) подписа договор с MTV за правото на ползване на петте парчета от албума "Drummers in the sky". Музиката ще звучи в продукции, създадени от медията. "Силно впечатлени сме от факта, че в България има творци, които правят толкова добър и силен рок. За нас "Тролите" съчетават онзи саунд, който ни караше да потръпваме, когато слушахме "Лед цепелин", Джанис Джоплин, "Пинк флойд" и "Кинг Кримсън". Българите са развили уникален стил и го представят с магия и ентусиазъм. Очакваме с нетърпение съвместните ни успехи", сподели Марк С. Бери от "AMG".

10 МИН. И 10 СЕК. ЗА ИЗКАЧВАНЕ НА ЕМПАЙЪР СТЕЙТ БИЛДИНГ

26-годишният студент по икономика от Щутгарт превзе 1576-те стъпала от фоайето до наблюдателната площадка на 86-ия етаж на Емпайър стейт билдинг за 10 мин. и 10 сек., съобщиха организаторите. Германецът Томас Долд спечели за шести пореден път ежегодното състезание за изкачване на най-високия небостъргач в Ню Йорк. Първата жена, която стигна до върха на сградата, е 24-годишната австралийка Алис МакНамара, която се справи със задачата за 13 мин. и 3 сек. Самото стълбище, без прозорци и боядисано в оловносиво, е голямо препятствие за тичащите, които трябва да си пробиват път с лакти сред останалите участници, за да изкачат стъпалата и да стигнат до победата.

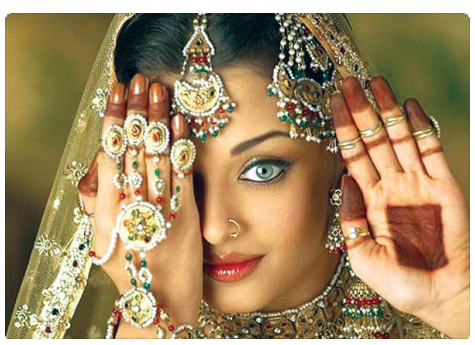
Петльовден в Девня с вино и пита

Самодейците от НЧ "Съзнание", кв. "Повеляново", Девня, не пропуснаха да отбележат вчерашния Петльовден, който всяка година е традиция при тях. Те се погрижиха за приготвянето на петела, като на трапезата, прикадена за здраве от отец Никифор, не липсваше голяма девненска пита, както и хубаво червено девненско вино. Празникът Петльовден отбелязва спасението, оцеляването и съхранението на мъжката сила.

Виртуални съпруги са хит в Индия

Индийските ергени, мечтаещи да вкусят от семейния живот, вече имат възможност да се регистрират за виртуална съпруга в сайт, който представя поглед към променящото се съвременно общество, коментира АФП. На biwitohaisi.com (идеална съпруга) участниците избират сред 4 различни типа жени, след което получават автоматични съобщения на телефона си от своята виртуална половинка. Така желаещите може да се спрат на любяща 23-годишна жена, държаща на семейните ценности, доминираща 25-годишна домакиня, 21-годишна секретарка в международна компания, обичаща шопинга и сапунените опери, и амбициозна 26-годишна банкерка с вкус към новите технологии.

Щастливият брак удължава живота с 15 години

Проучвания, проведени от експерти от университета в Кардиф в 7 големи европейски държави, показват, че успешният брак увеличава продължителността на живота поне с 10-15 години. Едно добро семейство се опитва да се храни здравословно, посвещава се в грижи за другия и се стреми към хармония и разбирателство. Освен това бракът оказва положително влияние на психиката на нежния пол, а мъжете дарява с физическа издръжливост. Щастливите съпрузи са по-малко застрашени да развият сериозно заболяване, защото имат по-високи защитни функции. Добрата комуникация между двамата партньори учи мъжете и жените да предотвратяват конфликти, което им помага и в работата.

Крадец оцеля след токов удар от 23 000 волта

Неуспешен опит за кражба на медни кабели от електрическа подстанция в италианския град Милано едва не доведе до смъртен случай, след като босненец получи токов удар от 23 000 волта, съобщи уебсайтът на "Ла Република". 49-годишният мъж без установено местожителство разбил желязната врата с лост и започнал с отверка да сваля кабелите. През един от тях протичало напрежение от 23 000 волта и мъжът поел страхотен токов удар. Въпреки силните изгаряния и получения шок босненецът успял самостоятелно да се добере до мястото, където обикновено нощувал - изоставена сграда в близост до подстанцията. Там бил открит от полицаи, които извикали лекари. След като бил закаран в болница, станало ясно, че животът на крадеца е вън от опасност.

Екран

Милчо Манчевски пристига на „София филм фест“

Световноизвестният македонски режисьор ще представи у нас най-новия си филм „Майки” веднага след Берлинале

На 15-ия “София филм фест” (4-13-20 март) се очакват над 200 чуждестранни гости. Част от тях ще дойдат специално за 8-ото издание на програмата “София мийтингс”, което по традиция ще събере европейския елит във филмовата индустрия, съобщи директорът на фестивала Стефан Китанов. Проектите за първи, втори и трети игрални филми ще бъдат представени публично пред аудитория от ръководители на фондове, продуценти, дистрибутори, представители на институции, журналисти. Световна премиера на фестивала ще има албанският филм “Балкан базар” на режисьора Едмонд Будина. Той бе представен като проект на “София мийтингс” през 2009-а и ще бъде включен в Балканския конкурс СФФ. В Балканската програма са едни от най-важните филми, произведени в региона през последната година. Сред тях са сръбските “Жената със счупения нос” на Сърджан Колевич (носител на наградата на “София мийтингс” за 2007 г.) и “Бял, бял свят” на Олег Новкович.

Известният македонски режисьор ще представи лично най-новия си филм “Майки”, копродукция на Македония, България и Франция (копродуцент от българска страна е “Елемент филмс” - Методи Петриков, с подкрепата на Националния филмов център), научи ДУМА от Светлана Дамянова. 52-годишният режисьор, завършил кино и фотография в университета на Южен Илинойс, САЩ, пристига у нас веднага след участието на “Майки” в програмата “Панорама” на Берлинския кинофестивал.

Милчо Манчевски е роден през 1959 г. в Скопие. Утвърждава се като фотограф и автор на експериментални филми, както и на награждавани музикални клипове за световни имена в музиката като “Арестед дивелъпмънт”. В момента живее в Ню Йорк и преподава режисура във Факултета за изкуства, кино и телевизия към Нюйоркския университет.

Кадри от най-новия филм на Милчо Манчевски “Майки”

Манчевски прави световен пробив с игралния си дебют “Преди дъжда” (1994) - отличен с над 30 международни награди, сред които “Златен лъв” от Венеция (1994) и номинация за “Оскар” (1995) за най-добър чуждоезичен филм. Публиката на “София филм фест” познава и другите му филми - “Прах” (2001) и “Сенки” (2007, номинация за “Оскар” за най-добър чуждоезичен филм), също копродукция с България. При предишното си гостуване преди три години режисьорът даде специално интервю за читателите на ДУМА.

“Майки” (2010) е четвъртият филм на Милчо Манчевски и е македонският кандидат за номинациите за “Оскар” за чуждоезичен филм. Кинотворбата представлява “болезнено красив и истински портрет” на онези безразлични и нехаещи към родителите си задължения майки, чиито деца харчат безразборно и обвиняват невинни хора в сексуални престъпления. Във филма става дума за общество, в което стари хора умират изоставени, а възрастни жени са жертва на сериен убиец, който се оказва техен съсед. Всички тези истории се основават на реалността. Фактите заплитат интрига, в която измислицата се превръща в истински документален разказ, провокиращ към дълбок и полемичен размисъл.

“Майки” е експериментален по своя формат филм. Той разказва три истории: две деветгодишни момичета съобщават в полицията за екхибиционист, когото дори не са виждали; трима кинорежисьори срещат единствените жители на безлюдно село - възрастни брат и сестра, които не си говорят от 16 години; чистачки са намерени изнасилени и удушени в малък град. По начина, по който трите истории са представени заедно във филма, той експериментира с възприятието на публиката. “В действителност “Майки” ни кара да съпреживеем проблемите, които кинотворбата поставя, вместо да разсъждаваме над тях. Съществуват допирни точки, които обединяват трите истории и това са майките и майчинството, престъплението и наказанието”, коментира продуцентът на филма Кристина Калас.

Според самия Манчевски “и трите истории съдържат в себе си истина, отразена в криво огледало. Научавайки нещо, покъсно може да осъзнаем, че истината е била другаде. Колкото повече навлизаме в истината, толкова по-маловажно е какви са фактите, и все по-значимо е каква точно се оказва емоционалната истина на човека срещу теб. Фактите не могат да се пренебрегнат, но в края на краищата любовта и страданието се оказват много по-важни”.

Режисьорът също споделя, че е уморен от филмите, които разказват истории по тривиален начин, защото те изоставят от литературата, изкуството и музиката, когато става въпрос за новаторство - и то само защото се предполага, че публиката няма да ги разбере! “Има публика за “Титаник”, както и за провокиращи, иновативни кинотворби”, смята Манчевски.

Световната премиера на “Майки” беше на кинофестивала в Торонто. Филмът е избран за участие в “Панорама” - една от най-авторитетните секции в официалната програма на Берлинския филмов фестивал; официалната прожекция е на 16 февруари.

Снимка от САЙТА НА МУЗИКАНТКАТА

Миленита изпълнява главната роля в дебютния филм на Димитър Коцев-Шошо “Лора от сутрин до вечер”

Българското игрално кино ще представи всички завършени продукции след март 2010 г. За първи път пред публика ще бъде показан дебютният филм на Димитър Коцев-Шошо “Лора от сутрин до вечер” по едноименния роман на режисьора. В главната роля е чаровната Милена Николова, известна повече с името Миленита, обединяващо музикантка, композиторка, текстописка и певица в едно удивително цяло.

Справочник

3

От стр. 12

1882 - В ТУТРАКАН СЕ РАЖДА ДОБРИ НЕМИРОВ, ПИСАТЕЛ (умира 1945 г.). Истинското му име е Добри Харалампиев Зарафов. През 1914 г. издава първата си книга “Разкази”, с която печели славата на талантлив белетрист. Пише военни разкази. Посланик на българската култура в поробена Добруджа. Преживяванията си описва в пътеписните разкази от цикъла “След свободата”.

1883 - В ПАНАГЮРИЩЕ СЕ РАЖДА СТОЯН ДРИНОВ, ПОЕТ (умира 1922 г.). Племенник на Марин Дринов. Сътрудничил е на списания “Веселушка”, “Детска радост”, “Другарче” и “Светулка”. Издал е няколко книги - “Кукувица кука”, “Весели случки”, “Изворче” и др. Български композитори са съчинили песни по 30 негови стихотворения. Градската библиотека в Панагюрище носи неговото име от 1995 г.

1957 - ОТКРИТ Е ПРИЧИНИТЕЛ НА РАКА В ТЮТЮНЕВИЯ ДИМ. Автор на откритието е френският химик от виетнамски произход Нгуен Бу Хои.

Спешни телефони

Единен номер за спешни повиквания
Телефон: 112
ВиК - Повреди
Телефон: 02/ 812 21 21; 02/ 920 68 71
Топлофикация - Аварийна служба
Телефон: 0 700 17 122;02/ 951 51 96; 02/ 951 52 58
Електроразпределение - аварийна служба
Телефон: 07001 00 10; 02/ 847 01 61; 02/ 847 01 62; 02/ 847 01 63; 02/ 847 01 64;
Гражданска защита Телефон: 0800 20112
Гореща линия за жертви на насилие
Телефон: 02/ 981 76 86
КАТ - Автопроизшествия Телефон: 165; 02/ 982 49 01
МВР - София Телефон: 166, 02/ 987 77 77

ВЪЗПОМИНАНИЕ

Изминаха 19 години без

КОЛЬО НАКОВ КОЛЕВ

1920-1992 г.

Поклон пред светлата му памет!

От семейството

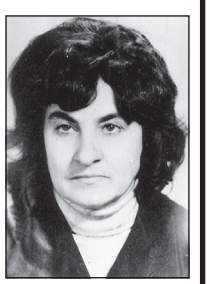
ВЪЗПОМИНАНИЕ

Три години без скъпата ни и мила съпруга майка и баба

ИВАНКА ГОЧЕВА ВЪЛЧЕВА

Живеем с обичта, мъката и болката по теб! Поклон пред светлата ти памет!

От близките

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 3.02.2011 година се навършват две години от смъртта на милата ни грижовна съпруга, майка и баба

АТАНАСКА ИВАНОВА МИТЕВА

25.06.1925 - 3.02.2009
родена в гр. Бяла Слатина

Времето минава, но мъката по теб остава! Помним те! Обичаме те! Ще останеш завинаги в сърцата ни!

От съпруг, дъщери, внуци и внучки

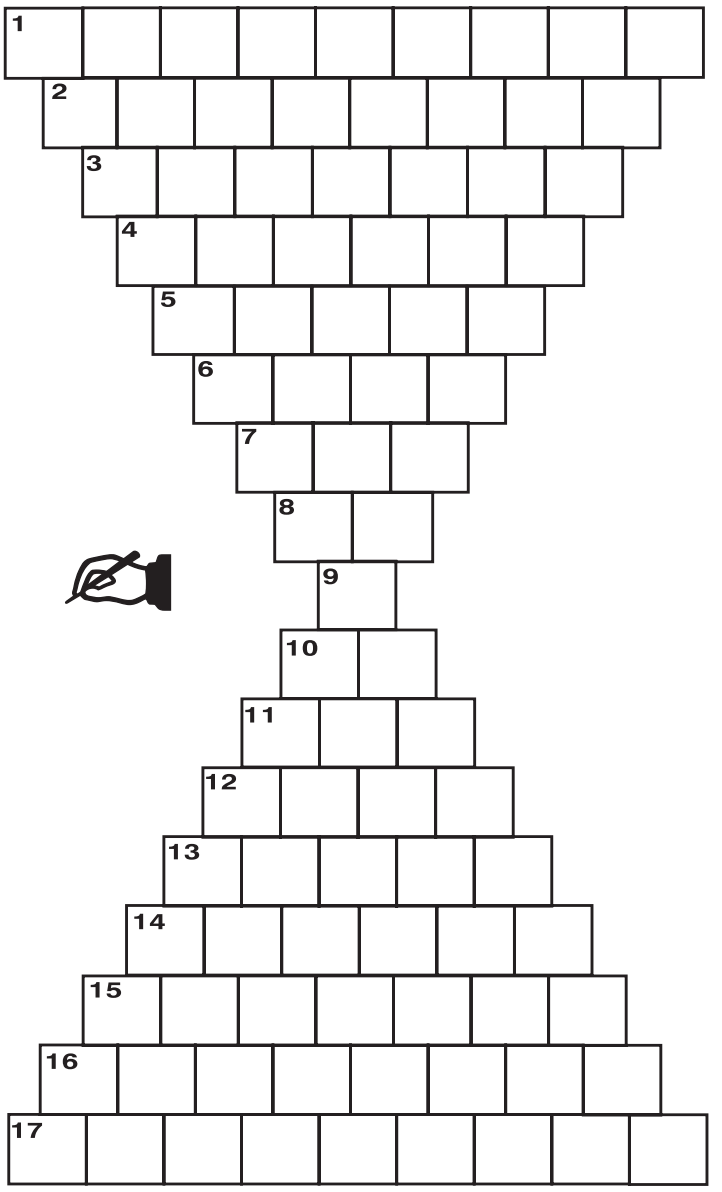
Губивреме

СКАНДИ

ПРИЗНАНИЕ
НАШ ГРАД
ЗАВИВАНЕ, ОМОТАВАНЕ
ОПЕРА ОТ Г. ДОНИЦЕТИ
БАЙРАКТАР
СТРЪВ ЗА РИБОЛОВ
ПОМЕЩЕНИЯ ЗА ДОБИТЪК
ВАРОВИТА СКАЛА
СТРЕЛБИЩЕ
ТУРСКИ ТИТЛИ
ГРУПА ИНДИАНСКИ ПЛЕМЕНА
ОВЧАРСКА ПРЪЧКА
АВТОРИ НА МУЛТФИЛМИ
БИВШ ДИРЕКТОР НА БНТ
БЪЛГАРСКИ СКУЛПТОР
НАШ ПОПЕВЕЦ
ВЕНЕЦУЕЛСКИ ФУТБОЛИСТ В "ХЕТАФЕ" /ИСП./
РИБАРСКА МРЕЖА
РАСТЕНИЕ СТОЛЕТНИК
СЪСТАВКА НА НЯКОИ ФЕРМЕНТИ
ЕНЦИКЛОПЕДИЯ НА САЩ
ДАТСКА ФУТБОЛНА ЛЕГЕНДА
ДРЕХА БЕЗ РЪКАВИ
СЕЛО КРАЙ ГАБРОВО
СЛОВЕНСКИ ФУТБОЛЕН СЪДИЯ
ИМЕНАТА НА НАШ КИНООПЕРАТОР-"КОГАТО ГРЪМ УДАРИ"
НАПОИТЕЛНА ВАДА
ПОЧТИТЕЛЕН ПОКЛОН
НАПЪН, НАПРЕЖЕНИЕ
ДЪЩЕРЯ НА ТАНТАЛ /ГРЪЦ.МИТ./
СЕЛО ВЪВ ВИДИНСКО
РЕКА В ЛАОС
ИМЕНАТА НА ЕДИН ОТ ДОАЙЕНИТЕ НА БЪЛГ. ДИПЛОМАЦИЯ
БИВШ ПОСЛАНИК НА ХОЛАНДИЯ У НАС
ПОДТИК
СЪСТАВКИ НА ОРГАНИЗМА
ГРАД В ТАИТИ
ОТРИЦАНИЕ
СТАБИЛИЗАЦИОННО УСТРОЙСТВО
ШВЕЙЦАРСКИ ДРАМАТУРГ
КОРЕННИ ЖИТЕЛИ
РЕКА В БАСЕЙНА НА ОКА
ПРЕЛЕТНА ПТИЦА
ИНДОНЕЗИЙСКИ ОСТРОВ
БЪЛГАРСКИ ПИСАТЕЛ-"ИЛИНДЕН"
ВИД ЗЕЛЕНЧУК
ИТАЛИАНСКИ ПОЗДРАВ
ТВЪРДО ВЕЩЕСТВО ЗА СТЪРЖЕНЕ ЧРЕЗ ТРИЕНЕ
СТОМАНОДОБИВНА КОМПАНИЯ В ПЕРУ
ГЕРОЙ В ЕДНОИМ. ФРЕНСКИ КРИМИСЕРИАЛ
ЧЕШКА СИСТЕМА ЗА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ИНСТАЛАЦИИ В ДОМА
СТИХОТВОРНИ СЪЗВУЧИЯ
ГРАД В ГВАТЕМАЛА
НАСИП ЗА ИЗКАЧВАНЕ НА ТЕХНИКА
СТАРИ БЪЛГАРСКИ РАДИОАПАРАТИ
ПРОСТУДНО ЗАБОЛЯВАНЕ
РУСКИ ПРИДВОРЕН ПЕВЕЦ
АМЕРИКАНСКИ СЕРИАЛ
ТЪРСАЧИ НА СЪКРОВИЩА
ПЕРНИК-ВЪРХУ АВТОМОБИЛНИТЕ ТАБЕЛИ
ЖИВОТНО, ПЛЕТЯЩО МРЕКА
КАРТИ ЗА ИГРА
СТАРИ НЕМСКИ МОТОЦИКЛЕТИ
АНГЛИЙСКА МЯРКА ЗА ДЪЛЖИНА
НЕМСКИ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР
ГИГАНТСКА ЖАБА
ЖИТЕЛ НА АЗЪРБАЙДЖАН
ДВИЖЕНИЕ НА КОЛА С ИЗКЛЮЧЕН ДВИГАТЕЛ
ЖИТЕЛКА НА ЕДНОИМ. ПРОВИНЦИЯ В ИСПАНИЯ
БЪРЗ ТАНЦ
ЧАСТИ ОТ КИНОЛЕНТА

РЕЧНИК: Аденин, Апарел, Арк, Киевци, Ниоба, Таапуна.

ПЯСЪЧЕН ЧАСОВНИК

Всяка следваща дума се получава като до №9 се изважда, а след него се прибавя по една буква от предходната дума:

1. Българска фирма за търговия с дрехи - втора употреба. 2. Полски геодезист и картограф. 3. Украински езиковед. 4. Гласни звуци. 5.Трап със застояла вода. 6. Превозно средство. 7. Прав път. 8. Част от каруца. 9. Героиня в едноименен роман от П. Реаж. 10. Гръцка буква. 11. Твърд израстък на животинска глава. 12. Заедно растящи дървета. 13. Главна градска улица. 14. Човекоподобна маймуна. 15. Руски живописец. 16. Специалист по радиология.17. Лекар по болестите на сърцето.

РЕЧНИК: "Каличкова", Ковалик, Лагорио.

ВИЗИТКИ

Чрез разместване на буквите открийте търсените термини в имената на:

1. АХИЛ В. МАРИНКОВ -
професия, местожителство, любим спорт ?

2. КАТИНА АН. МАРТИНОВА -
роден град, какъв автомобил притежава и на какъв инструмент свири ?

3. ПЕНКО ВЕЛИКОВ ЛИСОВ -
офицерски чин и месторождение ?

МАГИЧЕСКИ КУБ

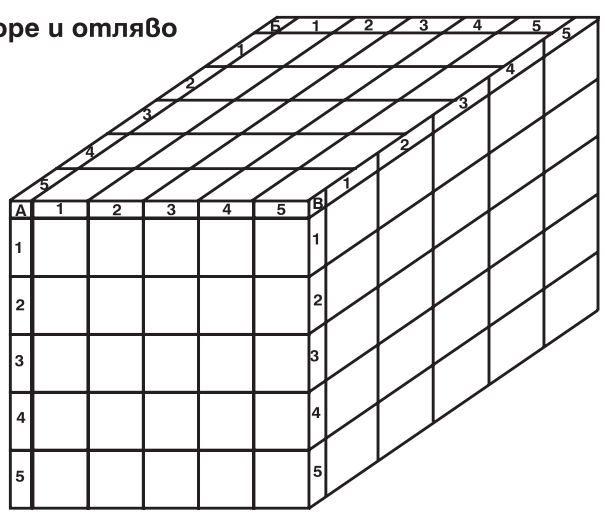
Думите се четат и обратно: отдолу нагоре и отляво надясно със същото или друго значение.

ВОДОРАВНО И ОТВЕСНО:

А. 1. Героиня в едноименен роман от Емил Зола. 2. Вулкан в Източна Африка. 3. Похлупак. 4. Спътник на Юпитер. 5. Стадион в Щутгарт.

Б. 1. Испански конкистадор. 2. Висока чаша за бира. 3. Град в Нигерия. 4. Машинен елемент. 5. Френска киноартистка.

В. 1. Поредно число. 2. Връх в Колумбия. 3. Госпожа. 4. Древногръцка муза на любовната поезия. 5. Френски политолог.

РЕЧНИК: Агага, Алари, Арале, Елара.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: КОМШИЯ - ПЕРУНИКА - СИИ - НРАВИ - ТРУД - Б.Т.Р. - АКОЛА - КРАЛЕ - ГЛОБА - АМАНАТ - ОСТРАВА - ОБЕЦИ - ИРИНА - КОСТИ - ПО - КРАВИ - КУЛИ - ТРАД - АКА - РАЛИТА - ИЗА - АКТ - КОМАТ - РИГА - КУРАТ - КЕНАРИ - СВИРКИ - АБАНОС - ПОЛША - ЕНДЕ - ПА - АПАШИ - ВЛАГА - ПЕН - ЕПЕ - БЛАТО - ХАСЕ - АСО - КАЙСА - МАРТ - КОНГО - КИАНИД - МИЛИНКА - ПИКНИЦИ - АЛЕИ - ДИОР - КИР - МАСИВ - БАРТОК - ДЕ - ВАМ - КАРНОБАТ - ПОЛИЦАЙКА - ИЛИЦИ.

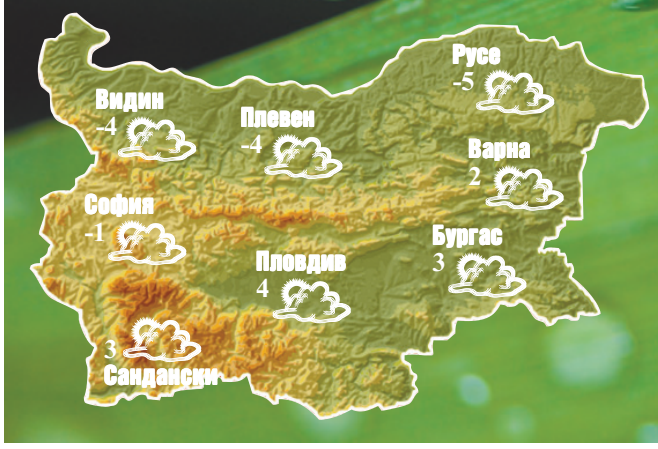
ОТВЕСНО: ГОСТ - СИРАКОВ - ПЕСНИ - АВО - МИР - ТРАКТ - ИПАПО - ЛА САЛ - УШИ - ГРИВА - КРОШЕ - КИЛИМИ - АЛАНИ - КУКЛИ - КОНЕВЯНКОВА - РОРИШ - БАНКИ - КА - РОБА - КАМА - АВЛИГА - БАЙ - АПАЛА - КУЛАТА - ЛАСО - ДАРК - ЕВА - ООЛИТ - БЕАТА - ПИРНА - ТРИ - АБСИТ - КАНГО - КИОТО - КМЕТ - АРЕНДА - МИКРОБИ - АНТРАЦИТ - ИНОЕ - ХААН - КАЛ - ИРАНИ - РИГАС - ПАРНИК - ТИ - СКУЛА - ПАЗАР - ПЕСТИЦИД - АДЕТ - ОДА - ИМАНЕ - ДИРЕЦИ.

СТОЯН СТОЯНОВ

ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ВРЕМЕТО

Мъгливото време в по-голямата част от поречието на Дунав ще се задържи. Подобрение на видимостта ще има в следобедните часове, когато и ниската облачност ще се разкъса. Но там дневните температури ще остават под нулата - най-ниски в районите с по-трайна мъгла, главно в западната и централната част на Дунавската равнина - до минус 3, минус 5°. Над Южна България ще има разкъсана предимно висока и средна облачност, в отделни райони намаляваща и до слънчево. В Източна България ще се появи слаб север-североизточен вятър и с него в страната ще проникне по-студен въздух. Максимални температури между 0 и 5°, в крайните югозападни до 8-9°, в София - около минус 1°. Над планинските масиви от Южна България ще има временни увеличения на облачността. Над останалите планини ще се задържи предимно слънчево. Постепенно вятърът ще се ориентира от североизток и ще се усили. С него през втората половина от деня ще нахлува студен въздух. Максималната температура на 1200 метра ще бъде около 0°, на 2000 метра - около минус 6°. По Черноморието ще се появи север-североизточен вятър. Ще има значителна облачност. Дневните температури на въздуха ще са между 1 и 4°.

Изгледи за

4 максимални **-5°/4°**

5 максимални **-4°/5°**

В петък вятърът ще се ориентира от запад-северозапад и временно ще се усили, в Дунавската равнина и в източните райони ще е до умерен. Мъглите ще се вдигнат, над по-голямата част от страната ще преобладава слънчево време. През почивните дни и в началото на следващата седмица ще духа слаб до умерен вятър със западна компонента и температурите ще се повишават.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008” ЕООД
Николай Малинов

Русия и България — Монд дипломатик — СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Главен редактор **Ивелин Николов**

Първи зам. главен редактор **Юрий Борисов** yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев** ggeorgiev@duma.bg **Таня Джаджева** tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе” 113 А, Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Искра Милева - 251; Христо Христов; Ралица Николова - 230

ИКОНОМИКА: **Мая Калпачка - Йовановска** - 246; Иван Аладжов - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - 219; Алберт Аврамов - 220; Калина Йотова - 220; Петър Бочуков - 219

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - 240; Альона Нейкова - 239; Надежда Ушева - 240

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - 238; Васил Попов - 248; Ина Михайлова - 214; Лилия Томова - 232; Милена Николова - 247; Наталия Гергова - 247

ЧЕТИВО: **Пегас: Борис Данков** - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Булевард:** Гергана Алексова; **Пардон:** Чавдар Шинов

СПОРТ: **Владимир Николов** - 245, Марин Милашки - 245; Таньо Василев

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226
СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250
ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207
PR: Велислава Хубавий - 201
РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Георги Томов - 221, факс -975-26-04; e-mail - **reklama@duma.bg**, **Кореспондент в САЩ:** Ивайло Йолов, e-mail: **mediabg2002@yahoo.com**; **Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК “Родина” АД - 1784 София, бул “Цариградско шосе” 113а Номератор - 9752; **Дистрибутори**: **ОБВ „Разпространение“ ЕООД** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, - 208, 203; Катерина Димитрова: **abonament@duma.bg**
КАСА - 97-05-249
НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg**;
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ХОНОРАРИ НА ВЪНШНИ АВТОРИ СЕ ИЗПЛАЩАТ ВСЯКА СРЯДА ОТ 14 ДО 16 ЧАСА

1 БНТ

06.30 Денят започва - сутрешен блок
09.00 По света и у нас
09.05 Денят започва с Култура
10.00 По света и у нас
10.15 Жените с Марта Вачкова / токшоу/
11.00 Здраве
12.00 По света и у нас
12.30 Частен случай
12.35 Сен Тропе - тв филм
13.45 Индия - любовна история - тв филм /24 епизод/п/
14.30 Телепазарен прозорец
14.45 Ще дам всичко от себе си - тв филм на Евровизия
15.00 Симба младши на световната купа - аним. филм
15.30 Кино по ноти/п/
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Днес и утре
16.30 Приказки за физиката
17.00 Малки истории
17.15 Дързост и красота - тв филм /2671 епизод/
18.00 По света и у нас
18.20 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.35 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
19.00 Екип 5
19.45 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.45 Индия - любовна история - тв филм /26 епизод/
21.35 Виж БиБиСи. Международен тероризъм след 1945г. - документална поредица
22.30 Икономически новини
23.00 Джаз линия. Мирослава Кацарова

bTV

06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
10.00 „Денят е прекрасен“ - токшоу с водещи Ива Дойчинова и Васко Мавриков
11.00 „Клонинг“ - сериал, еп. 54
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Капризи на съдбата“ - сериал, еп. 88
14.30 „Дявол с ангелско сърце“ - сериал, еп. 93
15.30 „Морска звезда“ - сериал, еп. 83
17.00 „Мечтатели“ - сериал, еп. 148
18.30 „Господари на ефира“ /п./
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Забраненият плод“ - сериал, еп. 58
21.00 „Аламинут“ - комедийно предаване
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Господари на ефира“ - комедийно шоу
00.00 „Мечът на истината“ - сериал, еп. 3
01.00 „Бойна звезда. Галактика“ - сериал, сезон 3, еп. 19

NOVA TELEVISION

06.40 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.15 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.30 „Тайни в рая“ - сериен филм
12.30 „Робинята Изаура“ - сериен филм
13.30 „Мелодията на сърцето“ - сериен филм
15.00 „Ветровете на любовта“ - сериен филм
16.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
16.30 „Истанбулска приказка“ - сериен филм
17.30 „Сделка или не“ - телевизионна игра
18.30 „Забранена любов“ - сериен филм
19.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
20.00 „Стани богат“ - световно тв шоу
21.00 „От местопрестъплението“ - сериен филм, 9 сезон
22.00 Шоуто на Иван & Андрей
23.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
23.30 „Чък“ - сериен филм
00.30 „Островът на съкровищата“ - тв игра
01.45 „Герои“ - сериен филм, 2 сезон
03.00 „Календар“- информационна емисия на НТВ /п/

bTV ACTION

07.00 „Малките титани“ - детски сериал, с. 2, еп. 8, 9
08.00 „Изкуплението на Грейс“ /п./ - сериал, еп. 5
09.00 „Бойни пилоти“ /п./ - сериал, еп. 8
10.00 „В неизвестност“ /п./ - сериал, еп. 7
11.00 „Код. Криминално“ /п./ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
12.00 „Изкуплението на Грейс“ /п./ - сериал, еп. 5
13.00 „Уичблейд“ /п./ - сериал, с. 2, еп. 7
14.00 „Легенда за екзорсиста“ /п./ - Ужаси, 2005 г.
16.00 „Приключенията на Бриско Каунти-младши“ - сериал, с. 1, еп. 9
17.00 „Тайните на окултизма - Магьосниците“ - документална поредица
18.00 „Код. Криминално“ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
19.00 „Къщата на воська“ - Трилър, САЩ, 2005 г.
21.00 „В неизвестност“ - сериал, еп. 8
22.00 „Уичблейд“ - сериал, с. 2, еп. 8
23.00 „Код. Криминално“ /п./ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
00.00 „Приключенията на Бриско Каунти-младши“ /п./ - сериал, с. 1, еп. 9
01.00 „Изкуплението на Грейс“ - сериал, еп. 6

ОВЕН

Стройната ви програма и добра организация ще ви позволят да се справите с многото си ангажименти, имате опит.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Доброто ви разположение на духа и вниманието, с което се отнасяте към всичко интересно за вас, ще направят денят ви успешен.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Запазете добрия тон и ще направите атмосферата по-добра. Позитивното ви отношение към живота ще ви помогне да се справите по-лесно.

22 май - 21 юни

РАК

Обвързването ви с нови отговорности е част от програмата ви, затова и умората не би следвало да ви изненадва. Амбицирани сте.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Ново начало, за някои свързано с работа, за други с творческа изява или бизнес реализация. Пътуванията ще са удачни.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Изтъквайки аргументи в подкрепа на кандидатстването ви за нова работа или по-висока позиция, ще убедите когото трябва.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Енергиите на деня засилват несъвършенствата ни и това се отразява на работата и връзките ни с външния свят. Контролирайте се.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Ако в задълженията ви влиза да се съобразявате и с други хора, не се показвайте нетърпеливи и овладейте желанието си да наставлявате.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Самостоятелните изяви са част от всекидневието ви, но при някои обстоятелства ще съобразите програмата си с партньора или други хора.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Непременно синхронизирайте действията си с ангажиментите на хората, с които сте обвързани. Обстоятелствата ще ви изнервят.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Ако новостите ви създават тревожни мисли, не се притеснявайте. Това е според нагласата ви, но нещата са динамични.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Връзката ви с някого ще се окаже повече от полезна, но нямам предвид семейството. В професионален план ще постигнете напредък.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.9558	1.4170	2.2958	1.5136

Оръжие

Русия започна изпитания на компонентите за собствена ПРО

Ракетната система С-500 ще бъде основата на противоракетната отбрана

Русия започна производството на опитни образци от перспективната система за противоракетна отбрана, част от която вече преминава изпитания на полигона Сари-Шаган в Казахстан. Това, както съобщава РИА „Новости", е заявил командващият космическите войски на Русия Олег Остапенко. За какви именно образци от перспективната руска ПРО става дума, Остапенко не е уточнил. По-рано министърът на отбраната на Русия Анатолий Сердюков, изказвайки се пред Съвета на федерацията, е заявил, че Русия ще започне създаването на собствена система за ПРО. Така той е отговорил на въпрос, какво ще предприеме Русия, ако САЩ нарушат условията на договора за съкращаване на стратегическите настъпателни оръжия - да увеличават броя на ракетите или да създадат собствена ПРО. През юли м.г. главнокомандващият на ВВС на Русия генерал-полковник Александър Зелин заяви, че новата зенитна ракетна система С-500, създавана от концерна "Алмаз-Антей", ще стане основен компонент в противоракетната отбрана на Русия. При това Зелин отбеляза, че руската ПРО ще има твърде малко общо с аналогичната система, създавана в САЩ. Както се очаква, първите комплекси С-500 ще бъдат приети на въоръжение през 2015 г. На 7 декември м.г. президентът на Русия Дмитрий Медведев разпореди да се обединят всички системи на ПВО и ПРО, а също и системите за предупреждения от ракетно нападение под управление на единно стратегическо командване. Отговорни за изпълнението на разпореждането са били назначени министър-председателят на Русия Владимир Путин и Анатолий Сердюков.

По думите на началника на Генщаба на Русия армейски генерал Николай Макаров обединената система ще позволи на страната да получи "чадър", който ще я прикрива от "ударите на балистични ракети, от ракети със среден радиус на действие, от крилати ракети с различно базиране - въздушно, морско, наземно - в това число от пределно малка височина, във всяко време, във всякаква обстановка".

Снимка ©AFP

С-400 "Триумф"

СРОКЪТ НА СЛУЖБА НА „ТОПОЛ-М" ПРОДЪЛЖЕН С ОЩЕ 20 ГОДИНИ

Междуконтиненталната балистична ракета "Топол-М" ще остане на въоръжение в Русия още поне 20 години. Това, както съобщава "Интерфакс", е заявил генералният конструктор, разработил това оръжие, Юрий Соломонов. По думите му гарантираният срок на служба на "Топол-М" ще завърши след няколко години и министерството на отбраната на Русия е планирало продължение на експлоатацията на ракетите.

Ракетните комплекси "Топол-М" са приети на въоръжение през 1997 г. Първоначално срокът на служба на ракетите е бил разчетен за 15 години, а срокът на предшественика на "Топол-М", ракетата "Топол", е бил определен за десет години. "В момента ние увеличихме този срок повече от два пъти", е добавил генералният конструктор. Порано командващият на Ракетните войски със стратегическо назначение (РВСН) генерал-лейтенант Сергей Каракаев заяви, че срокът на служба на "Топол" вече е 24 години. В края на ноември м.г. Каракаев обяви, че РВСН постепенно ще се превъоръжават с моноблоковите подвижни комплекси "Топол-М" на новите мобилни РС-24 "Ярс". При това

Снимка ©AFP

Комплексът "Топол-М"

приемането на въоръжение на ракетите "Топол-М" с шахтово базиране ще продължи. В началото на 2010 г. тогавашният командващ РВСН генерал-лейтенант Андрей Швайченко заяви, че сроковете за превъоръжаване на РС-24 ще зависят от сроковете за експлоатация на вече носещите бойно дежурство ракети. При това РВСН всяка година произвеждат пускове на балистични ракети, част от които в рамките на програмата за продължаване на сроковете за експлоатация. През декември м.г. в рамките на същата програма бяха произведени изпитателни пускове на "Топол", които бяха признати за успешни. През тази година ще бъдат произведени 10 пуска, както в рамките на опитно-конструкторските работи по създаване на нови образци ракетна техника, така и в рамките на програмите за продължаване на сроковете на експлоатация на носещите бойно дежурство ракетни комплекси.

Страница на Желязко ТЕНЧЕВ

Индия отказа да се присъедини към програмата по създаването на изтребителя F-35

При желание Индия може да вземе участие в програмата по разработката на перспективния изтребител Lockheed Martin F-35 Lightning II. Това, както съобщава Defense News, е заявил ръководителят на управлението по закупуване и технологии към министерството на отбраната на САЩ Аштън Картър. САЩ също няма да възразят, ако Индия просто реши да придобие готови изтребители. По думите на Картър по този начин окончателното решение остава на правителството на Индия. Картер също е заявил, че от всички участници в индийския търг за доставка на 126 средни многофункционални изтребителя, американските самолети F-16IN Super Viper и F/A-18E/F са най-добри, както от гледна точка на технологиите, така и заради цената. В индийския търг участват също европейският Typhoon, френският Rafale, шведският JAS 39 Gripen IN и руският МиГ-35. "Най-важният фактор за Индия при вземането на решение ще бъде предаването на технологии и участие в производството", е добавил Картър, като не уточнява, ще бъдат ли предадени на Индия технологии за производството на F-35 в случай, че страната реши да купи такъв изтребител. В началото и в средата на м.г. бе съобщено, че американската компания Lockheed Martin има намерение да предложи на Индия палубна и обикновена версия на F-35. Между другото на 21 декември м.г. Русия и Индия сключиха договор за разработка на чертожно-технически проект за индийски вариант на изтребителя от пето поколение Т-50 (ПАК ФА)- FGFA (Fifth Generation Fighter Aircraft). Сумата по сделката е 295 милиона долара. Проектирането на FGFA ще отнеме 18 месеца. Първият полет на индийския самолет е планиран за 2015 г. ВВС на Индия имат намерение да придобият 250 FGFA за сумата от 25 милиарда долара. САЩ от своя страна искат в близките няколко години значително да увеличат военно-техническото сътрудничество с Индия. На 24 януари т.г. САЩ изключиха от списъка по контрол за военен експорт няколко индийски компании. Така американските компании ще могат свободно да откриват съвместни предприятия с индийски фирми и да обменят технологии. Индия вече придоби от САЩ военно-транспортни самолети С-130J-30 Super Hercules, патрулните P-8I Poseidon, а също планира да купи ракети Harpoon II и транспортните С-17 Globemaster III. Най-голям доставчик на въоръжения за Индия засега остава Русия.

F-35A Lightning II

Снимка JSF.MIL

На 31 януари т.г. високопоставен източник от министерството на отбраната на Индия е заявил пред TNN, че „Индия в момента няма планове нито да вземе участие в програмата за разработката на перспективния американски изтребител Lockheed Martin F-35 Lightning II, нито да закупи тези самолети. Страната не може да си позволи да има на въоръжение два типа изтребители от пето поколение - FGFA и F-35".

Турция ще модернизира пакистански F-16

Турция ще модернизира 45 пакистански изтребители Lockheed Martin F-16 Fighting Falcon. Това, както съобщава пакистанският портал The News, е заявил началникът на щаба на ВВС на Пакистан главният маршал от авиацията Рао Камар Сюлейман. В какво именно ще се заключава модернизацията на изтребителите, Сюлейман не е уточнил. Командващият ВВС на Пакистан е отбелязал също, че през март т.г. Пакистан ще сформира нове ескадрили от изтребители F-16 и JF-17 (FC-1) Thunder. В момента на въоръжение в Пакистан има 21 JF-17 и ще се придобият още девет такива изтребителя. В средата на ноември м.г. бе съобщено, че американската компания Lockheed Martin е предала на Пакистан три нови изтребителя F-16 Block 52. Общо ВВС на страната трябва да получи 18 такива самолета, последните от които ще пристигнат през 2012 г. В момента ВВС на Пакистан осъществяват полети с 96 F-16A/B Block 15, купени от САЩ през 1983 г. По-рано бе съобщено, че Пакистан ще модернизира 45 от тях, а останалите ще бракува. През май м.г. с Lockheed Martin бе сключен договор за провеждане на работи по подобряване на 35 F-16A/B. Сумата по сделката е 325 милиона долара.

Снимка DEFENCE.PK

Изтребители F-16 от ВВС на Пакистан

Обективът се шегува

В тези мразовити февруарски дни, да си на позиция в топла оранжерия, си е направо късмет...

Бисери от раницата

ВЕЧНИ ВОЕННИ АФОРИЗМИ:

- Или ще престанете да пушите, или едно от двете!
- Да мълчиш, когато те питам!
- А ти да внимаваш! Аз понякога съм нормален, а понякога безпощаден!
- Кучето е животно, покрито с козина за носене на служба.
- Цял ден съм седнал да ви стоя прав!
- Всеки войник трябва да бъде или поощрен, или наказан.
- Рота! Отначало да минат хората, а след това ще преминем ние!
- Другарю курсант! Ако искате да кажете нещо, по-добре замълчете!

●●●

- Старшина, вие ни казахте, че това е патешки пастет, а в пастета няма и следа от патици!
- Редник, вие опитвали ли сте войнишки сухар?
- Да, разбира се!
- А да сте намирали вътре войник?

●●●

Новобранци скачат за пръв път с парашут. Инструкторът командва:
- Първи да скача!
- Втори да скача!
- Трети да скача!
- Не си забравяйте парашутите!

●●●

Старшината съветва войниците:
- Който е тъп и не помни - да си записва като мен!

Шахмат

Накамура взе първа титла след най-силните

Само Ананд и Аронян финишираха без загуби

Хикару Накамура спечели първия си супергросмайсторски турнир, след като финишира еднолично пръв във Вайк ан Зее. С 9 точки от 13 партии (+6, =6, -1) американският шахматист постигна най-големия успех в досегашната си кариера, оставяйки на половин точка след себе си световния шампион и петкратен победител тук Вишванатан Ананд. Към персоналния си хонорар (пазен в тайна от организаторите) 23-годишният Накамура прибави и полагащите се за първото място 10 000 евро. По време на пресконференцията след закриването на състезанието етническият японец получи допълнителен бонус - покана да участва в тазгодишния турнир в Билбао, който е финал на веригата Голям шлем. А на въпроса какво означава за него победата, той отговори: "Сега вече окончателно знам, че мога да играя с всеки шахматист". Успехът маркира включването на американския гросмайстор в световния елит, като със спечелените 23 ЕЛО точки той вече има 2774 т. и е седми в ранглистата на ФИДЕ, само на точка от заемащия шестото място Топалов. Амбициите на победителя са до края на годината да влезе в най-елитния шахклуб - този на гросмайсторите с рейтинг над 2800.

Въпреки че не допусна нито едно поражение по време на дългата турнирна дистанция, световният шампион Ананд остана втори. Като успешен оцениха специалистите турнира и за 16-годишния местен талант Аниш Гири, за когото това бе първо състезание на такова ниво. Миналогодишният победител от В-турнира (което му даде право тази година да играе при най-силните) завърши с 50%, но успя да постигне впечатляващи победи срещу Карлсен и Ван Хао.

КРАЙНО КЛАСИРАНЕ В А-ТУРНИРА:

1. Накамура - 9; 2. Ананд - 8,5; 3-4. Аронян, Карлсен - по 8; 5-6. Крамник, Ваше-Лаграв - по 7,5; 7-8. Гири, Пономарьов - по 6,5; 9-10. Непомняшчий, Ван Хао - по 6; 11-13. Гришчук, Л'Ами, Смитс - по 4,5; 14. Широв - 4.

КЛАСИРАНЕ В В-ТУРНИРА:

1-2. МакШейн, Навара - по 8,5; 3. Ефименко - 8; 4-6. Ле Куанг Лием, Саргисян, Со - по 7,5; 7. Ткачов - 7; 8. Войташек - 6,5; 9-10. Фресине, Ли Чао - по 6; 11. Гангули - 5,5; 12. Спулман - 5; 13. Хамер - 4; 14. Найбур - 3,5.

Ето как видя успеха на Накамура известният испански карикатурист Хосе Диас

Първите четирима в надпреварата (от ляво на дясно: Ананд, Карлсен, Аронян и Накамура

Ананд и Карпов направиха шампионско шоу във влак

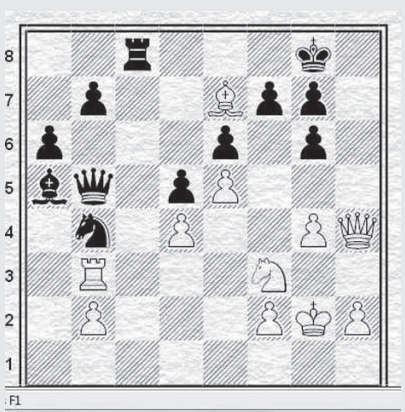
Интересен шахматен спектакъл изнесоха Вишванатан Ананд и Анатолий Карпов по време на пътуване с високоскоростния влак Мадрид-Валенсия. Настоящият световен шампион и бившият носител на титлата си стиснаха ръцете за началото на нетрадиционния мач на гара Аточа в испанската столица, където изиграха първата си партия пред очите на хиляди преминаващи пътници. С белите фигури известният специалист в блица Карпов получи значително преимущество, но бе принуден да се съгласи на реми предвид острия недостиг на време. След това двамата гросмайстори, следвани от внушителен брой журналисти, се качиха във влака и там дадоха сеанс на едновременна игра срещу 10 от пътуващите. Карпов много бързо убеди петимата си съперници, че не случайно е бил световен първенец толкова години, докато на Ананд му бяха нужни значително повече усилия, въпреки които един от противниците му успя да направи реми. След 1,5-часовото пътуване (разстоянието между двата града е 391 км, а влакът се движи със скорост 330-350 км/ч) шампионите избраха двама души измежду пътниците, които изиграха една партия помежду си на гарата във Валенсия. Събитието, посветено на промоцията на новия влак, както и на популяризирането на шаха в Испания, завърши с още една партия по ускорен шах между Ананд и Карпов, която се игра в залата за пристигащи и бе предавана директно на няколко монитора на гарата. Под въздействието на мекото слънчево време във Валенсия двамата шампиони приключиха миролюбиво и тази битка. На връщане Карпов сподели пред журналистите, че е приел да участва в промоцията не само заради популяризирането на шаха, но и защото дълга време е играл за клуба във Валенсия, а и в града има шахматна школа, носеща неговото име.

По време на пътуването Ананд (вдясно) изнесе и сеанс срещу петима пасажери, един от които успя да вземе реми на световния шампион

Задача

Сред многото висококласни партии, попълнили бюлетините на току-що завършилия супергросмайсторски турнир във Вайк ан Зее, имаше няколко особено впечатляващи. Вероятно най-интересната от тях е тази от първия кръг между младите надежди на Франция и Китай - Максим Ваше-Лаграв и Ван Хао, които си разделиха точката по твърде необичаен начин.

ВАШЕ-ЛАГРАВ - ВАН ХАО

Черните на ход постигат реми.
Атаката на белите изглежда неотразима, особено след последния им ход 32.Og5-e7, с който те освобождават полето g5 за коня си. Оказва се обаче, че офицерът е трябвало да отиде на f6 вместо на e7 и в този тънък нюанс се крие спасението на черните. Китайският гросмайстор открива възможност да спаси партията и я реализира по много красив начин.

Отговор:

32...Кd3!! Вилкоенна жертва на дама, след която черният кон спасява партията със сложно цитуване. 33.Тb5. Не бърби 33.Тd3 преди межданния ход 33...g5!! (33...Дd3? 34.Кg5+-) 34.Кg5 Дd3 и поемо h7 се пази. 33...Кf4+ 34.Цg3 Кe2+ 35.Цh3 Кf4+ 36.Цg3 Кe2+ 37.Цg2 Кf4+ Тук белите се съгласиха на реми, щъ като след 38.Цh1 (38.Цg1 Тc1+ 39.Кe1 Те1#) 38...Тc1+ 39.Кg1 Кe2! Черните първо бъзем коня с шах, а после и мона на b5 с победе от госстатъчна компенсация за дамата. 1/2-1/2

Кратки

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ШАХМАТЕН СЪЮЗ СИЛВИО ДАНАИЛОВ ОГЛАВИ БЪЛГАРСКАТА ФЕДЕРАЦИЯ ПО ШАХМАТ. *На годишното отчетно-изборно събрание на БФШ мениджърът на гросмайстор Веселин Топалов спечели поста с пълно мнозинство, след като от 62 гласа, 61 бяха за него, а 1 празна бюлетина бе обявена за невалидна. Негов съперник бе Атанас Куртенков, издигнат от ШК "Спартак" Пловдив. Вицепрезиденти на БФШ ще бъдат проф. Пламен Моллов и проф. Николай Недков, които досега бяха в Управителния съвет на федерацията. Данаилов, който предложи програма за развитие на шахмата в България през периода 2011-2015 г., заменя на поста Стефан Сергиев, изкарал два мандата начело на централата.*

Данаилов добави нов пост към немалкото си ангажименти

□ □ □

ДВА КРЪГА ПРЕДИ КРАЯ НА ТРАДИЦИОННИЯ ШАХМАТЕН ФЕСТИВАЛ В ГИБРАЛТАР *в турнира на майсторите води Василий Иванчук със 7 точки от 8 партии, следван от Н. Шорт и В. Михалевски с по 6,5 т. Кирил Георгиев има 5 точки и е в групата, която дели 8-28-мо място, а Антоанета Стефанова е с 4 т. В досегашните кръгове българският гросмайстор се срещна с три от най-силните жени, участващи в турнира - Наталия Жукова (Украйна), Виктория Чмилите (Литва) и Харика Дронавали (Индия), срещу които записа съответно победа, загуба и реми. В надпреварата с общ награден фонд от 126 хиляди паунда участват 231 състезатели.*

□ □ □

ДЪРЖАВНИЯТ ГЛАВА НА АРМЕНИЯ СЕРЖ САРГСЯН БЕ ПРЕИЗБРАН ЗА ПРЕЗИДЕНТ *на местната шахматна федерация. Той обяви, че през 2009-2010 г. арменските шахматисти са спечелили 25 големи международни състезания, като 8 от победите принадлежат на Левон Аронян. През същия период 7 арменски шахматисти са били утвърдени за международни гросмайстори.*

□ □ □

СЛЕД ПЪРВИТЕ ЧЕТИРИ КРЪГА НА ПРОВЕЖДАЩИЯ СЕ В ПЛОВДИВ МЕМОРИАЛ "ГЕОРГИ ТРИНГОВ" *начело с пълен актив от точки са Атанас Колев, Георги Филев, Зорна Арсович (Сърбия) и Брайн Смит (САЩ). В турнира участват 279, които се борят за разпределението на наградния фонд от 10 000 евро.*

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Спорт

БЪЛГАРИЯ ИЗВЪН ТОП 50 В РАНГЛИСТАТА НА ФИФА

България загуби позициите в топ 50 на световната ранглиста на ФИФА. В класацията за януари националният ни отбор се смъкна с 2 места и вече е 51-ви с 555 т. От съперниците ни в квалификациите за Евро 2012 в топ 10 е Англия, която запазва 6-о място с 1195 т. От останалите ни конкуренти само Уелс бележи също регрес и пада с 3 позиции до 116-а с 261 т. Останалите отбори в групата запазват местата си - Швейцария е 22-а с 841 т., а Черна гора е 25-а с 824. Световният шампион Испания запази лидерската си позиция с 1887 т., пред Холандия с 1723 и Германия с 1485 т. Шампионът на Азия Япония скочи с 12 места до 17-о с 882 т.

МАТЕУС СИ ИЗБИРА ПОМОЩНИК МЕЖДУ 4-ИМА

Националният селекционер Лотар Матеус пък иска от БФС новият му помощник да владее добре немски, а също така и да използва съвременен футболен софтуер за анализ и теория на играта. Програмите за персонален и отборен анализ навлязоха в последните години в съвременния футбол, но в България не са особено популярни. Четирима са сериозните претенденти, от които германецът трябва да избере заместник на Цанко Цветанов, който замина със Станимир Стоилов в кипърския Анортозис. С най-големи шансове е бившият полузащитник на Кайзерслаутерн и Волфсбург, както и на столичните Славия и Левски Мариан Христов. Останалите са Даниел Боримиров, Илия Груев и Адалберт Зафиров.

Гара отърва затвора

Осъдиха френския нападател на Левски на 8 месеца условно с 3 години изпитателен срок

Френският нападател на Левски Гара Дембеле не получи ефективна присъда, след като в края на миналата година беше хванат да шофира с фалшива книжка и с 1,64 промила алкохол в кръвта. Топреализаторът в "А" група през есента беше осъден на 8 месеца затвор условно с 3 години изпитателен срок. Той е лишен от правото да управлява МПС за 9 месеца. Така отпада пробацията, която поиска съдията на предишното дело на 12 януари. Утре французинът спокойно ще може да замине със "сините" на лагер в Кипър. Прокуратурата настояваше за 6-месечна условна присъда, но Софийският районен съд я увеличи на 8. Присъдата ще бъде изпратена и във Франция. Дембеле трябва да заплати и 418 лв. разноски по делото. Той разкри пред съда, че има международна шофьорска книжка, която е издадена в Мали, но в момента била останала във Франция.

"Най-важното беше всичко да приключи бързо, за да не пречи на работата на Дембеле като футболист и на евентуален негов трансфер. Сега той може спокойно да излиза в чужбина. Като адвокат не съм доволен от решението на съда. Смятам, че при нормален разпит на полицейските служители в съдебна зала, обвинението за шофиране с фалшива книжка нямаше да издържи. Трябва да се посъветвам с него и с Тодор Батков дали да обжалваме. Не би трябвало обаче да го правим, защото споразумението, което бяхме сключили, е почти същото, с много малка разлика. Мярката за неотклонение - подписка, означава, че трябва да се явява при повикване. Той обаче няма ограничение да пътува в страната и чужбина. Единственото е, че ако има призовка, трябва да се яви. Това е най-леката мярка за неотклонение. Ако има обективна причина, примерно да е на лагер в чужбина, може и да не се яви", каза адвокатът на Дембеле Константин Симеонов.

Служителка от охраната на съда проверява Гара Дембеле с металотърсач преди влизането му в залата и преди да бъде осъден условно на 8 месеца затвор за шофирането в пияно състояние и с фалшива книжка

"Определената присъда е оправдана с оглед на големия обществен интерес. Прокуратурата е доволна. По-важна е неизбежността на едно наказание, а не неговата тежест. Човек трябва да знае, че като извърши едно престъпление, ще бъде наказан", коментира прокурор Анна Каменова, която внесе обвинението срещу играча на Левски.

СЛАВИЯ ЧАКА РУСНАК В ТУРЦИЯ

Централен защитник от Русия ще започне подготовка със Славия в Анталия, обяви на летище София старши треньорът Емил Велев при заминаването на "белите" за Турция. Той обясни, че руснакът ще бъде доведен от мениджъра Мирчо Димитров, който пътува с чартъра, в който се качиха още и отборите на ЦСКА, Монтана и втородивизионният Лудогорец.

"Предстои ни работа още две седмици в Анталия, в които ще изиграем 5-6 контролни срещи и се надявам, че ще избистрим състава. Целите са ясни пред отбора, а селекцията е отворен процес. Ако намерим нещо по-добро от това, което имаме, ще го вземем", лаконично заяви Кокала.

Ветеранът Мартин Кушев, който се завръща на стадиона в "Овча купел" след седем години в руското първенство, е амбициран да си спечели титулярно място и няма намерение да се отказва от активната си спортна кариера. "Надявам се да направя добра подготовка, целта ми е да помогна на Славия да влезе в първите 3 отбора в крайното класиране, а също така и да се преборим за спечелването на Купата на България, заяви 37-годишният карловец.

"Убеден съм, че Славия ще е по-силна през пролетта. Винаги можем да стигнем до евротурнирите, ако решим. Като преспя ще ви кажа дали съм решил", заяви във видимо добро настроение президентът на "белия" клуб Венцеслав Стефанов, преди да отлети с отбора за Анталия

ЦСКА ЗАВЕДЕ 28 В АНТАЛИЯ

Старши треньорът на ЦСКА Милен Радуканов заведе 28 футболисти в Анталия за втората част от зимната подготовка. Той разкри, че може да привлекат още няколко играчи, които ще бъдат тествани на турска земя. "Червените" отпътуваха с общ чартър със Славия, Монтана и Лудогорец. "Армейците" продължават да търсят нови футболисти в различни точки на света. Като първи варианти са чилиецът Николас Медина, както и бразилски футболист, предложен от скаутите Методи Томанов и Методи Деянов. При това бразилецът Маркиньос и Коста Янев може да бъдат продадени, защото имало интерес към тях.

"Надяваме се да проведем добра подготовка. Петър Стоянов от Сливен все още е на проби, но може да вземем и други играчи. Задължително е обаче те да са по-добри и да вдигнат класата на тима. Групата ни е малко по-голяма от нормалното, но това влиза като част от моите планове за пролетния полусезон. Тя включва и няколко момчета от школата, както и новите попълнения. Важно е младите играчи да бъдат част от първия отбор, защото са част от клуба от много години. Носят тръпката за ЦСКА от деца", каза Радуканов.

"Имаме видео за всеки от футболистите и треньорът е запознат. Ако му харесат и ги иска, ще ги привлечем. Нямаме много време до първия ни мач от "А" група на ст. "Българска армия", но пък и не трябва да се прави чак такъв грандиозен ремонт, че да се забавим", каза изпълнителният директор на ЦСКА Емил Костадинов.

Макриев на проби в Криля Советов

Руският елитен тим Криля Советов очаква на кратки проби в Анталия националния нападател Димитър Макриев, разкри мениджърът му Мирчо Димитров. "Макар играч на израелския Ашдод и български национал, той не е познат в Русия и затова тези проби са нужни. Ще изиграе едно полувреме в една контрола за "Крилете", а след това ще бъде наблюдаван и с националния екип срещу Естония", поясни Димитров. Според него бразилският нападател на ЦСКА Маркиньос е обект на интерес от 4 руски клуба. Той също ще бъде наблюдаван в контролите на "червените" в Турция.

Курдов скъса с Лудогорец

Нападателят Атанас Курдов ще разтрогне договора си с Лудогорец Разград, без да е изиграл нито един официален мач. Треньорът на втородивизионния тим Ивайло Петев разкри, че до дни ще му бъде намерен заместник.

"Никого няма да караме насила да играе за Лудогорец. Момчето си прави избора, няма да му пречим. Ще вземем още един футболист, който е централен нападател и със сериозна визитка в "А" група. И така да останем, съм спокоен и доволен от селекцията. Мисля, че имаме достатъчно класа във всяка зона на играта. На първо време трябва да влезем в елита. След това ще мислим за евентуалното ни участие. Много е важно как ще влезем в първенството, защото стартът ще предопредели и цялата ни стратегия", каза Петев. В същото време стана ясно, че от Лудогорец са платили 100 000 лв. на Монтана за плеймейкъра Мирослав Иванов-Деко. Същата сума собственикът на тима Кирил Домусчиев похарчи и за крилото на Локо Сф Димо Атанасов.

www.duma.bg

гледайте

ФУТБОЛ

ПО ФИЛМ + 21.45 Бари - Интер

кратки

Йорданова 4-а в преследването

Биатлонистката Емилия Йорданова завърши 4-та в преследването на Зимната универсиада в Ерзурум, Турция. Тя стартира трета след като спечели бронз в спринта, но направи 4 грешки в първите 3 стрелби и това на практика я лиши от възможността да спори за медалите. Шампионка отново стана Вита Семеренко (Укр), която допусна също 4 грешки на рубежа, но изпревари безгрешната в стрелбата Даря Виролайнен (Рус). Евгения Седова (Рус) заслужи този път бронз с 3 пропуска, но с 40 секунди аванс пред Йорданова.

Берое победи Спартак Пд с 3:0 в контрола

Отборът на Берое победи Спартак Пд с 3:0 в първата си контролна среща за 2011 г. Проверката се игра на разкаляния терен на стадион "Локомотив" в Стара Загора с голове на Владислав Златинов (22), Георги Божанов (24) и Иво Гюров (54).

Сержиньо тренира с Локо Пд

Най-новото попълнение на Локомотив Пловдив - португалецът Сержиньо, направи първа тренировка. Халфът вече игра в България за Вихрен Сандански. След това изкара пробен период в ЦСКА, но не бе одобрен от Пламен Марков. Днес Локо Пд започва участие в турнира "Марбея Къп" срещу шампиона на Русия Зенит Санкт Петербург.

Монтана търси заместник на Деко

Монтана търси разиграващ халф, след като Мирослав Иванов премина в Лудогорец. "Ако намерим такъв играч - българин или чуждене селекцията ни е завършена", каза старши треньорът Джамбазки.

Осъдиха Дембеле на 8 месеца условно

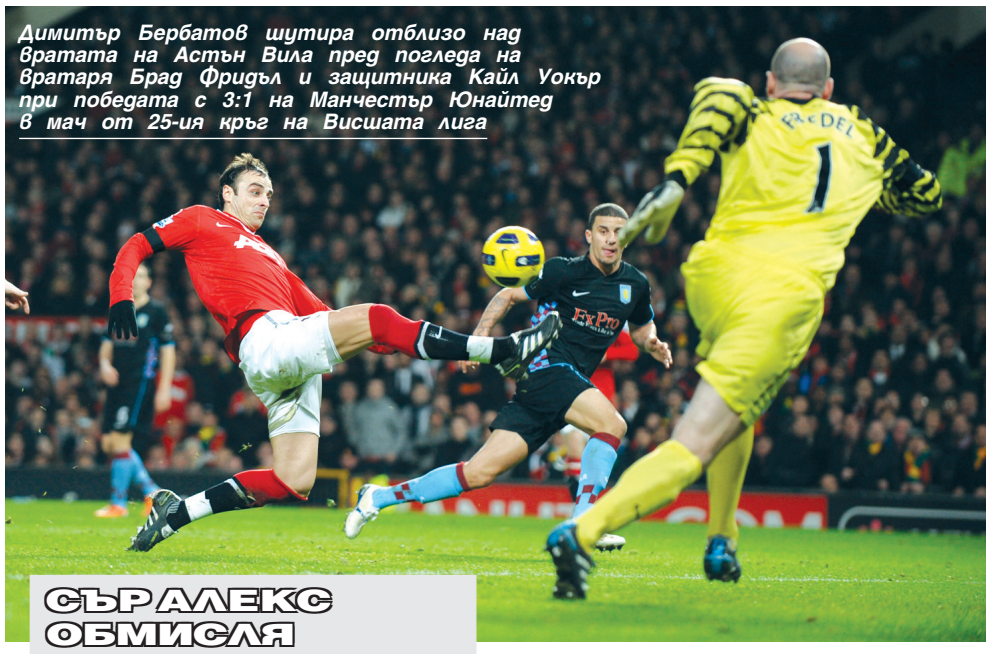
Стр. 31

Рууни срази Вила

Бербатов и Стилиян не вкарват в „българското" дерби в Англия

Уейн Рууни (1 и 45) вкара 2 гола за победата на Манчестър Юнайтед над Астън Вила с 3:1 в мач от 25-ия кръг на английската Висша лига. С успеха "червените дяволи" изравниха рекорда си за най-много мачове без загуба в шампионата, датиращ от паметната 1999 г., когато тимът записа требъл. Последното попадение заби сръбският защитник и капитан на тима Неманя Видич (63) с фамозен диагонален шут от границата на пеналта след подаване на Рууни. Почетно за гостите вкара английският национал Дарън Бент (58).

В "българското дерби" в Англия титуляри започнаха Димитър Бербатов и Стилиян Петров, но нито водещият реализатор на Юнайтед и Висшата лига, нито капитанът на Вила успяха да се разпишат. Стенли бе заменен в средата на 2-ото полувреме от нападателя Гейбриъл Агбонлахор. Бербатов игра цял мач и в края му от 3 м шутира над опразнената врата от американския страж Брад Фридъл. Митко получи 8 по 10-балната система от в. "Сън",

Димитър Бербатов шутира отблизо над вратата на Астън Вила пред погледа на вратаря Брад Фридъл и защитника Кайл Уокър при победата с 3:1 на Манчестър Юнайтед в мач от 25-ия кръг на Висшата лига

СЪР АЛЕКС ОБМИСЛЯ ПЕНСИОНИРАНЕ

Мениджърът на Манчестър Юнайтед сър Алекс Фъргюсън намекна, че обмисля скоро да се пенсионира от поста, който успешно заема вече 25 години. "Вероятно ще се вълнувам от представянето на Юнайтед. По-важно е обаче да скъсам изобщо с футбола. Несъмнено няма да поемам никаква подобна работа, няма шанс. Щом приключа с Юнайтед, ще гледам само хълмовете и изгрева. Ще се отдам на почивка, но най-важното за всеки пенсионер е да бъде активен и ще обърна внимание на другите си интереси", обяви шотландецът, който ще навърши 70 години на 31 декември.

колкото и Видич, и Ван Дер Саар. "Бербатов беше сериозна заплаха, но този път стрелбата му бе безрезултатна. Двамата с Рууни обаче продължават да работят много добре заедно", написа местното издание "Манчестър Ивнинг Нюз". Петров също бе определен за един от най-добрите футболисти за своя тим и получи най-високата оценка сред гостите - 7, заедно с Дарън Бент, Ашли Йънг и Жан Макун.

В класирането Юнайтед води с 54 точки от 24 мача, пред Арсенал с 49 т. (24) и Манчестър Сити 45 (24), който късно снощи гостува на Бирмингам Сити. Вила е 13-и с 28 т., на 5 т. от изпадащите.

"Целта е да задържим темпото, с което играем сега, до края на сезона. Срещу Вила бяхме добри, но трябваше да се потрудим доста. Ранният гол на Рууни беше прекрасен. Той материализира фантастичен удар на вратаря ни Едвин ван дер Сар", заяви сър Алекс Фъргюсън.

ЛУКойл се мъчи с израелци

Българският шампион ЛУКойл Академик победи мъчно израелския Барак Нетания с 84:76 (20:21, 28:13, 17:17, 19:25) в мач от Група I на турнира "Еврочалъндж". Възпитаниците на Йовица Арсич сами си направиха мача труден, след като през 3-ата част водеха с 19 т. - 55:36, но 1:30 мин. преди края гостите ги доближиха само на 1 - 74:75. "Студентите" обаче удържаха натиска, записаха 2-ата си победа и запазиха 2-ро място в класирането. Най-полезен беше Травис Питърсън със 17 т. и 10 борби. Дамян Стояновски нанизa 15 т., а Божидар Аврамов 13. За Барак Ромио Травис (САЩ) нанизa 32 т. и овладя 14 борби.

Сумисти уреждали срещи чрез sms-и

Древният и традиционен за Япония спорт сумо бе разтърсен от нова порция скандали, след като се появиха съмнения, че професионалните сумисти използвали мобилните си телефони за уреждане на срещите помежду им. Полицията е открила подозрителни текстови съобщения в телефоните на няколко сумисти, в които подробно са описани начините, по които да протекат уговорените двубои. В съобщенията дори имало детайли каква техника да използва този, който трябва да победи, съобщи агенция Киодо.

Гонят Гибона в Самоков

Снимка СПОРТАЛ

Пламен Константинов седна до баща си Георги и го прегърна, след като бе изгонен за оспорване на съдийско решение в мача на тима му Зиратбанк срещу ЦСКА в "Арена Самоков". Шампионите на България спечелиха с 3:2 гейма първия 1/4 финал за Купата на CEV

Бившият капитан на националния отбор по волейбол Пламен Константинов, който води турския Зиратбанк, бе изгонен по време на 1/4-финала в турнира за Купата на CEV срещу ЦСКА. "Червените" се наложиха с 3:2 гейма (26, 23, -20, -22, 14), но се нуждаят от успеха в реванша на 10 февруари в Анкара, за да се класират за 1/2-финалите. При разменени победи съперниците играят "златен гейм" за излъчване на полуфиналиста.

В препълнената "Арена Самоков" в края на 2-ия гейм Константинов имаше претенции за двоен удар, който главният съдия Дарин Захареску (Рум) не даде. Той потърси обяснение от румънеца и получи червен картон, с което бе отстранен от пейката на гостите. След това той седна при резервите и започна да им дава указания. Вторият рефер Юсев Нижим (Изр) му направи забележка, но Гибона го наруга на английски и съдията му показа едновременно жълт и червен картон и го прати в публиката. Там той седна и прегърна баща си Георги Константинов - Големия Гибон. Пламен взе радиостанция от статистика на турците, за да дава наставления на помощника си, но батерията й падна.

Най-резултатен за шампионите на България бе кениецът Филип Мейо с 26 т. Кубинецът Ясер Портуондо записа 18 т., а Теодор Тодоров 16 т. За Зиратбанк чехът Петер Платеник реализира 20 т. Трикратният световен шампион с Бразилия Родригао се появи в 3-ия гейм за Зират и бе с основна заслуга мачът да стигне до тайбрек. В него обаче нервите на гостите на издържаха.

"Тия двамата смешници осраха мача. Можехме да победим, но те се правеха на слепи. Предупредих съдиите, че ще изпратим видеото в CEV. След това стоят отвън и нищо не можеха да чуят. После исках да говоря с тях, а те ми показаха жълт и червен картон. Трябва да си сляп, за да не видиш, че първо го удря в главата и после си я взема с ръката при 24-ата точка. Но не е само това, преди това им дадоха 4 точки ей тия двамцата хубавци - пълни смешници", каза Гибона.

"Труден мач, много нерви и напрежение. В крайна сметка показахме отново, че сме отбор и не е лесно да се играе срещу нас в Самоков. Най-хубавото е обаче, че дори и след този развой в тайбрека всички намериха сили да се преодолеят и с обединени усилия да надделеем над турците", заяви треньорът на ЦСКА Александър Попов.

гледайте

ПО ЕВРОСПОРТ 2

ЗИМНА УНИВЕРСИАДА

09.00 и 13.00 Ски алпийски дисциплини - Гигантски слалом (жени)

10.00 Ски бягане - Смесен спринт

кратки

Свалиха коефициента за голмайстор на Бербо

Димитър Бербатов е абсолютен фаворит за голмайстор на английската Висша лига през този сезон според водещия световен букмейкър Sportingbet. Въпреки че не се разписа срещу Астън Вила, залози за краен успех на Бербо вече се приемат при коефициент 1,60 срещу 3,80 преди седмица. Втори по шансове е Карлос Тевес (Манчестър Сити) с 3,75, пред Дидие Дрогба (Челси) с 9,00 и др. Бербатов води в голмайсторската листа на Висшата лига с 19 попадения от началото на сезона, пред Тевес 14 гола, Анди Керъл (Ливърпул) 11, Дрогба, Кевин Нолън (Нюкасъл) и Дарън Бент (Астън Вила) по 10 и др.

Златев 29-и в света на биатлон

Иван Златев завърши 29-и в бягането на 15 км за юноши старша възраст на световното първенство по биатлон за юноши и девойки в чешкия зимен център Ново Место. Той направи 5 грешки в стрелбата и остана на 4:11,5 мин., след шампиона Симон Дестьо (Фр), който пропусна 2 мишени и завърши за 41:36,6 мин. Васил Чорбаджиев е 40-и с 3 грешки, на 5:19,0 мин- Бойко Харизанов е 51-ви с 6 грешки, на 6:24.1 мин., а Александър Лазаров е 85-ти от 94 завършили с 9 грешки, на 10:53,0 мин.